M. TULLII CICERONIS EPISTOLARUM FAMILIARIUM ...

Marcus Tullius Cicero

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

M. TULLII CICERONIS EPISTOLARUM FAMILIARIUM SELECTARUM.

LIBRI QUATVOR.

A doctis viris ad uſum, & commodum ſtudioſæ Juventutis.

Potiſſimùm verò Collegiorum Societatis JESV hac ordine collectæ.

OTECA NAZ
ROMA

ROMAE 1699. +
Sumptib. Zenobii, & Plachi

Sup. permiſſu.

Digitized by Google

Imprimatur.
Si videbitur Reuerẽdiſſ.
P. Mag. Sac. Pal.
Apoſt.

Dominicus B. de Bellis
Ep. Melficten. Viceſg.

Imprimatur.
Fr. Gregorius Sellari
Mag. & Reuerendiſſ. P.
Magiſt. Sac. Pal. Apoſt.
Paulini Bernardinii Socius, Ord. Prædic.

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

M. TULLII CICERONIS EPISTOLARUM FAMILIARVM SELECTARUM.

LIBER I.

ARGVMENTVM.
Continet hæc Epiſtola, omniũ revíſſima, gratulationẽ, bene-olentiam, officium. l. 6. ep. 15.

CIC. BASILIO. S. D.

TIBI gratulor: mihi gaudeo: te amo: tua tueor: à te amari, & quid agas: quidque tic agatur, certior fieri vo- Vale.

RGVMENTVM.
Significat dolorum ſuum ex olabellæ, generi ſui, Dullioæ

que filiæ valetudine: l. 14. ep. 9.

M. T. TERENTIÆ SUÆ S. D. 2.

AD ceteras meas miſerias acceſſit dolor è Dolabellæ valetudine, & Tulliæ. Omninò de omnibus rebus, nec quid, conſilij capiam, nec quid faciam ſcio. Tu velim tuam, & Tulliæ valetudinem cures. Vale.

ARG. Permittit uxori, ut de nuncio remittendo conſiliũ capiat ex tempore. l. 14. ep 13.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ. S D. 3.

QUod ſcripſi ad te proximis litteris de nuncio remittendo, quæ ſit iſtius vis hoc tempore, & quæ concitatio multitudinis non ignoras; ſi metuendus iratus eſt, quies tamen ab illo fortaſſe naſcetur. Totum indicabis quale ſit; & quod

in

in miſerrimis rebus minime miſerum putabis, id facies. Vale. VI. Ibid. Quinct.

ARG. Rogat uxorem, ut valetudini curet: laudat eius diligentiam, eaque ut deinceps utatur, mundat. l. 14 ep. 8.

M. T. TERENTIÆ SUÆ S. D. 4

SI vales bene eſt, ego quidem valeo. Valetudinē tuam velim cures diligentiſſime; nam mihi, & ſcriptum & nunciatū eſt te in febrim ſubito incidiſſe Quod celeriter me feciſti de Cæſaris litteris certiorem, feciſti mihi gratum. Item poſthac, ſi quid opus erit, ſi quid acciderit noui, facies, ut ſciam. Cura ut vales. Datum IV. Nonas Ianuar.

ARG. Mandat, ut cum Attico colloquatur, ac litteras mittat. l. 4. ep. 10.

que filiæ valetudine. l. 14. ep. 9.

M. T. TERENTIÆ SUÆ S. D. 2.

AD cęteras meas miſerias acceſſit dolor è Dolabellæ valetudine, & Tulliæ. Omninò de omnibus rebus, nec quid, conſilij capiam, nec quid faciam ſcio. Tu velim tuam, & Tulliæ valetudinem cures. Vale.

ARG. Permittit uxori, ut de nuncio remittendo conſiliũ capiat ex tempore. l. 14. ep 13.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ. S D. 3.

QUod ſcripſi ad te proximis litteris de nuncio remittendo, quæ ſit iſtius vis hoc tempore, & quæ concitatio multitudinis non ignoras; ſi metuendus iratus eſt, quies tamen ab illo fortaſſe naſcetur. Totum indicabis quale ſit; & quod

in

in miſerrimis rebus minime miſerum putabis, id facies. Vale. VI. Ibid. Quinct.

ARG. Rogat uxorem, ut valetudini curet: laudat eius diligentiam, eaque ut deinceps utatur, mundat. l. 14 ep. 8.

M. T. TERENTIÆ SUÆ S. D. 4

SI vales bene eſt, ego quidem valeo. Valetudinē tuam velim cures diligentiſſime; nam mihi, & ſcriptum & nunciatū eſt te in febrim ſubito incidiſſe Quod celeriter me feciſti de Cæſaris litteris certiorem, feciſti mihi gratum. Item poſthac, ſi quid opus erit, ſi quid acciderit noui, facies, ut ſciam. Cura ut vales. Datum IV. Nonas Ianuar.

ARG. Mandat, ut cum Attico colloquatur, ac litteras mittat. l. 4. ep. 10.

Digitized by Google

M. T. TERENTIÆ SUÆ S. D. 5.

QUid fieri placeret, ſcripſi ad Pomponiũ ſeriùs, quàm oportuit: cum eo ſi locuta eris, intelliges quin fieri velim, apertiùs ſcribi, quando ad illũ ſcripſeram, neceſſe nõ fuit. De ea re, & de cęteris rebus quam primum velim nobis litteras mittas Valetudinem tuã curam diligeter. Vale VII. Id. Quinctiles.

ARG. Doloris index opiſtola. l. 14. ep. 17.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ S. D. 6.

SI quid haberem, quod ad te ſcriberem; facerem id & pluribus verbis, & ſæpius; nunc, quę ſint negocia, vides Ego autem quomodo ſim affectus, ex Lepta, & Trebatio poteris cognoſcere. Tu

fac,

fac, ut tuam, & Tulliæ valetudinem cures. Vale.

ARG. Mandat, ut in Tuſculano omnia ſint parata ad hoſpites excipiendos. l. 14. ep. 20.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ. S. D. 7

IN Tuſculanum nos venturos putamus, aut Nonis aut poſtridie. Ibi fac, ut ſint omnia parata: plures enim fortaſſe nobiſcum erunt, & ut arbitror, diutius ibi commorabimur Labrũ, ſi in balneo non eſt, fac ut ſit: item cætera quę ſunt ad victum: & ad valetudinem neceſſaria. Vale Kal. Oct. de Venuſino.

ARG. Scribit, ut quæ tempus poſtulabit, prouideat, ſibique abſenti adminiſtret, litteraſque mittat, l. 14. ep. 21.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ S. D. 8.

SI vales bene eſt, ego valeo.

Digitized by Google

leo. Da operam, ut conualeſcas; quod opus erit, ut res, tempuſq: poſtulat, prouideas atque adminiſtres, & ad me, ominibus rebus, quam ſæpiſſimè litteras mittas. Vale.

ARG. Dicit ſe Tabellarios expectare, ut conſilium capere poſſit. l. 14. ep. 22.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ, S. D. 9.

SI vales bene eſt, ego valeo. Nos quotidie Tabellarios veſtros expectamus qui ſi venerint, fortaſſe erimus certiores, quid nobis faciendum ſit: facimuſque te ſtatim certiorem. Valetudinem tuam te cura diligenter. Kal. Septemb.

ARGVMENTVM.

Nondum ſe, neque de Cæſaris aduentu, neque de ejus litteris quidquam ſcire dicit. l. 14. ep. 23.

TUL-

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ S. D. 10.

SI vales bene eſt, ego valeo. Nos, neque de Cæſaris aduentu, neque de litteris quas Philotimus habere dicitur, quidquam adhuc certi habemus. Si quid erit certi, faciam te ſtatim certiorem Valetudinem tuam fac ut cures. Vale IV. Id Sextil.

ARG Commendat L. Cuſtodium. l. 13. ep. 58.

M. T. C. TITIO F. L. RUFO PRAET. URB. S. 11.

L. Cuſtodius eſt tribulis, & municeps, & familiaris meus. Is cauſam habet, quam cauſam ad te deferet; commendo tibi, hominem, ſicuti tua fides, & meus pubor poſtulat: tantum, ut faciles ad te aditus habeat: quę ęqua poſtulabit, ut jubente te, impetret: ſentiatque meam ſibi

 ami-

amicitiam, etiam cum longiſſimè abſim, prodeſſe inprimis apud te. Vale.

ARG. Tulliam ad ſe veniſſe dicit: ſibi autem in animo eſſe, Ciceronem filium ad Cæſarem mittere. l. 14. ep. 11.

M. T. TERENTIÆ SUÆ. S. D. 12.

SI vales bene eſt, ego valeo. Tullia noſtra venit ad me prid. Id. Junias, cujus ſumma virtute, & ſingulari humanitate grauiore etiam ſum dolore affectus, noſtra factus eſſe negligentia, ut longe alia in fortuna eſſet, atque ejus pietas, ac dignitas poſtulabat. Nobis erat in animo Ciceronem ad Cæſarē mittere, & cum eo Ca. Salluſtium, ſi profectus erit, faciam te certiorem Valetudinem tuam cura diligenter, Vale. xvij. Kal. Quinctil.

AR-

Digitized by Google

ARG. Ferè conſilium ſuum reprehendit, quod victo in Pharſalia Pompeo, in Italiã redierit: monet uxorem, ne ad ipſum eat. l. 14. ep. 12.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ. S. D. 13.

QUod nos in Italiam, ſaluos veniſſe gaudes, perpetuò gaudeas velim; ſed perturbati dolore animi, magniſq; injuriis, metuo, ne id conſilij ceperimus, quod non facilè explicare poſſimus. Quare quantum potes, adiuua: quid autem poſſis, mihi in mentem non venit. In viam quod te des hoc tẽpore, nihil eſt? & longum eſt iter, & non tutum & non video. quid prodeſſe poſſis, ſi veneris Vale D. Prid. Nonas Nou. Brundiſio.

ARG. Dicit ſe mutaſſe conſilium de mittẽdo ad Cæſarem

Cicerone filio. l. 24. ep. 15.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ, S. D. 14

SI vales bene eſt, ego valeo. Conſtitueramus, ut ad te antea ſcripſeram, obuiam Ciceronē Cæſari mittere; ſed mutauimus conſilium, quia de illius aduentu nihil audiebamus. De cæteris rebus, etſi nihil erat noui tamen quid velimus, & quid hoc tempore putemus opus eſſe, ex Sica poteris cognoſcere. Tulliam ad huc mecū teneo. Valetudinem tuam cura diligenter. Vale. xiij. Kal. Quinct.

ARG. Scribit de litteris à Cæſare acceptis, de ejus aduentu, de obuiam itione. l. 14 ep. ult.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ S. D. 15.

SI vales bene eſt: ego valeo. Reddite mihi jam

tan-

tandem ſunt à Cæſare literæ ſatis liberales: & ipſe opinione celeriùs venturus eſſe dicitur. Cui utrum obuiam procedam, an hic cum expectem, cum conſtituero, faciam te certiorem. Tabellarios mihi velim, quamprimùm remittas. Valetudinē tuam cura diligenter. Vale. Prid. Id. Sextil.

ARG. De literis, de Demetrio, de Aufidião nomine. l. 16. epiſt. 19.

TULLIUS TIRONI. S. 16.

EXpecto tuas litteras de multis rebus: te ipſum multo magis. Demetrium redde noſtrū, & aliud ſi quid potes boni. De Aufidiano nomine, nihil te hortor; ſcio tibi cura eſſe: ſed confice, & ſi ob eam rem moraris, accipio cauſam, ſi te id non tenet, aduola. litteras tuas valde

de expecto. Vale.

ARG. De valetudine curanda de libris componẽdis, de olitore de redditu Tironis, l. 19. ep. 20.

TULLIUS TIRONI. S. 17.

SOllicitat, ita viuam, me tua, mi Tiro, valetudo, ſed conſilio, ſi diligentiam, quam inſtituiſti adhibueris, cito te firmum fore. Libros compone videlicet, cum Metrodoro lubebit, quando eius arbitratu viuendũ eſt.] Cum olitore, ut videtur. Tu potes Kalendis ſpectare gladiatores, poſtridie redire, & ita cenſeo: verum, vt videbitur. Cura te, ſi me amas, diligenter. Vale.

ARG. Cornelium Cuſpium Valerio commendat. l. 13 ep. 6.

M. T. CIC. Q. VALERIO Q. F, S. D. 18.

PVblius Cornelius, qui tibi has literas reddidit, eſt

eſt mihi à P. Cuſpio commendatus: cujus cauſa quantopere cuperem, debereque, Profecto ex me facile cognouiſti, Vehementer te rogo, ut cures, ut ex hac commendatione mihi Cuſpius quam maximas, quamprimũ quam ſæpiſſimè gratias agat. Vale.

ARG. Argumentum eſt de litteris, & de Volumnia, l.14. ep. 16.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ. S. D. 19.

SI vales bene eſt: ego valeo Et ſi ejuſmodi tempora ſunt, ut nihil habeam, quod aut à te literarum expectem, aut ipſe ad te ſcribam: tamen neſcio quomodo & ipſe veſtras literas expecto, & ſcribo ad vos, cum habeo qui ferat. Volumnia debuit in te officioſior eſſe quàm fuit. & ipſum quod fecit

cit, potuit diligentiùs facere, & cautiùs: quanquam alia ſunt, quæ magis curēus, magiſq; doleamus: quæ me ita conficiunt, ut ij voluerunt, qui me de mea ſententia detruſerunt. Cura ut valeas. Prid. Non. Ianuar.

ARG. Dolorē ſignifi. ex filiæ valetudine, & difficultate quominus poſſis accedere, l. 14. e. 19.

TULLIUS TERENTIÆ SUÆ S. D. 19.

IN maximis meis doloribus excruciat me valetudo Tulliæ noſtrę: de qua nihil eſt, quod ad te plura ſcribam: tibi enim æque magnæ curæ eſſe certo ſcio. Quod me propius vultis accedere, video ita eſſe faciendum. Etiam ante feciſſem: ſed me multa impedierunt, quæ ne nunc quidem expedita ſunt: ſed à Pomponio expecto li-

te-

Digitized by Google

teras , quas ad me quamprimum perferendas cures velim Da operam , ut valeas.

ARG. Fuſium commendat , quem, & ante præſens præſenti commendarat, l. 13 ep. 3.

CIC. S. D. MEMMIO. 21.

AUlum Fuſium vnum ex mejs intimis, obſeruantiſſimum, ſtudioſiſſimumque noſtri, eruditum hominẽ , & ſumma humanitate, tuaq; amicitia digniſſimum , velim ita tractes, ut me coram recepiſti, tam mihi gratum id erit, quam quod gratiſſimum. Ipſi præterea ſummo officio & ſumma obſeruantia tibi in perpetuum deuinxeris. Vale.

ARG. Coṁendat Aſclaponem Medicum, amicum. ut doctum. ut fidelem. l. 13. ep. 20.

M. CIC S. SULPIC. S. D. 22

ASclapone Patrenſi medico utor valdè familia-

riter

riter;eiuſq; tum conſuetudo mihi jucunda fuit, tum etiã ars,quam ſumexpertus in valetudine meorũ, in qua mihi tum ipſa ſciẽtia,tum etiã fidelitate,beneuolentiaq, ſatisfecit. Hunc igitur tibi cõmendo,& à te peto,ut des operam,ut intelligat diligenter me ſcripſiſſe de ſe, meãq; commendationem uſui magno ſibi fuiſſe. Erit id mihi vehementer gratum. Vale.

ARG. Ageſaretũ breuiter ſed accuratè cõmendat. l. 13. e. 25.

M. CICERO SER. SULPICIO. S. 23.

AGeſaretus Lariſſæus, magnis meis beneficijs ornatus, in conſulatu meo memor, & gratus fuit meq; poſtea diligentiſſimè coluit. Eũ tibi magnopere commendo ut hoſpitem, & familiarem meum, & gratum hominem,

&

& virum bonum, & princi-pem ciuitatis ſuæ, & tua ne-ceſſitudine digniſſimum. Per-gratum mihi feceris, ſi dede-ris operam, ut js intelligat, hanc meam commendatio-nem magnum apud te pon-dus habuiſſe. Vale.

ARG. Commendat Titur-nium Rufum. l. 13. ep. 39

CICERO ACILIO PROCOS. S. 24.

CUm familia Titurnia neceſſitudo mihi inter-cedit vetus, ex qua reliquus eſt M. Titurnius Rufus, qui mihi omi diligentia, atq; of-ficio eſt tuẽdus: eſt igitur in tua poteſtate, ut ille in me ſatis ſibi præſidij putet eſſe. Quapropter eum tibi com-mendo maiorem in modum, & abs te peto, efficias, ut js commendationem hanc in-telligat ſibi magno adiumẽ-

to

to fuiſſe. Erit id mihi vehementer gratum. Vale.

ARG. L. & C. Aurelios fratres commendat. l. 13. ep. 40.

M. C. Q. ANCHARIO Q. F. PROCOS. S.D. 25.

L. & C. Aurelius L.F. quibus & ipſi, & patre eorum viro optimo familiariſſimè utor, commendo tibi maiorem in modum; adoleſcentes omnibus optimis artibus ornatos meos perneceſſarios tua amicitia digniſſimos. Si ulla mea apud te comendatio valuit, quod ſcio multas plurimum valuiſſe, hæc ut valeat, rogo. Quod ſi eos honorificè, liberaliterq; tractaris, & tibi gratiſſimos, optimoſque adoleſcentes adjunxeris, & mihi gratiſſimum feceris. Vale.

AR. Brutij negotia, procuratoresq; commendat. l. 13. ep. 13.

CI-

CICERO ACILIO, PROCOS. S. 26.

LUcius Brutius eques Romanus adoleſcens omnibus rebus ornatus, in meis familiariſſimis eſt, meq; obſeruat diligentiſſimè: cujus cum patre magna mihi fuit āicitia iam inde à Quæſtura mea Sicilienſi. Omninò nunc ipſe Brutius Romæ mecum eſt: ſed tamen domū ejus, & rem familiarē, & procuratores tibi ſic commendo, ut maiore ſtudio cōmendare non poſſim. Gratiſſimum mihi feceris, ſi curaris, ut intelligat Brutius: id quod ei recipi, hanc meam cōmendationem ſibi magno adiumento fuiſſe. Vale.

ARG. Auctoritate Iuriſcōſultorum probat, quod de cōtrouerſia quadam dixerat. l. 7. epiſt. 22.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CI-

CICERO TREBATIO S. D. 27.

ILluſeras heri inter ſcyphos quod dixerã, cõtrouerſiã eſſe, poſſet ne hæres, quod furtum ãtea factum eſſet, rectè furti agere? Itaque, etſi domum bene potus, feroque redieram; tamen id caput, ubi hæc controuerſiæ eſt, notaui, & deſcriptũ tibi miſi: ut ſcires id, quod tu neminem ſenſiſſe dicebas. Sext. Aeliũ M. Manilium, M. Brutum ſenſiſſe. Ego tamen Sceuolæ, & Teſtæ aſſentior. Vale,

ARG. Cammendat duos hoſpites ſuos Aleſinos. l. 13. ep. 32.

CIC. ACILIO PROCOS S. D. 28.

IN Aleſina ciuitate, tàm lauta; tamq: nobili, coniũctiſſimos habeo. & hoſpitio, & familiaritate M. & C. Clodios, Archagatum, & Philonem,

nem. Sed vereor ne, quia cõplures tibi præcipuè cõmendo: exæquare videat ambitione quadam cõmendationes meas; quanquã à te quidem cumulate ſatisfiat mihi & meis omnibus. Sed velim ſic exiſtimes hanc familiam, & hos homines mihi maximè eſſe coniunctos vetuſtate officij, beneuolẽtia. Quamobrem peto à te maiorem in modum, ut his, omnibus in rebus, quantum tua dignitas fidesq; patietur, commodes, & ſi feceris, erit mihi vehementiſſimè gratum. Vale.

ARG. Egnatium communẽ amicũ commendat. l. 13. ep. 47

M. CIC. SILIO. S. D. 29.

QUid ego tibi commendem eum, quẽ tu ipſe diligis? ſed tamen, ut ſcires eum à me non diligi ſolum, verum etiam amari, ob eam

rem

rem tibi hæc ſcribo. Omniũ tuorum officiorũ, quæ, & multa, & magna ſunt, mihi gratiſſimum fuerit, ſi ita tractaris Egnatium, & ſentiat, & te à me, & me à te amari. Hoc te vehementer etiam, atq; etiam rogo. Illa noſtra ſcilicet ceciderunt. Utamur igitur vulgari conſolatione. *Quod ſi hoc melius?* ſed hæc coram. Tu fac quod facis, ut me ames, teque amari à me ſcias. Vale.

ARG. Omnes Cyprios, maximèque Paphios commendat, l. 13. ep. 48.

M. CIC. SEXTILIO RUFO QUÆST. S. D. 30.

OMnes tibi commendo Cyprios, ſed magis Paphios: quibus tu, quæcũque commodaris, erũt mihi gratiſſima, eoq; facio libentiùs, ut

ut eos tibi commẽdem; quod tuæ laudi, cuius ego fautor ſum, conducere arbitror, cũ primum in eam inſulã Queſtor veneris, ea te inſtituere quæ ſequantur alij. Quæ, ut ſpero faciliùs conſequere, ſi & P. Lentuli neceſſarij tui legem, & ea, quæ à me conſtituta ſunt, ſequi volueris: quam rem tibi confido magnæ laudi fore. Vale.

ARG. Oppium præſentem, & Egnatij abſentis negocia commendat. l. 13. ep. 74.

M. C I C. Q. PHILIPPO PROCOS. S. D. 31.

ET ſi non dubito pro tua in me obſeruãtia, proq; noſtra neceſſitudine, quin commendationẽ meam memoria teneas: tamen etiam, atque etiam eundem ibi L. Oppium familiarem meum præſentẽ, & L. Egnatij fami-

liariſſimi mei abſentia negotia commendo. Tanta mihi cum eo neceſſitudo eſt, familiaritaſq; ut, ſi mea res eſſet, non magis laborarem. Quapropter gratiſſimum mihi feceris, ſi curaris ut is intelligat me à te tantum amari, quantum ipſe exiſtimo Hoc mihi gratius feceris nihil potes idque ut facias, vehementer rogo. Vale.

ARG. Excuſat infrequentiam literarum; mandat, ut creditoribus ſatisfiat, gratias actas neſcio, à quo nõ miratur, Pollicem expectat. l. 14. ep. 6.

M. TERENTIÆ SUÆ, & TULLIOLÆ. S. D. 32

NEc ſępè eſt cur litteras demus, nec rem habemus ullam, quã ſcribere velimus. Ex tuis literis, quas proximè accepi, cognoui prædium nullum venire potuiſſe.

miſſe. Quare videas velim, quomodo ſatisfiat ei, cui ſcis me ſatisfieri velle. Quod noſtra tibi gratias agit, id ego non miror te mereri, ut ea tibi merito tuo gratias agere poſſit. Pollicem, ſi adhuc non eſt profectus quam primum fac extrudas. Cura ut valeas. Idib. Quinctilibus.

ARG. Scribit de ſua ſollicitudine, ſuoque ad Alyziam acceſſus, rogat, ut valetudinẽ diligenter curet l. ep. 16.

TULL. TIRONI. S.D. 33.

NOn queo ad te, nec lubet ſcribere, quo animo ſim effectus: tantum ſcribo, & tibi, & mihi maximæ voluptati fore, ſi te firmum quamprimum videro. Tertio die abs te ad Alyziam acceſſeramus. Is locutus eſt circa Leucadem ſtadia cxx. Leucade, aut te ipſum,

riter;eiuſq; tum conſuetudo mihi jucunda fuit, tum etiã ars,quam ſumexpertus in va letudine meorũ, in qua mihi tum ipſa ſciẽtia,tum etiã fidelitate,beneuolentiaq, ſatisfecit. Hunc igitur tibi cõmendo,& à te peto,ut des operam,ut intelligat diligenter me ſcripſiſſe de ſe, meãq; commendationem uſui magno ſibi fuiſſe. Erit id mihi vehementer gratum. Vale.

ARG. Ageſaretũ breuiter ſed accuratè cõmendat. l. 13.e.25.

M. CICERO SER. SULPICIO. S.23.

AGeſaretus Lariſſæus, magnis mejs beneficijs ornatus,in conſulatu meo memor,& gratus fuit meq: poſtea diligentiſſimè coluit. Eũ tibi magnopere commendo ut hoſpitem, & familiarem meum,& gratum hominem,

& virum bonum, & principem ciuitatis ſuæ, & tua neceſſitudine digniſſimum. Pergratum mihi feceris, ſi dederis operam, ut js intelligat, hanc meam commendationem magnum apud te pondus habuiſſe. Vale.

ARG. Commendat Titurnium Rufum. l. 13. ep. 39

CICERO ACILIO PROCOS. S. 24.

CUm familia Titurnia neceſſitudo mihi intercedit vetus, ex qua reliquus eſt M. Titurnius Rufus, qui mihi omi diligentia, atq; officio eſt tuēdus: eſt igitur in tua poteſtate, ut ille in me ſatis ſibi præſidij putet eſſe. Quapropter eum tibi commendo maiorem in modum, & abs te peto, efficias, ut js commendationem hanc intelligat ſibi magno adiumē-

to

to fuiſſe. Erit id mihi vehementer gratum. Vale.

ARG. L. & C Aurelios fratres commendat. l. 13. ep. 40.

M. C. Q. ANCHARIO Q. F. PROCOS. S.D. 25.

L. & C. Aurelius L. F. quibus & ipſi, & patre eorum viro optimo familiariſſimè utor, commendo tibi maiorem in modum; adoleſcentes omnibus optimis artibus ornatos meos pernecesſarios tua amicitia digniſſimos. Si ulla mea apud te commendatio valuit, quod ſcio multas plurimum valuiſſe, hæc ut valeat, rogo. Quod ſi eos honorificè, liberaliterq; tractaris, & tibi gratiſſimos, optimoſque adoleſcentes adjunxeris, & mihi gratiſſimum feceris. Vale.

AR. Brutij negotia, procuratoreſq; commendat. l. 13. ep. 13.

CI-

CICERO ACILIO. PROCOS. S. 26.

LUcius Brutius eques Romanus adoleſcens omnibus rebus ornatus, in meis familiariſſimis eſt, meq; obſeruat diligentiſſimè: cujus cum patre magna mihi fuit āicitia iam inde à Quæſtura mea Sicilienſi. Omninò nunc ipſe Brutius Romæ mecum eſt: ſed tamen domū ejus, & rem familiarē, & procuratores tibi ſic commendo, ut maiore ſtudio cōmendare non poſſim. Gratiſſimum mihi feceris, ſi curaris, ut intelligat Brutius: id quod ei recipi, hanc meam cōmendationem ſibi magno adiumento fuiſſe. Vale.

ARG. Auctoritate Iuriſcōſultorum probat, quod de cōtrouerſia quadam dixerat. l. 7. epiſt. 22.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CICERO TREBATIO S. D. 27.

ILluſeras heri inter ſcyphos quod dixerã, cõtrouerſiã eſſe, pcſſet ne hæres, quod furtum ãtea factum eſſet, rectè furti agere? Itaque, etſi domum bene potus, feroque redieram; tamen id caput, ubi hæc controuerſiæ eſt, notaui, & deſcriptũ tibi miſi: ut ſcires id, quod tu neminem ſenſiſſe dicebas. Sext. Aeliũ M. Manilium, M. Brutum ſenſiſſe. Ego tamen Sceuolæ, & Teſtæ aſſentior. Vale,

ARG. Cammendat duos hoſpites ſuos Aleſinos. l.13.ep.32.

CIC. ACILIO PROCOS S. D. 28.

IN Aleſina ciuitate, tàm lauta; tamq: nobili, coniũctiſſimos habeo. & hoſpitio, & familiaritate M. & C. Clodios, Archagatum, & Philonem,

nem. Sed vereor ne,quia cõplures tibi præcipuè cõmendo: exæquare videat ambitione quadam cõmendationes meas;quanquã à te quidem cumulate ſatisfiat mihi & meis omnibus. Sed velim ſic exiſtimes hanc familiam, & hos homines mihi maximè eſſe coniunctos vetuſtate officij,beneuolẽtia. Quamobrem peto à te maiorem in modum, ut his, omnibus in rebus,quantum tua dignitas fideſq; patietur,commodes, id ſi feceris, erit mihi vehementiſſimè gratum. Vale.

ARG. Egnatium communẽ amicũ commendat. l. 13.*ep*.47

M. CIC. SILIO. S. D. 29.

QUid ego tibi commendem eum, quẽ tu ipſe diligis? ſed tamen,ut ſcires eum à me non diligi ſolum, verum etiam amari, ob eam

rem

rem tibi hæc ſcribo. Omniũ tuorum officiorũ, quæ, & multa, & magna ſunt, mihi gratiſſimum fuerit, ſi ita tractaris Egnatium, & ſentiat, & te à me, & me à te amari. Hoc te vehementer etiam, atq; etiam rogo. Illa noſtra ſcilicet ceciderunt. Utamur igitur vulgari conſolatione. *Quod ſi hoc melius?* ſed hæc coram. Tu fac quod facis, ut me ames, teque amari à me ſcias. Vale.

ARG. Omnes Cyprios, maximèque Paphios commendat, l. 13. ep. 48.

M. CIC. SEXTILIO RUFO QUÆST. S. D. 30.

OMnes tibi commendo Cyprios, ſed magis Paphios: quibus tu, quæcũque commodaris, erũt mihi gratiſſima, eoq; facio libentiùs, ut

ut eos tibi commẽdem; quod tuæ laudi, cuius ego fautor ſum, conducere arbitror, cũ primum in eam inſulã Queſtor veneris, ea te inſtituere quæ ſequantur alij. Quæ, ut ſpero faciliùs conſequere, ſi & P. Lentuli neceſſarij tui legem, & ea, quæ à me conſtituta ſunt, ſequi volueris: quam rem tibi confido magnæ laudi fore. Vale.

ARG. Oppium præſentem, & Egnatij abſentis negocia commendat. l. 13. ep. 74.

M. CIC. Q. PHILIPPO PROCOS. S. D. 31.

ET ſi non dubito pro tua in me obſeruãtia, proq; noſtra neceſſitudine, quin commendationẽ meam memoria teneas: tamen etiam, atque etiam eundem ibi L. Oppium familiarem meum pręſentẽ, & L. Egnatij familia-

liariſſimi mei abſentia negotia commendo. Tanta mihi cum eo neceſſitudo eſt, familiaritaſq; ut, ſi mea res eſſet, non magis laborarem. Quapropter gratiſſimum mihi feceris, ſi curaris ut is intelligat me à te tantum amari, quantum ipſe exiſtimo Hoc mihi gratius feceris nihil potes idque ut facias, vehementer rogo. Vale.

ARG. Excuſat infrequentiam literarum; mandat, ut creditoribus ſatisfiat, gratias actas neſcio, à quo nõ miratur, Pollicem expectat. l. 14. ep. 6.

M. TERENTIÆ SUÆ, & TULLIOLÆ. S. D. 32

NEc ſępè eſt cur litteras demus, nec rem habemus ullam, quã ſcribere velimus. Ex tuis literis, quas proximè accepi, cognoui prædium nullum venire potuiſſe.

tuiſſe. Quare videas velim, quomodo ſatisfiat ei, cui ſcis me ſatisfieri velle. Quod noſtra tibi gratias agit, id ego non miror te mereri, ut ea tibi merito tuo gratias agere poſſit. Pollicem, ſi adhuc non eſt profectus quam primum fac extrudas. Cura ut valeas. Idib. Quinctilibus.

ARG. Scribit de ſua ſollicitudine, ſuoque ad Alyziam acceſſus, rogat, ut valetudinẽ diligenter curet l. ep. 16.

TULL. TIRONI. S.D. 33.

NOn queo ad te, nec lubet ſcribere, quo animo ſim effectus: tantum ſcribo, & tibi, & mihi maximæ voluptati fore, ſi te firmum quamprimum videro. Tertio die abs te ad Alyziam acceſſeramus. Is locutus eſt circa Leucadem ſtadia cxx. Leucade, aut te ip-

ſum, aut tuas literas à Marione putabam me accepturum Quam me diligis, tantum, fac, ut valeas, vel quantum te à me ſcis diligi. Nonis Nouemb. Alizia Vale.

ARG. Conſolatus Curionē in obitu patris; ſeq; illi parentis loco futurum pollicetur. l. 2. ep. 2

CIC. S. D. CURIONI. 34.

GRaui teſte priuatus sū amoris ſummi erga te mei, patre tuo clariſſimo viro, qui cum ſuis laudibus; tùm verò, te filio, ſuperaſſet omnium fortunas, ſi ei contigiſſet, ut te ante videret, quàm è vita diſcederet. Sed ſpero noſtram amicitiam, non egere teſtibus Tibi patrimonium Dij fortunent, me certe habebis, cui carus æquè ſis, & periucundus, ae fuiſti patri. Vale.

LI-

LIBER II.

ARG. Commendat Fabium à quinque rebus, bonitate, doctrina, ingenio, modeſtia, amicitia ſua. lib. 2 epiſt. 14.

M. T. C. IMP. M. COELIO ÆDILI CURULI S. D. 2

MARCO Fabio viro optimo, & homine doctiſſimo, familiariſſimè utor, mirificèq; eum diligo cùm propter ſummum eius ingenium, ſummamque doctrinam, tum propter ſingularem modeſtiam. Eius negotium ſic velim ſucipias, ut ſi eſſet res mea. Noui ego vos magnos patronos hominem occidat opertet, qui veſtra opera uti velit: ſed in hoc homne nullam accipio excuſationem. Omnia relin-

ques, ſi me amabis, cùm tua opera Fabius uti volet. Ego res Romanas vehemẽter expecto, & deſidero in primiſque quid agas, ſcire cupio: nam iamdiù, propter hyemis agnitudinem, nihil nuoui ad nos afferebatur. Vale.

ARG. Scribit ſe aduerſis vẽtis Corcyra teneri, hortaturq; Tironẽ. ut ſecuret; nec niſi confirmatus nauiget. l. 16. ep. 2.

TUL. ET CIC. S. D. TIRONI SUO. 2.

SEptimũ iam diem Corciræ tenebamur: Quintus autẽ pater, & filius Buthroti. Soliciti eramus de tua valetudine mirum in modũ; nec mirabamur, nihil à te literarum: ijs enim ventis iſtinc nauigatur; qui ſi eſſent, nos Corcyræ non ſederemus. Cura igitur te, & confirma; & cùm commodè, & per vale-

tu-

tudinem,& per anni tempus nauigare poteris ; ad nos amantiſſimos tui veni. Nemo nos amat, qui te nõ diligat. Carus omnibus,expectatuſq venies [illegible]ura ut valeas etiã atq;eti[illegible] Tiro noſter. Vale xv. Kal. Decem. Corcyræ.

ARG. Hortatur, ut cõmunẽ fortunã ſortiſer ferat. l.4 e.15

M. CICI. S.D.CN. PLANCIO 3.

ACcepi per breues tuas literas,quibus id, quod ſcire cupiebam , cognoſcere non potui,cognoui autem id, quod mihi dubium non fuit Nam quã fortiter ferres cõmunes miſerias,nõ intellexi quam me amares,facilè perſpexit : ſed hoc ſciebam . Illud ſi ſciſſem, ad id meas literras accõmodaſſem.Sed tamen,& ſi ãtea ſcripſi, quæ exiſtimaui ſcribi oportere ta-

men hoc tẽpore te breuiter commouẽdu putaui, ne quo in periculo te proprio exiſtimares eſſe in magno omnes, ſed tamen in cõmuni ſumus Quare nõ debes, aut propriã fortunam, & præcipuam poſtulare, aut communẽ recuſare. Quapropter eo animo ſimus inter nos; quo ſemper fuimus, quod de te ſperare, de me præſtare poſsũ. Vale.

ARG. Promouet Mariũ de aduẽtu ſuo in Põpeianũ. l. 7. e. 4

M. C. M. MARIO S. D. 4.

AD octavum Kal. in Cumanũ veni cũ Libone tuo, vel noſtro potiùs in Põpeianũ ſtatim cogito, ſed faciam ante te certiorem. Te cùm ſemper valere cupio, tũ certè dùm hic ſumus: vides enim quanto poſt una futuri ſumus. Quare, ſi quid conſtitutum cũ podagra habes, fac

in

in alium diem differas. Cura igitur ut valeas: & me hoc biduo, aut triduo expecta. V.

ARG. Literarũ officiũ à Trebatio requrit; mõet, ne reditũ in Vrbẽ prçpropere cupiat. l7e9

CIC. S. D. TREBATIO. 5.

IAmdiù ignoro quid agas nihil enim ſcribis; neq; ego ad te his duobus mẽſibus ſcripſeram; quia cum Q. fratre meo non eras, quò mitterem, aut cui darem, neſciebã Cupio ſcire quid agas, & vbi ſis hiematurus: equidem velim, cum Cæſare, ſed ad eum, propter eius occupationes, nihil ſum auſus ſcribere: ad Balbũ tamẽ ſcripſi. Tu mihi deeſſe noli: ſerius potiùs ad nos, dum plenior. Quod hũc properes nihil eſt præſertim Vacerra mortuò: ſed tibi conſilium non deeſt quid conſtitueris cupio ſcire.

re. Cn.Octauius, an Cn.Cornelius? tuus quidem familiaris, ſummo genere natus, terræ filius, is me, quia ſcit tuũ familiarem eſſe, crebrò ad cœnam inuitat: ad huc non potuit producere; ſed mihi tamen gratum eſt. Vale.

ARG. Declarat ſuũ abſentis Trebatij deſideriũ, & gratulatur de C. Matij familiaritate lib. 7. epiſt. 15.

CIC. TREBATIO. S.D. 6.

QVam ſint moroſi, qui amant, vel ex hoc intelligi poteſt. Moleſtè ferebam antea, te inuitum iſtic eſſe; pungit me rurſus, quod ſcribis te eſſe iſtic libenter; neq; enim tunc, mea commẽdatione te non delectari, facilè patiebar; & nunc angor quidquam tibi ſinè me eſſe iucundum. Sed tamen hoc malo nos ferre deſiderium; quàm

quàm te non ea , quæ ſpero conſequi . Quòd verò in C. Matij,ſuauiſſimi, doctiſſimiq;hominis familiaritatẽ veniſti, non dici poteſt , quàm valde gaudeam:qui fac ut te quàm maximè diligat.Mihi crede , nihil ex iſta Prouincia potes,quod incundus ſit, deportare . Cura , ut valeas.

ARG. Prænunciat Pæto aduentum ſuum, quaquã enim audierit eum pedibus laborare tamen putare ait , coquum illius articulari morbo non impediri,quominùs cęnam poſſit apparare. l. 9. epiſt. 23.

CIC. PÆTO . S. D. 7.

HEri veni in Cumanum cras ad te fortaſſe. Sed cum certum ſciam,faciam te paulò ante certiorẽ. Et ſi M. Ceparius, cùm mihi in ſilua Gallinaria obuiam veniſſet , quęſiſſemq; quid ageres, di-

xit te in lecto eſſe, quod ex pedibus laborares Tuli ſcilicet moleſtè ut debui. Sed tamen conſtitui ad te venire ut & viderem te,& viſerem, & cœnarẽ etiam: non enim arbitror, coquum etiam te arthr'cum habere. Expecta igitur hoſpitem, cùm minimè edacem, tum inimicum cœnis ſumptuoſis. Vale.

ARG. Excuſat ſe, quòd in Senatum, ad agendā Planci cauſam, non venerit, & officium ſuum pollicetur in is rebus, quæ præſentiam ſuam requirere videbuntur. lib. 11. ep. 2.

CIC. PLANCO IMPER. COS. DES. S. 8.

MEum ſtudium honori tuo pro neceſſitudine noſtra nō defuiſſet, ſi aut tuto in Senatū, aut honeſtè venire potuiſſem; ſed nec ſine periculo quiſquam liberè de

Re-

Rep. ſentiens verſari poteſt in ſumna impunitate gladiorum, nec noſtræ dignitatis videtur eſſe, ibi ſententiã de Repub. dicere? ubi me & meliùs, & propriùs audiant armati, quam Senatores. Quapropter in priuatis rebus nullum neq; officiũ, neq; ſtudiũ meum deſiderabis, ne in publicis quidem, ſi quid erit, in quo me intereſſe neceſſe ſit, unquam deero, ne cũ periculo quidẽ meo, dignitati tuæ in ijs autem rebus, quæ nihilominus, ego, ut abſim, confici poſſunt, peto à te, ut me rationem habere velis, & ſalutis, & dignitatis meæ Val.

ARG. Laudat officium, & diligentiam Bruti, voluptatem, lætitiamq; omniũ ſignificat ex Bruti, Planciq; coniunctione, eumq; hortatur, ut in tuenda Rep. ſeipſum vincat. l. 11. e. 15.

M.

M. T. CIC S. D. BRUTO IMP. COS. DES. 9.

ET ſi mihi tuę literę iucũdiſſimæ ſunt, tamen iucũdiùs fuit, quod in ſumma occupatione tua Plãco Collegæ mãdaſti, ut te mihi per litteras excuſaret, quod fecit ille diligenter : mihi autem nihil amabiliùs officio tuo, & diligentia. Coniunctio tua cum Collega; concordiaque veſtra, quę literis comunibus declarata eſt. Senatui, Populoq; Romano gratiſſima accidit. Quod ſupereſt, pergenij Brute; & iàm non cum alijs, ſed tecũ ipſe certa plura ſcribere nõ debeo, pręſertim ad te : quo magiſtro breuitatis uti cogito. Literas tuas vehementer expecto, & quidẽ tales, quales maximè opto.

ARG. Scribit ſe breuitatem ſcribendo amare, Bruti exẽplô

plo Reipublicæ ſpem in ipſo, & in Blanco eſſe de M.Bruto nihil certi. lib: 11. *ep.* 25.

M. CIC. S. D. BRUTO. 10

EXpectāti mihi tuas quotidie literas, Lupus noſter ſubito denunciauit, ut ad te ſcriberem, ſi quid vellem. Ego autem etſi, quid ſcriberem non habebã, (acta enim ad te mitti ſciebam, inanem autẽ ſermonem literarũ tibi iniucũdum eſſe audiebã) breuitatem ſecutus ſum, te Magiſtro. Scito igitur, in te & in Collega ſpem omnem eſſe. DeBruto autẽ nihil adhuc certi, quem ego quẽadmodum præcipis, priuatis literis ad bellũ commune vocare non deſino; qui utinam iã adeſſet, inteſtinum. Vrbis malum, quod eſt nõ mediocre, minus timeremus, ſed quid ago? non imitor *Laco-*

nuſ-

niſmum tuum , altera iam pagella procedit. Vince, & vale. xjv. Kal. Quinct.

ARG. Iocatur, quin Cornificius Sinueſſanæ villæ hoſpitio uti noluerat, & crebras ab eo literas petit. lib. 12. ep. 10.

CIC. CORNIFICIO COLLEGÆ S. 11.

GRatæ mihi tuæ literæ; niſi quod Sinueſſanũ diuerſoriorum contempſiſti. Quam quidem contumeliã villa puſilla iniquo animo feret, niſi in Cumano, & Põpeiano reddideris *pãta peripanton*. Sic igitur facies, meq; amabis , & ſcripto aliquo laceſſe ; ego enim reſpondere facilius poſſum , quã prouocare. Quod ſi ut es , ceſſabis: laceſſam , nec tua ignauia, etiam mihi inertiam afferret: plura otioſus, hæc cũ eſſem in Senatu exaraui. Vale.

AR-

ARG. Commendat Anicium Senatorem, eiuſq; negotia, & dignitatem lib. 12. epiſt. 21.

CIC. CORNIFICIO S. 12

CAius Anicius familiaris meus, vir omnibus rebus ornatus, negociorum ſuorum cauſa legatus eſt in Africà, legatione libera. Eũ velim rebus omnibus adiuues, operamq; des, ut quam commodiſſimè ſua negotia conficiat. In primiſq; quod ei cariſſimum eſt, dignitatẽ eius tibi cõmendo, idq; à te peto, quod ipſe in Prouincia facere ſum ſolitus non rogatus, ut omnibus Senatoribus lictores darem, quod idẽ acceperã, & cognouerã à ſummis viris factitatum. Hoc igitur, mi Cornifici, facies. cęteriſq; rebus omibus eius dignitati, reique, ſi me amas cõſules. Id erit mihi gratiſſi-

ſimum. Da operã, ut valeas.

ARG. Auſidij equitis Romani Africana negotia commendat. lib. 12. ep. 27.

M. T. CIC. S. D. CORNIFICIO. 13.

SEx Aufidius, & obſeruantia, qua me colit, accedit ad proximos, & ſplendore equitis Romani, nemini cedit, eſt autem ita temperatis moderatiſq; moribus, ut sũma ſeueritas ſumma cum humanitate iũgatur. Cuius tibi negotia, quæ ſunt in Africa ita commendo, ut maiore ſtudio, magiſq; ex animo comendare nõ poſſim. Pergratũ mihi feceris, ſi dederis operã, ut is intelligat, meas apud te literas maximũ pondus habuiſſe. Hoc te vehemẽter, mi Cornifici, rogo. V.

ARG. Petit, ut Euandro ſtatuario de ſacrarij habitatione

ne

ne accommodet. lib. 13. epiſt. 2.

M. CIC. S. D. C. Mēmio. 14

CAio Auiano Euandro, qui habitat in tuo ſacrario, & ipſo multū utor, & patrono eius M. Æmilio familiariſſimè. Peto igitur à te amiorem in modū quod ſine tua moleſtia fiat, ut ei de habitatione accommodes, nam propter opera inſtituta multa multorū, ſubitum eſt ei remigrare Kal. Quinct. Impeditor verecundia, ne te pluribus verbis rogem: neq; tamen dubito, quin ſi tua nihil aut non multum interſit, eo ſis animo, quo ego eſſem, ſi quid tu me rogares, mihi certè gratiſſimùm feceris. Val.

ARG. Caſtronium ex Lucenſi municipio cōmendat. l. 13. e. 13

CIC. BRUTO. S. 17.

LUcius Caſtronius Pætus longè princeps munici-

pii

pij Lucẽſis, eſt honeſtus, gratus, plenus officij, bonus planè vir, & cum virtutibus, tũ etiam fortuna, ſi quid hoc ad rem pertinet, ornatus; meus autem eſt familiariſſimus, ſic prorſus, ut noſtri ordinis obſeruet neminem diligentiùs. Quare, & ut meum amicum, & ut tua dignum amicitia; tibi commendo, cui quibuſcumq; rebus commodaueris. tibi profectò iucundum, mihi certè erit gratum. Vale.

ARG. Coſſinium Libertum commendat, lib. 13. *ep.* 23.

CIC. Ser. Sulpicio. S. D. 16.

LUcio Coſſinio amico, & tribuli meo valdè familiariter utor, nam & inter noſmetipſos vetus uſus intercedit, & Atticus noſter maiorem etiã mihi cũ Coſſino conſuetudinẽ fecit. Itaq; tota Coſſinij domus me di-

diligit in primiſq; libertus eius L. Coſſinius Anchialus homo, & patrono, & patroni neceſſarijs, quo in numero ego sũ, probatiſſimus. Hunc tibi ita commẽdo, ut ſi meus libertus eſſet, eodemq; apud me loco eſſet, quo & eſt apud patronũ ſuũ, maiore ſtudio cõmendare non poſſum. Quare pergratum mihi feceris, ſi eũ in amicitiã tuã receperis atq; eum, quod ſine moleſtia tua fiat, ſi qua in re opus ei fuerit, iuueris. Id & mihi vehemẽter gratum erit, & tibi poſtea iucũdũ hominẽ enim sũma probitate, humanitate obſeruantiaq; cognoſces. Va.

ARG. Maniliũ in hæreditate fraterna, & omnibus in rebus commendat lib. 13. *ep.* 30.

C. ACIL. PROC. S. D. 27.

LUcius Manilius eſt Soſis: is fuit Catinenſis, ſed eſt

unà

unà cum reliquis Neapolita nis ciuis Romanus factus. De curioq; Neapoli; erat enim adſcriptus in id municipiũ ante ciuitatem ſocijs, & Latinis datã. Eius frater Catinæ nuper mortus eſt nulla omninò arbitramur de ea hęreditate controuerſiã eum habiturum: & eſt hodie in bonis. Sed quãdo habet pręterea negotia vetera in Sicilia ſua, & hanc hæreditatẽ fraternã, & omnia eius tibi cõmẽdo, in primſq; ipſum, virum optimum, mihiq: familiariſſimũ, his ſtudijs literarũ, doctrinęq; pręditũ, quibus ego maximé delector. Peto igitur abs te, ut eũ, ſiue aderit, ſiue non venerit in Siciliã in meis intimis. maximèq; neceſſarijs ſcias eſſe: itaq; tractes. ut inteligat mea commendationẽ ſibi magno ad-

adiumento fuiſſe. Vale.

ARG. Petit ut Maniũ Curium ab omni incommodo, detrimento, moleſtia, integrum conſeruet. lib. 12. epiſt. 50.

CIC. ARISTO. PROCOS. S. D. 18

SUmpſi hoc mihi pro tua in me obſeruantia, quã penitùs perſpexi, quamdiu Brundiſij fuimus, ut ad te familiariter, & quaſi pro meo iure ſcriberem, ſi qua res eſſet, da qua valdè laborarem. Man. Curius, qui Patris negotiatur, ita mihi familiaris eſt ut nihil poſſit eſſe cõiũctius. Multa illius in me officia, multa in illum mea: quodq; maximum eſt, ſummus inter nos amor, & mutuus Quæ cùm ita ſint, ſi ullam in amicitia mea ſpem habes; ſi ea, quæ in me officia, & ſtudia Brundiſij cõtuliſti; vis mihi

etiam

Digitized by Google

etiam gratiora efficere, quanquam ſunt gratiſſima; ſi me à tuis omnibus amari vides: hoc mihi da, atq: largire, ut Man. Curium ſarctum, & tectum, ut aiunt, ab omniq; incommodo, detrimento, moleſtia, ſincerum, integrumq; cõſerues. Et ipſe ſpondeo, & omnes hoc tibi tui pro me recipient; ex ea amicitia, & ex tuo in me officio maximũ te fructum, ſummamque voluptatẽ eſſe capturũ. Val.

ARG. Primũ agit gratias Thermo, quod Marcilium liberaliſſimè tractauiſſet: dein adè petit, operam det, ne ſocurus Marcilij rea fiat. lib. 13. ep. 54

CIC. THERMO PROPRÆT. S. 19.

CUm multa mihi grata ſunt, quæ tu adductus mea commendatione feciſti; tum in primis quòd M. Marci-

cilium amici, atq; interpretis mei filium liberaliſſimè tractauiſti. Venit enim Laodiceam, & tibi apud me, mihique propter te, gratias maximas egit. Quare, quod reliquum eſt, à te peto, quando apud gratos homines beneficium ponis, vt eò libentiùs his cõmodes, operamq; des, quoad fides tua patietur, vt ſocrus adoleſcentijs rea ne fiat. Ego cùm antea ſtudiosè commendabã Marcilium; tũ multò nunc ſtudiosùs, quod in longa apparitione ſingularẽ & probè incredibilẽ patris Marcilij fidẽ, abſtinentiã modeſtiamq; cognoui. Vale.

ARG. Petit, vt C. Valgius emptam poſſeſſionẽ in agro Fregellano liberam, immunemque habeat. l. 13. epiſt. 7.

M. T. C. QVAT. VIRIS, ET DECVR. S. D. 20.

TAnta mihi cum Q. Hippio cauſæ neceſſitudinis ſum, vt nihil poſſit eſſe coniunctiùs, quam nos inter nos ſumus. Quod niſi ita eſſet, vterer mea conſuetudine, vt vobis nulla in re moleſtus eſſem. Etenim vos mihi optimi teſtes eſtis, cùm mihi perſuaſum eſſet, nihil eſſe, quod à vobis impetrare non poſſem; numquam me tamẽ gravem vobis eſſe voluiſſe, Vehementer igitur vos etiã, atque etiam rogo, vt honoris mei cauſa liberaliſſimè C. Valgium Hippianum tractetis; remque cum eo conficietis; vt, quam poſſeſſionem habet in agro Fregellano à vobis emptam eam liberam, & immunem habere poſſit. Id ſi à vobis impetraro, ſummo me beneficio veſtro affectum arbitrabor. Vale.

AR-

ARG. Marcello de Conſolatu gratulatur, ſuamque illi dignitatem commendat. l. 15. epiſt. 18.

M. CIC. PROCOS. M. MARCEL. COS. DES, S. D. 21.

MAxima ſum lętitia affectus cum audiui te, Conſulem factum eſſe: cumque honorem tibi Deos fortunare volo: atque à te pro tua, parentiſque tui dignitate adminiſtrari. Nam cùm te ſemper dilexi, amauique quòd mei amantiſſimũ cognoui in omni varietate rerum mearum, tum patris tui pluribus beneficijs, vel defenſus triſtibus temporibus, vel ornatus ſecundis neceſſe eſt, vt & ſim totus veſter, & eſſe debeam, cũ pręſertim matris tuæ, grauiſſimæ atque optimę fœminę, maio-

ra erga ſalutem, dignita temque meam ſtudia, quàn erant à muliere poſtulanda perſpexerim. Quapropter à t peto maiorem in modum, v me abſentem diligas, atqu defendas. Vale.

ARG. Gratulatur C. Marcello de filio Conſule facto: erat autem Collega Ciceroni in auguratu. lib. 15. epiſt. 9

M. C. PROCOS. C. MARCELLO COLLEGAE S. D. 22.

MArcellum tuum Conſulem factum teque ea lætitia affectum eſſe, quã maximè optaſti, mirum in modum gaudeo, idque cum ipſius cauſa, tùm quod te omnibus ſecundiſſimis rebus digniſſimum iudico: cuius erga me ſingularem beneuolentiam vel in labore meo, vel in honore perſpexi, to-

tam

tam denique domum veſtram, vel ſalutis, vel dignitatis meę, ſtudioſiſſimam, cupidiſſimãq; cognoui. Quare gratum mihi feceris, ſi vxori tuę Iunię, graviſſimę, atq; optimę fœminę, meis verbis erit gratulatus. A te id, quod conſueuiſti, peto, vt me abſentẽ diligas atq; defendas. Vale

ARG. Laudat Plancum de ſubſidio Reipub. ferẽdo & hortatur vt Antonium ad Mutinam ſuſum perſequatur, ac perdat. lib. 10. *ep.* 14.

CIC. PLANCO IMP. COS. DES. S. 23.

O Gratam famam, biduo ante victoriã, de ſubſidio tuo, de ſtudio, de celeritate, de copijs! Atqui, etiam hoſtibus fuſis, ſpes omnis in te eſt fugiſſe enim prelio Mutinenſi dicuntur notiſſimi latronum duces. Eſt au-

tem non minus, gratũ extrema delere, quam prima debellere. Equidem expectabã iam tuas literas, idq; cũ multis ſperabamq; etiam. Lepidũ temporibus admonitum, tecum Reipub ſatis eſſe facturum. In illam igitur curam incumbe, mi Plance, vt ne qua ſcintilla teterrimi belli relinquatur. Quod ſi erit factum, & Rempub. diuino beneficio affeceris, & ipſe æternam gloriam conſequere. iij. Id. Maius. Vale.

ARG. Agit gratias Conſuli Marcello, quod ſupplicationẽ ſibi decreuerit. l. 15. ep. 11.

M. C. IMP. MARCELLO COS. S. D. 24.

QUantæ tibi curæ meus honor fuerit, & quam idem extiteris Conſul in me ornando, & amplificando, qui fueras ſemper

cum

cum parentibus tuis, & cum tota domo, etſi res ipſa loquebatur, cognoui tamen ex meorum omniũ literis. Itaque nihil eſt tantum, quod ego non tua cauſa debeam, facturuſque ſim cùm ſtudioſè, tùm libenter. Nam magni intereſt, cui debeas: debere autem nemini malui quam tibi: cui me cùm ſtudia communia, beneficia paterna, tuaque iam ante coniunxerant, tùm accedit, mea quidẽ ſententia, maximum vinculũ, quod ita Rempublicã geris, atque geſſiſti, qua mihi carius nihil eſt, vt quantum tibi omnes boni debeant, quo minùs tantumdem ego unus debeam, non recuſem. Quamobrem tibi velim ij ſint exitus, quos mereris, & quos ore confido. Ego ſi mea nauigatio non morabitur, quæ

incurrebat in ipſas Ereſias propediem te, vt ſpero, videbo. Vale.

ARG. Gratulatur de Conſulatu, pesitq; vos operam det, ne quid ſibi temporis ad ſuum annuum provinciale munus addatur lib. 15. *ep.* 12.

M. C. IMP. L. PAULLO COS. DES. 25.

ETſi mihi nunquam fuit dubiũ, quin te populus Romanus pro tuis ſummis in Rempub. meritis, & pro ampliſſima familiæ dignitate, sũmo ſtudio, cunctis ſuffragijs, Conſulem facturus eſſet: tamen incredibili lætitia ſum affectus, cùm id mihi nunciatum eſt cumq; honorem tibi Deos fortunare volo; à teq; ex tua maiorumque tuorum dignitate, adminiſtrari. Atque utinam præſens illum diem mihi optatiſ-

tiſſimum videre potuiſſem, proque tuis ampliſſimis erga me ſtudijs, & beneficijs, tibi operam meam, ſtudiumque nauare. Quam mihi facultatem quando hic nec opinatus, & inprouiſus Prouinciæ caſus eripuit, tamen, vt te Conſulem. Rempub. pro tua dignitate gerentem, videre poſſim magnopere à te peto ut operã des, efficias, ne quid mihi fiat iniuriæ, neue quid temporis ad annum meum munus accedat, quod ſi feceris, magnus ad tua priſtina erga me ſtudia cumulus accedet. Vale.

ARG. Narrat quàm periculoſum ſit Tironi, poſt morbũ iu viã ſe dare; exigitq; ſolitam eius operã in ſtudijs. l. 10. ep. 12.

TULLIUS TIRONI S. 26.

EGo verò cupio, te ad me venire, ſed viam timeo,

Digitized by Google

Grauiſſimè ægrotaſti inedia, & purgationibus,& vi ipſius morbi conſumptus es. Graves ſolent offenſiones eſſe ex grauibus morbis, ſi qua culpa commiſſa eſt. Iam ad id biduum,quod fueris in via, dum in Cumanum venis,accedent continuò ad reditum dies quinq; ego in Formiano ad iij.Kal.eſſe volo:ibi te ut firmũ offendam, mi Tiro effice.Literulæ meæ,ſive noſtræ,tui deſiderio oblanguerunt, hac tamẽ epiſtola, quã Acaſtus attulit, oculos paullùm ſuſtulerunt. Pompeius erat apud me, cùm hæc ſcribebam; hilarè, & libenter ei cupienti audire noſtra, dixi, ſine te omnia mea muta eſſe. Tu Muſis noſtris para, vt operã reddas. Noſtra ad diẽ dictam fient: docui enim te, fides e' *timon*, quod haberet.

Fac planè,ut valeas: nos adſumus. Vale xjv. Kal. Ianuar.

ARG. Suam de Tironis valetudine ſollicitudinem ſignificat. lib. 19. *ep.* 13.

TULLIUS TIRONI. S. 27.

AEgypta ad me venit pridie Id. April. Is etſi mihi nunciauit, te planè febri carere,& bene habere:tamen quod negauit, te potuiſſe ad me ſcribere, curam mihi attulit:& eo magis,quod Hermia,quem eodem die venire oportuerat, non venerat incredibili ſum ſolicitudine de tua valetudine,qua ſi me liberaris, ego te omni cura liberabo. Plura ſcriberem, ſi iam putarem libenter te legere poſſe. Ingenium tuum, quod ego maximi facio,confer ad me, tibiq; conſeruandum. Cura te etiam, atque etiam diligenter. Vale. Scrip-

ta iam epiſtola, Hermia venit. Accepi tuam Epiſtolam vacillantibus litterulis nec mirum, tàm graui morbo. Ego ad te Ægyptam remiſi, quod nec inhumanus eſt, & te viſus eſt mihi diligere, vt is tecum eſſet, & cum eo coquũ, quo uterere. Iterum vale

ARG. Tirone ægrotante literarum ſuauitate, & fructu ſe carere dicit; eumq; roga, ut omne vi curam ad conualeſcendum adhibeat. l. 6. ep. 14.

TULLIUS TIRONI. S. 28.

ANdricus poſtridie ad me venit, quã expectaram. Itaq; habui noctẽ plenã timoris, ac miſeriæ, tuis literis nihilo ſum factus certior, quomodo te haberes: ſed tamen ſum recreatus. Ego omni delectalione, literiſq, omnibus careo, quas, antequam te videro, attingere non poſ-

ſum

ſum. Medico, mercedi quantum poſcet, promitti iubeto id ſcripſi ad Mumium. Audio, te animo angi, & medicum dicere, ex eo te laborare. Si me diligis excita ex ſomno tuas literas, humanitatemque propter quam mihi eſt cariſſimus. Nunc opus eſt, te animo valere, ut corpore poſſis: id cùm tua, tum mea cauſa facias, à te peto. Acaſtu retine, quò commodiùs tibi miniſtretur, Conſerua te mihi: dies promiſſorum adeſt: quem etiam repræſentabo, ſi adueneris. Etiam, atque etiam vale. Id. Apr. hora iij.

ARG. Fere tota eſt hortatio ad curandam valetudinem l. 16. ep. 6.

TULL. TIRONI SUO S. P. D. & CIC. & Q. PATER. & Q. F. 29.

Va-

VAriè ſum affectus tuis literis valdè priore pagina perturbatus paullùm, altera recreatus. Quare nunc quidẽ non dubito, quin quoad planè valeas, te neque navigationi, neq. viæ committas: ſatis te maturè videro, ſi planè confirmatum videro De medico, & tu bene exiſtimari ſcribis, & ego ſic audio. Sed planè curationes eius nõ probo, jus enim dandum tibi non fuit cum *cacoſtomacos* eſſes. Sed tamen, & ad illum ſcripſi accurratè, & ad Lyſonem. Ad Curium verò, ſuauiſſimum hominem, & ſummi officij, ſummęque humanitatis; multa ſcripſi: in his etiã, ut ſi tibi videretur, te ad ſe transferres Lyſo enim noſter vereor ne negligentior ſit: primum quia omnes Græci: deinde, quod, cùm

à

à me literas accepiſſet, mihi nullas remiſit, ſed eũ tu laudas:tu igitur quid faciendũ ſit,judicabis. Illud, mi Tiro, te rogo, ſumptui ne parcas vlla in re,qua ad valetudine opus ſit. Scripſi ad Curium, quod dixiſſe, daret medico; ipſi puto aliquid dandũ eſſe,quo ſit ſtudioſior Innumerabilia tua ſunt in me officia domeſtica, forenſia, urbana, provinc[illegible]ia:in te priuata,in publica, in ſtudijs, in literis noſtris: omnia viceris, ſi ut ſpero,te validum videro. Ego puto,te belliſſimè,ſi rectè erit, cum Quæſtore Meſſinio decurſurum: nõ inhumanus eſt,teq; ut mihi viſus eſt diligit. Et cùm valetudini tuæ diligentiſſimè conſulueris, tù, mi Tiro, conſulito nauigationi,nulla in re jam te feſtinare volo nihil laboro,ni-

ſi

ſi ut ſalvus ſis. Sic habeto, mi Tiro; neminem eſſe, qui me amet, quin idem te amet: & cùm tua, & mea maximè intereſt te valere; tùm multis eſt curæ. Adhuc, dum mihi nullo loco deeſſe vis, nunquã te confirmare potuiſti: nunc te nihil impedit omnia depone corpori ſerui. Quantam diligentiã in valetudinem tuam contuleris, tanti me fieri à te judicabo Vale, mi Tiro, vale. Vale, & ſalue. Lepta tibi ſalutem dicit, & omnes. Vale vij. Id. Nouem. Leucade.

ARG. Hortatur Curionẽ ad ſtudiũ ſummæ laudis; quod ex oriente ciuili bello, timet, ne ſe ad improbos ciues deſerta Republica conferat. l. 2. ep. 4.

CIC. S. D. CURIONI. 30.

EPiſtolarum genera multa eſſe non ignoras. ſed

unum

unum illud certiſſimũ, cujus caſa inuenta res ipſa eſt, ut certiores faceremus abſentes ſi quid eſſet quod eos ſcire, aut noſtra, aut ipſorum intereſſet. Hujus generis literas à me profecto non expectas; tuarum enim rerũ domeſticarum habes & ſcriptores, & nuncios: in meis autem rebus nihil eſt ſanè noui. Reliqua ſunt epiſtolarum genera duo, quæ me magnoperè delectant unum familiare, & jocoſum, alterum ſeuerum, & graue, utro me minus deceat uti, nõ intelligo. Iocerne tecum per literas? ciuen mehercule non puto eſſe, qui temporibus his ridere poſſit. An grauius aliquid ſcribam? quid eſt, quod poſſit grauiùs à Cicerone ſcribi ad Curionem, niſi de Republica? Atq. in hoc gene-

ne-

nere, hæc mea cauſa eſt, ut neque ea, quæ nunc ſentio, velim ſcribere. Quamobrem quoniam mihi nullum ſcribendi argumentum relictũ eſt; utar ea clauſula qua ſoleo, teque ad ſtudiũ ſummæ laudis cohorrabor. Eſt enim tibi grauis adverſaria conſtituta, & parata; incredibilis quædam expectatio: quam tu una re faciliſſimè vinces, ſi hoc ſtatueris: quarum laudũ gloriã adamaris, quibus artibus eę laudes comparantur in ijs eſſe laborandum. In hanc ſententiam ſcriberem plura, niſi te, tua ſponte ſatis incitatum eſſe conſiderem: & hoc quidquid attigit, non fecit inflammandi tui cauſa, ſed teſtificandi amoris mei. Vale.

Digitized by Google

LIBER III.

ARG. Commendat Aur. Trebonium amicũ ſuum, ſplendidum Equitem Romanũ. l. 1e. 3.

M. T. CIC. P. LENTULO Proconſuli. S. D. 1.

AULO Trebonio qui in tua Prouincia magna negotia, & ampla, & expedita habet: multos años utor valde familiariter. Is cum antea ſemper, & ſuo ſplendore, & noſtra, cęterorumque amicorum cõmendatione, gratiſſimus in Provincia fuit; tum hoc tempore, propter tuum in me amorem, noſtramque neceſſitudinem, vehementer confidit, his meis literis ſe apud te gratioſum fore. Quæ ne ſpes eum fallat, vehementer te rogo: commendoq. tibi ejus

ejus omnia negotia, libertos, procuratores, familiam; in primiſque, ut quę T. Ampius de ejus [redacted], ea comprobes, omnibuſq. rebus eum ita tractes, ut intelligat meam commendationẽ non vulgarem fuiſſe. Vale.

ARG. Cum rediret Romam Cicero, ex Cilicia, agrũ Tironem libertum Patris reliquit; quem multis epiſtolis rogat, ut valetudinem curet. l.16. ep.1.

TULLIUS, ET CIC. F. ET Q. TIRONI, homaniſs. & opt. S. z.

VIde quãta in te ſit ſuauitas Duas horas Thyrei ſumus: Xenomenes hoſpes tàm re diligit, quam ſi vixerit tecum Is omnia pollicitus eſt, quæ tibi eſſent opus; facturũ puto. Mihi placebat, ſi firmior eſſes, ut te planè confirmares. Videbis, quid

quid Curio, quid lyſoni: quid medico placeat. Volebam ad te Marionem remittere, quẽ cum meliuſculè tibi eſſet, ad me mitteres: ſed cogitaui, unas literas Marionẽ afferre poſſe, me autem crebras expectare. Poteris igitur & facies, ſi me diligis, ut quotidie ſit Acaſtus in portu. Multi erunt, quibus rectè literas dare poſſis, qui ad me libenter perferant; equidem Patras euntem neminẽ pretermittam. Ego omnem ſpem tui diligenter curandi in Curio habeo, nihil poteſt illo fieri humaniùs, nihil noſtri amãtius. Et te totum trade, malo te paulò poſt valentem, quã ſtatim imbecillum videre. Cura igitur nihil aliud, niſi ut valeas, cætera ego curabo. Etiam, atq. etiam vale. Leucade proficiſcẽs vij. Id. Nou.

AR-

ARG. Tota videtur eſſe conſolatoria epiſtola. Conſolatur enim Lentulũ ex comparatione temporum ſuorum, cum in exilium pulſus, ad extremum, & patriam, & dignitatem recuperat. l. 1. ep. 6.

M. T. CIC. P. LENTULO PROCOS: S. ȝ.

QUę generãtur, accipies ex Pollione qui omnibus negotijs nõ interfuit ſolũ, ſed præfuit. Me in ſummo dolore, quẽ in tuis rebus capio, maximè ſcilicet conſolatur ſpes quod valde ſuſpicor fore, ut infringatur hominum improbitas, & cõſilijs tuorum amicorum, & ipſa die qua debilitantur cogitationes, & inimicorum, & proditorum. Facilè ſecundo loco me conſolatur recordatio meorum tempõrum, quorum imagine video in rebus tuis.

tuis. Nam, etſi minore in re violatur tua dignitas, quam mea ſalus afflicta ſit, tamen eſt tanta ſimilitudo, ut ſperē te mihi ignoſcere, ſi ea non timuerim, quæ ne tu quidem timenda duxiſti. Sed præſta te eum, qui mihi à teneris, ut Græci dicunt, unguiculis es cognitus. Illuſtrabit (mihi crede) tuam amplitudinem hominum injuria. A me omnia ſumma in te ſtudia, officiaque expecta: non fallam opinionem tuam. Vale.

ARG. Gratulatur Curionē quod & Romæ non ſit, ubi multa contra Rempub. committuntur: & ibi ſit ubi ex rectè factis magnam laudem conſequatur; poſtremò eum ad ſuſcipiendam Rempubl. hortatur. l. 2. ep. 5.

M. T. CIC. C. CURIONI S. P. D. 4.

HÆc negotia quomodo ſe

ſe habeant ; ne epiſtola quidem audeo narrare tibi. Etſi ubicumq. es(ùt ſcripſi ad te, antea) in eadem es naui; tamen quod abes, gratulor, vel quia non vides ea, quæ nos, vel quod exceſſo, & illuſtri loco ſita ſit laus tua, in plurimorum, & ſociorum, & ciuium conſpectu. quæ ad nos nec oſcuro, nec vario ſermone, ſed & clariſſima, & una omnium voce perfertur. Unũ illud neſcio, gratulerne tibi, an timeam, quod mirabilis eſt expectatio reditus tui: non quo vereas, ne tua virtus opinioni hominũ nõ reſpondeat: ſed mehercule, ne, cùm veneris, non habeas jam quod cures: ita ſunt omnia debilitata, jam, & propè extincta. Sed hæc ipſa neſcio rectene ſint literis commiſſa quare cætera cognoſces ex alijs.

aliis. Tu tamen, ſive habes aliquā ſpem de Rep. ſive deſperas; ea para, meditare cogita, quæ eſſe in eo cive, ac viro debent, qui ſit Remp. afflictam, & oppreſſam miſeris temporibus, ac perditis moribus in veterem dignitatem ac libertatē vindicaturus. V.

ARG. Narrat ſe diligentiam adhibuiſſe, ne Sextilio ſuccederetur: adſcribit de domo à ſe empta. lib. 5. ep. 6.

M.C.S.D.P. SEXTILIO L. F. PROCONS. 5.

CUm ad me Decius librarius tuus veniſſet: egiſſetq; mecum, ut operam darem, ne tibi hoc tempore ſuccederetur: quamquam illum hominem frugi, & tibi amicum extimabam, tamen quòd memoria tenebam, cujuſmodi ad me literas antea miſiſſe; non ſatis credidi homini

mini prudenti, tàm valde eſſe mutatam voluntatem tuã. Sed poſteaquam, & Cornelia tua Terentiam convenit, & ego cum Q. Cornelio locutus ſum; adhibui diligentiã quotieſcumque Senatus fuit, ut adeſſem pluricumq; in eo negotii habui, ut Q. Fuſium Trib. pleb. & cęteros, ad quos tu ſcripſeras, cogerem mihi potius credere quàm tuis literis. Omninò res tota in menſem Januar. rejecta erat; ſed facilè obtinebatur. Ego tua gratulatione cõmotus, quod ad me pridẽ ſcripſeras, velle te bene evenire, quòd de Craſſo domum emiſſem; emi eam ipſam domum tricies quinquies H. S. aliquãto poſt tuam gratulationem. Itaq; me nunc ſcito tantum habere æris alieni, ut cupiã conjurare, ſi quis me recipiat.

Sed

Sed partim, odio inducti, me excludunt, & apertè vindicē conjurationis oderunt, partim non credunt, & à me inſidias metunt; nec putant, ei nummos deces poſſe, qui ex obſidione fœneratores exemerit, ōninò ſemiſſibus magna copia eſt. Ego autē meis rebus geſtis hoc ſum aſſecutus, ut bonum nomen exiſtimet Domum tuã, atq; ædificationem omnem preſpexi, & vehementer probavi Antonium, etſi ejus in me officia omnes deſiderant, tamen in Senatu graviſſimè, ac diligentiſſimè defendi: Senatūque vehementer oratione mea, atque auctoritate commovi. Tu ad me velim literas crebriùs mittas. Vale.

ARG. Lepidum quaſi molli brachio objurgat, quia sūmis honoribus à Senatu ornatus

gratiarum agendarum officiū neglexerat; tum pacem inter Antonium, & bonus cives conciliare cupientem hortatur, ne ſe interponat. lib. 10: ep. 27.

M. T. CIC. M. LEPIDO S. D. 6.

QUod mihi, pro mea ſūma erga te benevolentia, magnę curę eſt, ut quā ampliſſima dignitate ſis moleſtè tuli, te Senatui gratias nō egiſſe, cū eſſes ab eo ordine ornatus sūmis honoribus. Pacis inter cives conciliandę te cupidū eſſe, lętor, Pacem etiā ſi à ſervitute ſejungis, cōſules, & Reip. & dignitati tuę: ſin iſta pax perditum hominē in poſſeſſionē impotentiſſimi dominatus reſtitutura eſt; hoc animo ſcito eſſe omnes ſanos, ut mortē ſervituti ātepo-nāt. Itaq; ſapiētiùs meo quidem

uũ judicio facies, ſi te in iſtã pacificationem non interpones quæ neq; Senatui, neq; populo, neque cuiquam bono probatur: Sed hęc audies ex aliis, aut certior fies literis. Tu pro tua prudentia, quid optimũ factũ ſit videb.

ARG. Brevis eſt epiſtola, ſed perfectæ commendationi, exemplum. lib. 6. ep. 9.

M.T.CIC.T. FURFANIO PROCOS. S. D. 7.

CUm A.Cecina tãta mihi familiaritas, conſuetudoq; ſemper fuit, ut nulla major eſſe poſſit, nam & patre ejus claro homine, & forti viro plurimùm uſi ſumus; & hunc à puero quòd & ſpẽ mihi magnam afferrebat sũmę probitatis, ſummeq; eloquẽtię, & vivebat mecũ conjunctiſſimè, nõ ſolùm officiis amicitiæ, ſed etiã ſtudiis co-

munibus, ſic sẽper dilexi, ut non ullo cũ homine conjũctiùs viverem. Nihil attinet me plura ſcribere. Quam mihi neceſſe ſit, ejus ſalutem, & fortunas quibuſcumq; rebus poſſim tueri, vides. Reliquũ eſt, ut cũ cognoverim pluribus rebus quid tu, & de bonorũ fortuna, & de Reip calamitatibus ſentires: nihil à te petam, niſi ut ad eam voluntatem, quam tua ſponte erga Cęcinã habiturus eſſes, tantus cumulus accedat cõmendatione mea; quanti me à te fieri intelligo. Hoc mihi gratiùs facere nihil potes Vale.

ARG. Scribit de ſuo ſtudio erga ſalutẽ Amp. exultãtis, bonèq; ſpẽ habere jubet. l. 20. e. 29

CIC. APPIO BALBO. S. 8.

DE meo ſtudio erga ſalutẽ, & incolumitatẽ tuã credo te cognoviſſe ex literis

ris tuorũ,qubus me cumulatiſſimè ſatisfeciſſe,certo ſcio. Nec iis concedo quanquam ſunt ſingulari in te benevolẽtia,ut te ſaluũ malint, quã ego.Illi mihi neceſſe eſt cõcedant,ut tibi plus quàm ipſi hoc tẽpore prodeſſe poſſim , quod quidem nec deſtiti facere,nec deſiſtam: & jam in maxima re feci,& fundamẽta jeci ſalutis tuę.Tu fac bono animo,magnoq;ſis,meq; tibi nulla in re defuturũ eſſe confidas Pr.Non.Quin. Val.

ARG. Gratias agit,& ſuo,& Põpeii nomine , de Lucejo benigniſſimè tractato, eumdemq; denique commendat l.17.ep.41

M. CIC. L. CULEOLO S. D. 9.

QUæ feciſti L.Luceii caſa, ſcire te planè volo , te homini gratiſſimo commodaſſe , & cũ ipſi

quæ feciſti pergrata sũt, tùm Pompejus quotieſcunq; me videt, (videt autẽſæ piiſſime) gratias tibi agit ſingulares Addo etiã illud, quòd tibi jucundiſſimum eſſe certò ſcio, meipsũ, ex tua erga Lucejũ benignitate, maxima voluptate affici: quod ſupereſt, quã quam mihi non eſt dubium, quin, cùm antea noſtra cauſa nunc jam etiã tuæ conſtatiæ gratia manſurus ſis in eadẽ iſta liberalitate, tamẽ abs te vehementer etiam atq; etiã peto, ut ea quæ initio oſtendiſti, deindeq; feciſti, etiã ad exitum augeri, & cumulari per te velis id & Lucejo, & Pompejo valde gratum fore, teq; apud eos præclarè poſiturum confirmo, & ſpondeo. De Rep. deq; his negociis, cogitationibuſque noſtris perſcripſeram ad tè diligenter,

pau-

paucis ante diebus, eaſq; literas dederã pueris tuis. Vale.

ARG. Petit à Termo, ut Annejũ, legatũ ſuũ, remittat, cũq; in negotio cõmendat. l. 13. e. 57.

CIC. THERMO PRO-PRAET. S. 10.

QUo magis quotidie ex literis, nunciiſq; bellũ magnũ in Syria cognoſco: eò vehementiùs à te pro noſtra neceſſitudine cõtendo, ut mihi M. Annejũ legatũ primo quoq; tempore remittas: nã ejus opera, cõſilio ſcientia rei militaris, vel maximè intelligo me, & Rẽpub. adiuvari poſſe. Quòd niſi tanta res ejus ageretur: nec ipſe adduci potuiſſet, ut à me diſcederet: nec ego, ut eum à me dimitterem. Ego in Ciliciam proficiſci cogito, circiter Kal. Majas: ante eã diẽ Annejus ad me redeat, oportet

tet. Illud, quod tecum, & coram, & per literas diligentiſſimè egi, id te nunc etiã, atque etiam rogo, curæ tibi ſit ut ſuum negotiũ, quod habet cum populo Sardiano, pro cauſæ veritate, & pro ſua dignitate conficiat. Intellexi ex tua oratione, cum tecum Epheſi locutus ſum te ipſius Annei cauſa õnia velle, ſed tamẽ ſic velim exiſtimes, mihi nihil gratiùs facere poſſe quam ſi intellexero, per te illum ipſum negotiũ ex ſententia confeciſſe, idq; quam primam ut efficias, te etiam, atque etiam rogo. Vale.

ARG. Commendat Avianum Flaccum. lib. 13. ep. 75.

M. CIC. T. TITIO T. F. LEGATO S. D.

ETſi nõ dubito, quin apud te mea cõmendatio prima ſatis valeat, tamen obſe-

quor

quor homini familiariſſimo, C.Aviano Flacco, cujus cauſa omnia tua cupio, tum mehercule etiam debeo. De quo & præſens tecũ egi diligenter, cùm tu mihi umaniſſimè reſpondiſti, & ſcripſi id ad te accuratè antea: ſed putat interreſſe ſua, me ad te quã ſæpiſſimè ſcribere. Quare velim mihi ignoſcas, ſi illius voluntas obtemperans, minus videbor meminiſſe conſtantiæ tuæ. A te idem illud peto; ut de loco, quò deportet frumentũ, & de tempore Aviano commodes. Quorũ utrumq; per eumdem me obtinuit triennium, dum Pompejus iſti negocio præfuit. Summa eſt, in quo mihi gratiſſimum facere poſſis, ſi curaris, ut Avianus, quãdo ſe à te amari putat, me à te amari ſciat, erit id mihi peratũ Val.

 AR-

ARG. Petit, ut Democritum Sycionum in ſuam fidem recipitat. l. 13. ep. 78.

M. CIC. ALLIENO PROCOS. S. 12.

DEmocritus Sycionus nō ſolum hoſpes meus eſt ſed etiem (quod non multis contigit, Græcis præſentim) valdè familiaris eſt enim in eo ſumma probitas, ſumma virtus, sūma in hoſpites liberalitas, & obſervātia, meq; præ cæteris, & colit, & obſervat, diligit: eum tu non modo ſuorum civium, verùm etiam propè Achajæ principē cognoſces. Huic ego tantummodo aditum ad tuam cognitionē patefacio, & mutuo; cognitum per te ipſum, quæ tua natura eſt, dignum tua amicitia, atq; hoſpitio judicabis. Peto igitur à te ut his literis lectis, recipias eū in

in tuam fidẽ, polliceare, omnia te factum mea cauſa. De reliquo, ſi, id quod cõfido fore, dignum eum tua amicitia hoſpitioq; cognoveris peto, ut eum complectare, diligas in tuis habeas; erit id mihi majorem in modũ gratũ. V.

ARG. Gratulatur de reditu in patriam impetrato; hortatur, ut præterita ex animo deleat, dignitatiſq; recuperationẽ rei familiaris jacturæ anteponat. l. 6. ep. 11.

CIC. TREBIANO S.D. 13.

DOlabellam antea tantummodò diligebam, obligatus ei nihil erã: nec enim acciderat mihi opus eſſe, & ille mihi debebat, quod non deſperam ejus periculis. nunc tanto sũ devinctus ejus beneficio, quod & antea in re & hoc tempore in ſalute tua cumulatiſſimè mihi ſatisfe-

cit,

cit, ut nemini plus debeam. Qua in re tibi gratulor ita vehemẽter, ut te quoq; mihi gratulari, quã gratias agere malim: alterum omninò nõ deſidero, alterum verè facere poteris. Quod reliquum eſt; quando tibi virtus, & dignitas tua reditum ad tuos aperuit, eſt tuæ ſapiẽtie magnitudiniſq; animi, quid amiſeris obliviſci, quid recuperaveris cogitare. Vives cũ tuis, vives nobiſcũ. Plus acquiſiiſti dignitatis, quã amiſiſti ei familiaris; quæ ipſa tùm ſet jucundior, ſi ulla res eſt publica. Veſtorius, noſter miliaris, ad me ſcripſit, te ihi maximas gratias age. Hæc prędicatio tua mihi ldè grata eſt: eaq; te uti, fae patior, cùm apud alios, m mehercule apud Syronẽ ſtrum amicum. Quæ enim

fa-

facimus, ea prudentiſſimo cuiquæ maximè probata eſſe volumus. Te cupio videre quamprimum. Vale.

ARG. Mirum declarat deſiderium cum Bithynico vivendi, & adiicit, ſe eſſe illi amore conjunctiſſimum. l. 7. ep. 17.

C. BITHYNICOS S. D. 14.

CUm cæterarum rerum cauſa cupio eſſe aliquãdo Remp. conſtitutam; tùm velim mihi credas, accidere id etiam, quò magis expetã promiſſũ tuum, quo in literis uteris: ſcribis enim, ſi ita ſit, te mecum eſſe victurum. Gratiſſima mihi tua volũtas eſt; faciſq; nihil alienum neceſſitudine noſtra, judiciſq; patris tui de me ſummi viri. Nam ſic habeto, beneficiorũ magnitudine eos qui tẽporibus valuerunt, aut valeat cõjunctiores tecum eſſe, quàm

me, neminem. Quam ob rem grata mihi eſt, & memoria tua noſtræ conjunctionis, & ejus etiã augẽda volũtas. V.

ARG. Monet Torentum, ut in Sicilia commoretur, quoad ſcito poſſit, quid ſibi agendum ſit. l. 6. ep. 20.

CIC. TORANIO S. 15.

DEderã triduo ante pueris Cn. Plancii literas ad te: eo nunc ero brevior; teq; ut antea conſolabar, hoc tẽmpore monebo. Nihil puto tibi eſſe utiliùs, quam ibidẽ opperiri, quoad ſcire poſſis; quid tibi agendum ſit. Nam, pręter navigationis longa, & hymalis, & minimè portuoſę periculum, quod vitaveris ne illud quidẽ non, quamvis ſubitò, cùm certi aliquid audieris, te iſtinc poſſe proficiſci: nihil eſt pręterea, cur adveniętibus te oſterre geſtias, mul-

multa præterea metuo, quæ
cum Chilone noſtro comu-
nicavi. Quid multa? loco op-
portuniore in hiemalis nul-
lo eſſe potuiſti, ex quo te
quocūq; opus erit, facilimè,
& expeditiſſimè conferas.
Quod ſi recipiet ille ſe; ad tē-
pus aderis: ſin (quoniā mul-
ta accidere poſſunt) aliqua
res eū vel impediet, vel mo-
rabitur; tu ibi eris ubi ōnia
ſcire poſſis: hoc mihi pror-
ſus valdè placet: de reliquo,
ut te ſæpè per literas horta-
tus sū, ita velim tibi perſua-
deas, te in ac cauſa nihil ha-
bere, quod timēdū ſit præter
communē casūCivitatis, qui
etſi eſt graviſſimus, tamē ita
viximus, & ad id ætatis jā ſu-
mus, vt ōnia; quę non noſtra
culpa nobis accidēt, fortiter
ferre debeamus. Hic cui om-
nes valeant, sūmaq; pietate

re

re deſiderãt, & diligũt, & colunt. Tu, & cura, ut vales, & te iſtinc ne temere cõmoveas

ARG. Trebatiũ deſideriũ Vrbis vix ferẽtẽ; hortatur, ut Vrbis urbanitatiſq; memoriã quiſi quaſuã ineptiã abiiciiat; & de Provincia, qui ſe cõtulerat tùm ſpe beneficiorum, tùm conſtantiæ cauſæ cogitet. l. 7. e. 6.

CIC. TREBATIO. S.D. 16.

IN omnibus meis epiſtolis quas ad Cæſarẽ, aut Balbum mitto, legittima quædã eſt acceſſio commendationis tuæ: nec ea vulgaris, ſed cũ aliquo inſigni judicio meæ erga te benevolẽtiæ. Tu modo ineptias iſtas, & deſideria Urbis, & urbanitatis depone & quo conſilio profectũs es; id aſſiduitate, & virtute conſequere. Hoc tibi tam ignoſcemus nos amici, quã ignoverũt Medeæ, quæ Chorintũ ar-

arcem altã habebant, matronæ opulentæ optimates: quibus illa manibus gypſatiſſimis perſuaſit, ne ſibi illæ vitio verterent, quod abeſſet à Patria. *NAM MVLTI ſuam rẽ bene geſſere, & publicã, patriæ procul. Multi qui domi ætatẽ egerũt, propterea sũt improbati*; quo in numero tu certe fuiſſe, niſi te extruſiſſemus. Sed plura ſcribemus alias. Tu qui cæteris cavere didiciſti, in Britania ne ab eſſedariis decipiaris, caveto, & quãdo Medea agere cępi. illud sẽper memẽto: *Qui ipſe ſibi ſapiens prodeſſe nequit, nequidquam ſapit*. Cura ut V.

ARG. Familiariter, & jocosè Trebatium reprehendit, qui literas nullas miſerat. l 7. e. 14.

CIC. TREBATIO. S. 17.

CHyſippus vectus, Cyri architecti libertus, fecit

ut te nō immemorem putarem mei: ſalutē enim verbis tuis mihi nūciauit. Valdè iā lautus es, qui gravare literas ad me dare, homini præſertim prope domeſtico. Quod ſi ſcribere oblitus es; minùs multi jam, te aduocato, capſa cadent, ſin noſtri oblitus es; dabo operam, ut iſtuc veniam, antequam planè ex animo tuo effluam: ſin eſtimorū timor te debilitat; aliquid excogita, ut feciſti de Britania. Illud quidem perlibenter audiui ex eodem Chryſippo te eſſe Cæſari familiarem. Sed mehercule mallem, id quod erat æquus, de tuis rebus ex tuis literis quam ſæpiſſimè cognoſcere. Quod certè ita fieret, ſi tu maluiſſes beneuolentiæ, quàm litium, jura perdicere. Sed hæc jocati ſumus, & tuo more, &

non-

nonnihil etiam noſtro. Te valdè amamus, noſque à te amari tùm volumus, tùm etiam confidimus. Vale.

ARG. Inuitat Curium ad officia mutua, & in Vrbẽ ut redeat, rogat veteris vrbanitatis retinendæ cauſa. l. 7. ep. 31.

CIC. CURIO. S. D. 18.

FAcilè perſpexi ex tuis literis, quod ſemper ſtudui, & me à te plurimi fieri, & te intelligere, quàm mihi carus eſſes. Quod quando vterq; noſtrum cõſecutus eſt, reliquum eſt, ut officijs certemus inter nos, quibus æquo animo, vel vincã te, vel vincas abs te Acilio non fuiſſe neceſſe meas dari literas, facilè patior Sulpicij tibi operam intelligo ex tuis literis non multum opus fuiſſe, propter res tuas ita cõtractas, ut quemadmodum ſcribis, nec ca-

caput, nec pedes. Equidem vellem uti pedes haberẽt, ut aliquãdo redire. Vides enim exaruiſſe jam veterem urbanitatẽ, ut Pomponius noſter ſuo jure poſſit dicere. *Niſi nos pauci retineamus gloriã antiquam Atticã* Ergo is tibi, nos ei ſuccedimus. Veni igitur, quæſo ne tãtũ ſemẽ urbanitatis una cũ Rep. intereat, Val.

ARG. Agris devidẽdis profici Plancus cupiebat, ad militum gratum colligendam: de ea re Cicero reſpondet lib. 10. *ep.* 22.

CIC. S. D. PLANCO. 19.

IN te, & in Collega omnis ſpes. Dijs approbantibus cõcordia veſtra, quæ Senatui declarata litteris veſtris eſt, mirificè; & Senatus, & cũcta Ciuitas delectata eſt. Quod ad me ſeriſperas de re Agraria: ſi cõſultus Senatus eſſet, ut quiſq; de te honorificẽtiſ-

ſimam

ſimam ſententiã dixiſſet, eã ſecutus eſſem, qui certè ego fuiſſem, ſed propter tarditatem ſententiarum, moraq; rerum, cùm ea, quę conſulebantur, ad exitum non peruenirent; commodiſſimum mihi, Plancoq; fratri viſum eſt, uti eos, quos ne noſtro arbitratu componeretur, quis fuerit impedimento, arbitror te ex Planci literiscognouiſſe. Sed ſiue in S.C. ſiue in cæteris rebus deſideras aliquid, ſic tibi perſuade, tantam eſſe apud omnes bonos tui caritatem, ut nullũ genus ampliſſimæ dignitatis excogitari poſſit, quod tibi non paratum ſit. Literas tuas vehemẽter expecto; & quidem tales, quales maximè opto. Vale.

ARG. Gratulatur Dolabellę do Bajarũ ſalubritate, & orationem pro Detotaro Rege, ad

Cę-

Cæſarē habitā mittit. l. 9. e. 22

CIC. DOLABELL. S.D. 20.

GRatulor Baijs noſtris, ſi quidē, ut ſcribis, ſalubres repentè factæ ſunt niſi fortè ſunt, niſi fortè te amēt & tibi aſſentātur, & tamdiu dum tu ades, ſunt oblitæ ſui. Quod quidem ſi ita eſt, minimè miror cælum etiā, & terras vim ſuam, ſi ita tibi conveniat dimittere. Oratiunculam pro Detotaro, quam requirebas habebam mecum; quod non putaram, Itaq; eā tibi miſi, velim ſic legas, ut cauſam tenuem, & inopē, nec ſcriptione magnoperè dignā ſed ego hoſpiti veteri, & amico munuſculum mittere volui levidenſe craſſo filo, cujuſmodi ipſius ſolent eſſe munera. Tu velim animo ſapienti; fortique ſis; ut tua moderatio, & gravitas alio-

rum

rum infamet iniuriam. Vale.

ARG. Cum ſcripſiſſet Pętus Balbũ tẽuiculo apparatu fuiſſe contentũ loci materiã inde arripit Cicero: idq. eum arguit malitioſè ſcripſiſſe, ne maiorẽ apparatũ ipſe requir. l. 9. e. 19

CIC. PAPIRIO PAETO S. D. 21.

TAmẽ à malitia nõ diſcedis. Tẽuiculo apparatu ſignificas Balbũ fuiſſe contẽtum. Hoc videris dicere: cũ Reges tam ſint continentes, multò magis Conſulares eſſe oportere. Neſcis, me ab illo omnia expiſcatũ; recta enim à porta domũ meam veniſſe, neq. hoc admiror, quòd non ad tuã potiùs, ſed illud, quod nec ad ſuam. Ego autem tribus primis verbis. Quid noſter Pætus? At ille adiurans: Nuſquam ſe unquã libẽtiùs Hoc ſi verbis aſſecutus es, au

res ad te afferam non minus elegantes: ſin autẽ obſonio; peto à te, ne pluris eſſe Balbus, quã diſertos putes. Me quotidie aliud ex alio impedit. Sed, ſi me expediero, ut in iſta loca venire poſſim, nõ committam, ut te ſerò à me certiorem factum putes. Val.

ARG. Scribit de S.C. in ſuã ſententiam facto, ad augendã Planci dignitatẽ: hortaturque ut Antoniani belli reliquias conficiat. l. 20. ep. 13.

CIC. PLANCO IMP. COS. DES. 22.

UT primũ poteſtas data eſt augendæ dignitatis tuæ nihil prętermiſi in te ornando, quod poſitũ eſſet aut in præmio virtutis, aut in honore verborum. Id ex ipſo S. C. poteris cognoſcere, ita enim eſt perſcriptum, ut à me de ſcripto dicta ſententia

eſt;

eſt: quam Senatus frequens ſecutus eſt ſũmo ſtudio, magnoque conſenſu. Ego quãquã ex tuis literis, quas mihi miſiſti, perſpexerã, te magis iudicio bonorum, quàm inſignibus gloriæ delectari, tamen conſiderandum nobis exiſtimaui, etiam ſi tu nihil poſtulares, quantùm tibi à Rep. deberetur. Tu contexes extrema cũ primis, qui enim M. Antonium oppreſſerit, is bellum confecerit. Itaque Homerus non Aracem, nec Acchillem, ſed Ulyſſem appellauit *Poliporton*. Vale.

ARG. Officium Panci in actione gratiarũ ſibi fuiſſe gratiſſimũ fatetur, hortaturq. ut ad extinguẽdas belli reliquias omni ſtudio incũbat. l. 10. e. 19.

CIC. PLANCO IMP. 23.

QUamquam gratiarũ actionem à te non deſi-

derabam, cùm te re ipſa, atq; animo ſcirem eſſe gratiſſimũ tamen (fatendum eſt enim) fuit ea mihi pericunda, ſic enim vidi, quaſi ea, quæ oculis cernuntur; me à te amari, Dices. Quid antea? Semper quidẽ, ſed nunquã illuſtrius. Literæ tuæ mirabiliter gratę ſuntSenatui, cùm rebus ipſis, quæ erant grauiſſimæ, & maximæ, fortiſſimi animi, ſummiq. conſilij; tum etiam grauitatè ſentẽtiarum, atq; verborum. Sed, mi Plãce, incumbe, ut belli extrema preficias in hoc erit ſumma, & gratia, & gloria. Cupio omnia Reipub. cauſa: ſed mehercule, in ea cõſeruanda tam defatigatus, nõ multò plus faueo patriæ, quàm tuæ gloriæ: cujus maximam facultatem tibi Dij immortales, ut ſpero, dedere quam complectere obſecro,

ſecro, qui enim Antonium oppereſſerit, in hoc teterrimum bellum, periculoſiſſimumque confecerit. Vale.

ARG. Petit, ut Lepidi fide ſignificet, utrum a Rep. ſit, an ſe cum Antonio cõiunxerit: & hortatur ad belli reliquias opprimendas, lib. 10. *ep.* 10.

CIC. PLANCO S. D. 24.

ITa erant õnia, quę iſtinc afferebantur, incerta; ut, quid ad te ſcriberem non occurreret, modò enim, quæ vellemus, de Lepido, modò contra nunciabantur. De te tamen conſtans fama, nec decipi poſſe, nec vinci; quorum alterius fortuna partẽ habet quandam; alterum propriũ prudẽtię tuæ Sed accepi literas à Collega tuo datas Ibid. Maij: in quibus erat ſcriptũ, te ad ſe ſcripſiſſe, à Lepido non recipi Antonium. Quod

Digitized by Google

erit certiùs, ſi tu ad nos idē ſcripſeris: ſed minùs audes fortaſſe, propter inanem lætitiam literarum ſuperiorū Verum ut errare mi Plance potuiſti (quis enim id effugeret?) ſic decipi te non potuiſſe, quis non videt? Nunc verò etiam erroris cauſa ſublata eſt: culpa enim illa. BIS AD EUNDEM, vulgari reprehenſa prouerbio eſt. Sin, ut ſcripſiſti ad Collegā, ita ſe res habet; omni cura liberati ſummus; nec tamen erimus, priùs quàm, ita eſſe, tu nos feciris certiores Mea quidē, ut ad te ſæpiùs ſcripſi, hæc ſententia eſt, qui reliquias hujus belli oppreſſerit, cum totius belli confectorē fore: quem te & opto eſſe, & confido futurum. Studia mea erga te, quibus certè nulla eſſe maiora potuerunt, tibi tàm

grata

Digitized by Google

grata eſſe, quam ego putaui fore, minimè miror, vehemẽterq; lætor quæ quidem tu, ſi rectè iſtic erit, maiora, & graviora cognoſces. jv. Kal. Iun.

ARG. Petit, ut ex actionẽ pecuniæ, quã Straboni Cornelius debeat pro poteſtate, imperioque curet. lib. 13. *cp.* 14.

M. T. CIC. BRUTO S.D. 25.

Lucio Titio Strabone Equite Rom. in primis honeſto, & ornato, familiariſſimè utor. Omnia mihi cũ eo intercedunt jura ſum̃æ neceſſitudinis Huic in tua Provincia pecuniam debet Pub. Cornelius Ea res à Volcatio qui Romæ jus dicit, reiecta in Galliam eſt. Peto à te hoc diligentiùs, quam ſi mea res eſſet quo eſt honeſtiùs, de amicorum pecunia laborare, quàm de ſua; ut negocium conficiendum cures, iſpe ſu-

ſcipias, tranſigas, operamq; des, quod tibi æquum, & rectũ videbitur, ut quam commodiſſima conditione libertus Strabonis, qui ejus rei cauſa miſſus eſt, negotium conficiat, ad nũmoſq, perueniat. Id & mihi gratiſſimũ, & ut ipſe L. Titium cognoſces amicitia tua digniſſimũ. Quod ut tibi curæ ſit, ut omnia ſolent eſſe, quæ me velle ſcis; te vehementer, etiam; atque etiam rogo. Vale,

ARG. Domũ, & rem familiarẽ M. Aemilij maximè que C. Ammonium libertum ejus commendat. lib. 13. *ep.* 21.

M. CIC. SER. SULPITIO S. D. 16.

MArcus Æmilius Anianus ab ineũte adoleſcentia me obſeruauit, ſemperq; dilexit. vir cum bonus, tũ perhumanus, & in omni ge-

genere officij diligentiſſimus
quē ſi arbitraret eſſe Sicyone: & niſi audirem, ibi eum etiam nunc ubi ego reliqui. Cibvræ commorari nihil eſſet neceſſe, plura ne ad te de eo ſcribere : perficeret enim ipſe profecto ſuis moribus, ſuaq; humanitate, ut ſine cujuſquam cōmendatione diligeretur abs te non minus, quam, & à me, & à cæteris ſuis familiaribus. Sed, cū illum abeſſe putem, commendo tibi maiorem in modum domum ejus, que eſt Sicyone remq; familiarem, maximè C. Auianum Ammoniū libertum ejus: quem quidem tibi etiam ſuo nomine commendo. Nam cùm propterea mihi eſt probatus, quod eſt in patronum ſuum officio, & fide ſingulari, tùm etiā, quod in me ipſum magna officia

cõtulit: mihiq; moleſtiſſimis temporibus ita fideliter beneuolèq; præſtò fuit. ut ſi à me manumiſſus eſſet. Itaque peto à te, ut eum Ammoniũ, & in patroni ejus negocio ſic tueare, ut ejus procuratorem, quem tibi commendo, & ipſum ſuo nomine diligas, habeaſque in numero tuorum. Hominem prudentem, & officioſum cognoſces, & dignũ, qui à te diligatur. Vale.

ARG. T. Manlium, ſuo, Varroniſque nomine commendat. lib. 13. epiſt. 22.

M. CIC. SER. SULPIC. S. D. 27.

Titum Manlium, qui negotiatur Theſpijs, vehementer diligo. Nam, & ſemper me coluit, diligentiſſimèque obſeruauit, & à ſtudijs noſtris non abhorret. Accedit eo, quod Varro Murena

ma-

magnopere ejus cauſa vult omnia, qui ita exiſtimauit, etſi ſuis litteris, quibus tibi Manlium commẽdabat, valdè conſideret: tamen mea commendatione aliquid acceſſionis fore. Me quidem cum Manlij familiaritas, tũ Varronis ſtudium cõmouit, ut ad te quam accuratiſſimè ſcriberem. Gratiſſimum igitur mihi feceris, ſi huic commendationi meæ tantum tribueris, quãtum cui tribuiſti plurimum: id eſt ſi T. Manlium quam maximè, quibuſcumq; rebus honeſtè, & pro tua dignitate poteris, juueris atq; ornaueris. Ex ipſius prę terea gratiſſimis, & humaniſſimis moribus, confirmo tibi, cum te, quem ſoles, fructum à bonorum virorum officijs expectare eſſe capturũ. Vale.

ARG. cõmendat M. Leniũ

ſtudioſè admodum. lib.13.e.63

M. CIC. P. SILIO PROPRÆT. S. D. 28.

NOn putaui fieri poſſe, ut mihi verba deſſent ſed tamen in M.Lenio commendando deſunt. Itaq;rem tibi exponam paucis verbis; ſed tamen ut plane perſpicere poſſis voluntatem meam. Incredibile eſt quanti faciamus, & ego, & frater meus, qui mihi cariſſimus eſt M. Lenium; id ſit cum plurimis ejus officijs, tum ſumma probitate, & ſingulari modeſtia. Eum ego à me inuitiſſimus dimiſi, cùm propter familiaritatem; tum quod conſilio ejus fideli aç bono, libenter utebar. Sed veror, ne iam mihi ſupereſſe verba putes, quæ dixerã defutura. Commendo tibi hominem, ſicut intelligis, me eum, de quo ea ſu-

ſupraſcripſerim, debere cō-mendare;a teq; vehementer etiã,atq;etiam peto,ut quod habet in tuaProuincia nego tij,expedias: quod tibi vide-bitur rectum eſſe, ipſi dicas; hominem facilimũ, libera-liſſimũq;cognoſces. Itaq; te rogo, ut eum ſolutum libe-rum, confectis ejus negotijs per te,quam primum ad me remittas: Id mihi, fratrique meo gratiſſimũ feceris. Val.

ARG.Commendat Andronẽ Arthemonis filium, Laodicẽ-ſem, lib. 13. ep. 67.

M.CIC.P.SERVIL.S.D.29.

EX Provincia mea Cili-ciẽſi; cui ſcis *Treicatoi-ciſis* Aſiaticas attributas fuiſ-ſe nullo sũ familiariùs uſus, quam Androne Arthemonis filio, Laodicenſi; eũq;habui in ea ciuitate, tùm hoſpitem tum vehementer ad meæ vi-

tæ

tæ rationem, & conſuetudinem accommodatur. Quem quidem multo etiam pluris, poſtea quam diſceſſi, faceres cœpi; quod multis rebus expertus ſum gratum hominē meiq; memorem. Itaque eū Romæ libentiſſimè vidi; nō enim te fugit, qui plurimis in iſta Prouincia benigè feciſti, quam nō multi grati reperiantur. Hæc propterea ſcripſi, ut me non ſine cauſa laborare intelligeres, & ut tu ipſe eum dignū hoſpitio tuo judicares. Feceris igitur mihi gratiſſimū, ſi ei declararis, quanti me facias; ideſt, ſi receperis eum in fidem tuam, & quibuſcūque rebus honeſtè, ac ſine moleſtia tua poteris, adiuueris Hoc mihi vehementer erit gratum. idque ut facias te etiam, atque etiam rogo. Vale.

ARG.

ARG. Significat, quam ſibi gratum fuerit curſum illius nauigationis cognoſcere: petit, ut de ſtatu Prouinciæ, inſtitutiſque ſuis ſcribat: poſtremò ſuum officium ad omnia pollicetur, lib. 13. ep. 68.

M. C. P. SERVILIO ISAVRICO PROCOS. COLLEGÆ. S. D. 30.

GRatæ mihi vehemẽter tuæ literæ fuerunt, ex quibus cognoui curſus nauigrationum tuarum: ſignificabis enim memoriam tuam noſtrę neceſſitudinis, qua mihi nihil poterat eſſe jucundiùs. Quod reliquũ eſt, multò etiam erit gratiùs, ſi ad me de Rep. id eſt de ſtatu Prouinciæ, de inſtitutis tuis familiariter ſcribes: quæ quãquã ex multis pro tua claritate audiam: tamen libentiſſimà ex tuis literis cognoſ

cam

cam. Ego ad te, de Reip.ſũma quid ſentiam, non ſæpè ſcribam, propter periculum ejuſmodi literarum. Quid agetur autem, ſcribam ſæpiùs ſperare tamen videor. Cæſari Collega noſtro fore curæ, & eſſe, ut habeamus aliquã Remp cujus conſilijs magni referebat te intereſſe. Sed, ſi tibi utiliùs eſt id eſt glorioſiùs. Aſiæ præeſſe, & iſtam partem Reip. malè affectam tueri: mihi quoq, idem, quod tibi. & laudi tuę profuturum eſt, optatiùs debet eſſe. Ego, quę ad tuã dignitatem pertinere arbitrabor, ſummo ſtudio, diligentiaque curabo: in primiſq, tuebor omni obſervantia clariſſimum virũ patrem tuũ, quod, & pro vetutate neceſſitudinis, & pro beneficijs veſtris, & pro dignitate ipſius facere debeo, Val.

ARG.

ARG. Petit, ut C. Curtiũ in fidem recipiat, habeatque in numero ſuorum, lib. 13. ep. 69.

M. CIC. P. SERVILIO COLLIEGÆ. S.D. 31.

C Curtius Mithres eſt, ille quidẽ, ut ſcis, libertus Poſt humi familiariſſimi mei, ſed me colit, & obſeruat æque, atque illum ipſum patronũ ſuum. Apud eum ego ſic Epheſi ſui, quotieſcumq; fui, tanquã domi meæ: multaq; acciderunt, in quibus, & beneuolentiam ejus erga me experiret, & fidem. Itaque ſi quid aut mihi, aut meorum cuipiam in Aſia opus eſt, ad hunc ſcribere cõſueui; hujus tum opera, & fide, tùm domo & re uti, tamquã mea. Hæc ad te eò pluribus ſcripſi, ut inteligeres, me non vulgariter, nec ambitioſè, ſed ut pro homine intimo, ac mihi per-

ne-

neceſſario, ſcribere Peto igitur à te, ut in ea cõtrouerſia quam habet de fundo cum quodam Colophonio, & in cæteris rebus, quantum fides tua patietur, quantumq; tuo commodo poteris, tantum ei honoris mei cauſa, cõmodes: etſi, ut ejus modeſtiã cognoui grauis tibi nulla in re erit & mea cõmendatione, & ſua probitate aſſecutus erit, uti de ſe benè exiſtimes: omnia ſe adeptum arbitrabitur. Vt igitur eum recipias in fidem tuã, habeaſq; in numero tuorum, te vehementer etiam, atq; etiam rogo. Ego quæ te velle, quæq; ad te pertinere arbitrabor; omnia ſtudiosè, diligenter que curabo. Vale.

ARG. Exponit, quæ fuerit moleſtiarũ cauſa, quoque modo liberatus ſit; deinde ſcribit de ſua ad Pomponiũ nauigatione

tione, lib. 14. epiſt. 7.

CIC. S. D. TERENTIÆ SUÆ. 32.

OMnes moleſtias, & ſolicitudines, quibus, & te miſerrimã habui (id quod mihi moleſtiſſimũ eſt) Tulliolamque quæ noſtra vita dulcior eſt, depoſui, & ejeci. Quid cauſę autẽ fuerit, poſtridie intellexi, quàm à vobis diſceſſi *Cholinacraton* noctu ejeci, ſtatim ita sũ leuatus, ut mihi Deus aliquis medicinam feciſſe videatur. Cui quidem tu Deo, quemadmodum ſoles, piè, & caſtè ſatiſfacias, id eſt, Apollini, & Æſculapio. Nauim ſpero nos valdè bonam habere in eam ſimulaq; cõſcendi hęc ſcripſi Deinde cõſcribam ad noſtros familiares multas epiſtolas, quibus te, & Tulliolã noſtram diligentiſſimè commen-

men-

mendabo. Cohortarer vos, quo animo fortiore eſſetis; niſi vos fortiores cognoſcerem, quàm quemquam virũ Et tamẽ ejuſmodi ſpero negotia eſſe, ut & vos iſtic cõmodiſſimẽ ſperem eſſe, & me aliquãdo cum ſimilibus noſtri Remp. defenſurum. Tu primùm valetudinem tuam velim cures: deinde tibi ſi videbitur, villis ijs utare, quæ longiſſimè aberunt à militibus. Fundo Arpinati benè poteris uti cũ familia urbana ſi annona carior fuerit. Cicero belliſſimus tibi ſalutem plurimam dicit. Etiam, atq; etiam vale. Dat. vij. Id. Iun.

ARG. Rogat uxorẽ, & filiã, ut conſulant, & ipſa, an cũ amicis ab Vrbe diſcedant, necne aduentu Cæſaris. l. 14. ep. 14.

TULLIUS TERENTIÆ, & Pater Tulliolæ, duobus

ami-

amicis ſuis, & Cic. matri optimæ, & ſuauiſſimæ ſorori. S. P. D. 33.

SI vos valetis, nos valẽus veſtrum jam conſilium eſt, nõ ſolùm meum, quid ſit vobis faciẽdum. Sin ille Somam modeſtè venturus eſt, rectè in præſentia domi eſſe poteſtis: ſin homo amens diripiẽdam Urbẽ daturus eſt; vereor, ut Dolabella ipſe ſatis vobis prodeſſe poſſit. Etiã illud metuo, ne jã intercludamini, ut cum velitis exire nõ liceat. Reliquũ eſt, quod ipſe optimè conſiderabitis, veſtri ſimiles feminæ ſint ne Romæ; ſi enim non ſunt, videndum eſt, ut honeſtè vos eſſe poſſitis. Quomodocumq; nunc ſe res habet: modò ut hæc nobis loca tenere liceat, belliſſimè vel mecum, vel in noſtris prodijs eſſe poteritis.

Etiam

Digitized by Google

Etiam illud videndum eſt, ne breui tempore fames in Urbe ſit. His de rebus velim cum Pomponio cum Camillo, cum quibus vobis videbitur conſideratis: ad ſummã animo forti ſitis. Labienus rem meliorem fecit; adjuuat etiam Piſo, quod ab Urbe diſcedit, & ſceleris condemnat generũ ſuum; Vos, meæ cariſſimæ animæ, quam ſæpiſſimè ad me ſcribite, & vos quid agatis, & quid iſtic agatur. Quinctus pater, & filius, & Rufus vobis ſalutem dicunt valete. vij. Kal. Quinctil. Minturnis.

ARG. Monet uxorem, & filiam, ut maturè conſiderent, num Romæ tuto eſſe poſſint & cum dignitate, lib 14 ep. 18.

TULLIUS TERENTIÆ, & Pater ſuaviſſ. Filię. Cic. Matri, & ſorori. S.P.D. 34.

Con-

CONſiderandũ vobis etiam, atq; etiã, animæ meæ. diligẽter puto, quid faciatis; Romæ ne ſitis, en mecum in aliquo tuto loco. Id non ſolùm meum conſilium eſt, ſed etiam veſtrum. Mihi veniunt in mentẽ hæc: Romæ vos eſſe tutò poſſe per Dolabellã: eamq; rem poſſe nobis adiumento eſſe, ſi qua vis, aut ſi quę rapinę fieri cęperint: Sed rursùs illud me mouet, quod video, omnes bonos abeſſe Roma, & ad eos mulieres ſuas ſecum habere: hæc autem regio, in qua ego ſum, noſtrorum eſt, tum oppidorum, tum etiam prædiorum, ut & multùm eſſe mecũ & cum abieritis, commodè etiam in noſtris prædijs eſſe poſſitis. Mihi planè nõ ſatis conſtat adhuc, utrum ſit melius. Vos videte, quid alię faciant

ciant iſto loco fæminæ, cum velitis exire non liceat. Id velim diligenter etiam, atq; etiam vobiſcum, & cum amicis conſideretis. Domus ut propugnacula, & præſidium habeat Philotimo dicetis. Et velim tabellarios inſtituatis certos, ut quotidie aliquas à vobis literas accipiam. Maximè autem date operam, ut valeatis, ſi nos vultis valere. viij. Kal. Febr. Formiis.

ARG. Commendat ſtudioſè ſuam exiſtimationem Conſuli Marcello in ſupplicatione decernendat, lib. 15. *epiſt.* 10.

M.C IM.C MARCELLO C. F. COS. S. D. 35.

QUando id accidit, quod mihi maximè fuit optatũ, ut omniũ Marcellorẽ, Marcellinorum etiã (merificus enim generis, ac nomininis veſtri fuit erga me ſem-

ſemper animus)quando ergo ita accidit, ut omniū veſtrū ſtudio tuus Conſulatus ſatisfacere poſſet, in quem meæ res geſtæ, lauſq; & honor earū potiſſimū incideret: peto à te id, quod facillimū factum ſit,nō aſpernante, ut confido,Senatu,ut quam honorificentiſſimum S.C.literis meis recitaris, faciendū cures.Si mihi tecum minus eſſet,quam eſt cum tuis omnibus, allegarem ad te illos, à quibus intelligis me præcipuè diligi. Patris tui beneficia in me ſūt ampliſſima,neq; enim ſaluti meæ,neq;honori amicior quiſquam dici poteſt:frater tuus quanti me faciat,ſemperque fecerit;eſſe hominem,qui ignoret, arbitror neminē: domus tua deniq; tota me ſēper omnibus ſummisofficijs proſecuta eſt;

Digitized by Google

neq; verò tu in me diligēdo cuiquam conceſſiſti tuorum. Quare à te peto majorem in modum, ut me per te quàm ornatiſſimũ velis eſſe: meamque, & in ſupplicatione decernenda, & in cęteris rebus, exiſtimationem ſatis tibi eſſe commendatã putes. Vale.

ARG. Suum Tironi deſiderium ſignificat. lib. 16. ep. 3.

TULL. ET CIC. MEUS, & frater, & fratris F. Tironi ſuo. S. D. 36.

PAulò faciliùs putaui poſſe me ferre deſiderij tui, ſed planè non fero. Et quamquam magni ad honorẽ noſtrum intereſt, quàmprimũ ad Urbem me venire: tamen peccaſſe mihi videor, qui à te diſceſſerim. Sed quia tua voluntas ea videbatur eſſe, ut prorsùs, niſi confirmato corpore, nolles, nauigare; approbaui

baui tuũ conſiliũ, neq; nunc muto, ſi tu in eadem es ſententia: ſin poſtea quam cibũ cępiſti, videris tibi me poſſe conſequi, tuũ conſilium eſt. Marionem ad te eò miſſi, vt aut tecum ad me quamprimum veniret, aut ſi tu morarere ſtatim ad me rediret. Tu autem hoc tibi perſuade; ſi cõmodo valetudinis tuę fieri poſſit, nihil me malle, quã te eſſe mecum; ſi intelligis, opus eſſe, te Patris, conualeſcendi cauſa, paululùm commorari, nihil me malle, quã te valere. Si ſtatim nauigas, & nos Leucade cõſequere; ſin te confirmare vis, & comites, & tempeſtates, & navẽ idoneam, ut habeas, diligenter videbis unũ illud, mi Tiro; videro ſi me amas; ne te Marionis aduentus, & hæ literæ moueant. Quod valetudini

tuæ maximè conducet, ſi feceris, maximè obtemperaris voluntati meæ, hæc pro tuo ingenio conſidera. Nos ita te deſideramus, ut amemus; amor, ut valentem videamus, hortatur deſiderium, ut quã primùm, illud igitur potiùs. Cura ergo potiſſimũ, ut valeas; de tuis innumerabilibus in me officijs erit hoc gratiſſimum. iij. Nonas Nou. Val.

ARG. Iocoſa eſt ep. & ſalibus referta. Vnum eſt extra jocum ſe egiſſe gratias Lẽtulo Ciliciã adminiſtranti. Hortatur etiã ut Romam redeat. l. 1. ep. 10.

M. T. C. S. D. T. VALERIO Iuriſconſulto. 37.

CUr enim tibi hoc non gratificer, neſcio: præſertim cum his temporibus audacia pro ſapientia liceat uti. Lẽtulo noſtro egi per literas tuo nomine gratias dili-

li-

ligẽter. Sed tu velim deſinas jam noſtris literis uti, & nos aliquando reuiſas, & ibi malis eſſe: ubi aliquo numero ſis; quã iſtic, ubi ſolus ſapere videare. Quanquam qui iſtinc nunc veniunt, partim te ſuperbum eſſe dicũt, quod nihil reſpondeas, partim cõtumelioſum, quod male reſpondeas. Sed jam cupio tecũ corã jocari quare fac, ut quãprimũ venias, neq; in Apuliã tuam accedas, ut poſſimus te ſaluũ veniſſe gaudere; ne, illo ſi veneris, tanquã Ulyſſes, cognoſces tuorũ neminẽ. Va.

ARG. Bruti ep. ſi quid antea timor fuerat adẽptũ ſignificat Addit, quid Bruto ſit agẽdũ, & de pecunia decreta. l. 11. e 24.

CIC. S. P. BRUTO. 38.

NArro tibi, antea ſubiraſcebar breuitati tuarũ literarum, nũc mihi loquax

eſſe videbor, te igitur imitabor quã multa, quã paucis! Te rectè valere, operãq; dare, ut quotidie meliùs. Lepidum cõmodè ſentire, tribus exercitibus quiduis nos oportere cõfidere. Si timidus eſſem, tamen iſta epiſtola mihi omnẽ metũ abſterſiſſes. Sad ut omnes frẹnũ momordi: etenim qui te incluſo, omnem ſpem habuerim in te; quid nũc putas? Cupio jam vigiliã meã Brute, tibi tradere, ſed ita, ut ne deſim cõſtãtẹ meẹ. Quod ſcribis te in Italia moraturũ donec tibi literẹ meæ veniãt ſi per hoſtẽ licet, non erratis multa enim Romæ, ſin aduẽtu tuo bellum confici poteſt; nihil ſit antiquiùs. Pecunia, expeditiſſima quæ erat, tibi decreta eſt. Habes amantiſſimum Seruilium: nos non deſumus. Vale viij. Id. Iun.

LI-

LIBER IV.

ARG. Accuſatus à Curione, quod minus ſæpè ſcriberet excuſationem affert, cum officij ſui commemoratione: Deinde dolorem ſuum ex illius abſentia, & ex ejuſdē dignitate lætitiam narrat. Tertio loco, ad laudem, & virtutem hortatur. Poſtremò commendat illi ſuā ſenectutem. lib.1. ep. 1.

M. T. CIC. CURIONI S.P.D. I.

QUanquam me nomine negligentiæ ſuſpectum tibi eſſe doleo; tamen nō tàm mihi moleſtū fuit, accuſari abs te officiū meum; quàm jucundum, requiri: præſertim cùm in quo accuſabat, culpa vacarē: in quo autem deſidera-

Etiam illud videndum eſt, ne breui tempore fames in Urbe ſit. His de rebus velim cum Pomponio cum Camillo, cum quibus vobis videbitur conſideratis: ad ſummã animo forti ſitis. Labienus rem meliorem fecit; adjuuat etiam Piſo, quod ab Urbe diſcedit, & ſceleris condemnat generũ ſuum; Vos, meæ cariſſimæ animæ, quam ſæpiſſimè ad me ſcribite, & vos quid agatis, & quid iſtic agatur. Quinctus pater, & filius, & Rufus vobis ſalutem dicunt valete. vij. Kal. Quinctil. Minturnis.

ARG. Monet uxorem, & filiam, ut maturè conſiderent, num Romæ tuto eſſe poſſint & cum dignitate, lib 14 ep. 18.

TULLIUS TERENTIÆ, & Pater ſuaviſſ. Filię. Cic. Matri, & ſorori. S. P. D. 34.

Con-

COnſiderandũ vobis etiam, atq; etiã, animæ meæ. diligẽter puto, quid faciatis; Romæ ne ſitis, en mecum in aliquo tuto loco. Id non ſolùm meum conſilium eſt, ſed etiam veſtrum. Mihi veniunt in mentẽ hæc: Romæ vos eſſe tutò poſſe per Dolabellã. eamq; rem poſſe nobis adiumento eſſe, ſi qua vis, aut ſi quę rapinę fieri cęperint: Sed rursùs illud me mouet, quod video, omnesbonos abeſſe Roma, & ad eos mulieres ſuas ſecum habere: hæc autem regio, in qua ego ſum, noſtrorum eſt, tum oppidorum, tum etiam prædiorum, ut & multùm eſſe mecũ & cum abieritis, commodè etiam in noſtris prædijs eſſe poſſitis. Mihi planè nõ ſatis conſtat adhuc, utrum ſit melius. Vos videte, quid alię faciant

Digitized by Google

ciant iſto loco fæminæ, cum velitis exire non liceat. Id velim diligenter etiam, atq; etiam vobiſcum, & cum amicis conſideretis. Domus ut propugnacula, & præſidium habeat Philotimo dicetis. Et velim tabellarios inſtituatis certos, ut quotidie aliquas à vobis literas accipiam. Maximè autem date operam, ut valeatis, ſi nos vultis valere. viij. Kal. Febr. Formiis.

ARG. Commendat ſtudiosè ſuam exiſtimationem Conſuli Marcello in ſupplicatione decernendat, lib. 15. epiſt. 10.

M. C IM. C MARCELLO C. F. COS. S. D. 35.

QUando id accidit, quod mihi maximè fuit optatũ, ut omniũ Marcellorẽ, Marcellinorum etiã (merificus enim generis, ac nominis veſtri fuit erga me

ſem-

ſemper animus) quando ergo ita accidit, ut omniũ veſtrũ ſtudio tuus Conſulatus ſatisfacere poſſet, in quem meæ res geſtæ, lauſq; & honor earũ potiſſimũ incideret: peto à te id, quod facillimũ factum ſit, nõ aſpernante, ut confido, Senatu, ut quam honorificentiſſimum S.C. literis meis recitaris, faciendũ cures. Si mihi tecum minus eſſet, quam eſt cum tuis omnibus, allegarem ad te illos, à quibus intelligis me præcipuè diligi. Patris tui beneficia in me sũt ampliſſima, neq; enim ſaluti meæ, neq; honori amicior quiſquam dici poteſt: frater tuus quanti me faciat, ſemperque fecerit; eſſe hominem, qui ignoret, arbitror neminẽ: domus tua deniq; tota me sẽper omnibus ſummis officijs proſecuta eſt;

neq; verò tu in me diligẽdo cuiquam conceſſiſti tuorum. Quare à te peto majorem in modum, ut me per te quàm ornatiſſimũ velis eſſe: meamque, & in ſupplicatione decernenda, & in cęteris rebus, exiſtimationem ſatis tibi eſſe commendatã putes. Vale.

ARG. Suum Tironi deſiderium ſignificat. lib. 16. ep. 3.

TULL. ET CIC. MEUS, & frater, & fratris F. Tironi ſuo. S. D. 36.

PAulò faciliùs putaui poſſe me ferre deſiderij tui, ſed planè non fero. Et quamquam magni ad honorẽ noſtrum intereſt, quàmprimũ ad Urbem me venire: tamen peccaſſe mihi videor, qui à te diſceſſerim. Sed quia tua volũtas ea videbatur eſſe, ut prorsùs, niſi confirmato corpore, nolles, nauigare; approbaui

baui tuũ conſiliũ, neq; nunc muto, ſi tu in eadem es ſententia: ſin poſtea quam cibũ cępiſti, videris tibi me poſſe conſequi, tuũ conſilium eſt. Marionem ad te eò miſſi, vt aut tecum ad me quamprimum veniret, aut ſi tu morarere ſtatim ad me rediret. Tu autem hoc tibi perſuade; ſi cõmodo valetudinis tuę fieri poſſit, nihil me malle, quã te eſſe mecum; ſi intelligis, opus eſſe, te Patris, conualeſcendi cauſa, paululùm commorari, nihil me malle, quã te valere. Si ſtatim nauigas, & nos Leucade cõſequere; ſin te confirmare vis, & comites, & tempeſtates, & navẽ idoneam, vt habeas, diligenter videbis unũ illud, mi Tiro, videro ſi me amas; ne te Marionis aduentus, & hæ literæ moueant. Quod valetudini

tuæ maximè conducet, ſi feceris, maximè obtemperaris voluntati meæ, hæc pro tuo ingenio conſidera. Nos ita te deſideramus, ut amemus; amor, ut valentem videamus, hortatur deſiderium, ut quã primùm, illud igitur potiùs. Cura ergo potiſſimũ, ut valeas; de tuis innumerabilibus in me officijs erit hoc gratiſſimum. iij. Nonas Nou. Val.

ARG. Iocoſa eſt ep. & ſalibus referta. Vnum eſt extra iocum ſe egiſſe gratias Lẽtulo Ciliciã adminiſtranti. Hortatur etiã ut Romam redeat. l. 1. ep. 10.

M. T. C. S. D. T. VALERIO Iuriſconſulto. 37.

CUr enim tibi hoc non gratificer, neſcio: præſertim cum his temporibus audacia pro ſapientia liceat uti. Lẽtulo noſtro egi per literas tuo nomine gratias dili-

ligẽter.Sed tu velim deſinas jam noſtris literis uti, & nos aliquando reuiſas,& ibi malis eſſe: ubi aliquo numero ſis; quã iſtic, ubi ſolus ſapere videare. Quanquam qui iſtinc nunc veniunt, partim te ſuperbum eſſe dicũt,quod nihil reſpondeas, partim cõtumelioſum, quod male reſpondeas.Sed jam cupio tecũ corã jocari quare fac,ut quãprimũ venias,neq;in Apuliã tuam accedas, ut poſſimus te ſaluũ veniſſe gaudere;ne,illo ſi veneris,tanquã Ulyſſes, cognoſces tuorũ neminẽ. Va.

ARG. Bruti ep. ſi quid antea timor fuerat adẽptũ ſignificat Addit,quid Bruto ſit agẽdũ,& de pecunia decreta. l. 11. e 24.

CIC. S. P. BRUTO. 38.

NArro tibi,antea ſubiraſcebar breuitati tuarũ literarum, nũc mihi loquax

eſſe videbor, te igitur imitabor quã multa, quã paucis! Te rectè valere, operãq; dare, ut quotidie meliùs. Lepidum cõmodè ſentire, tribus exercitibus quiduis nos oportere cõfidere. Si timidus eſſem, tamen iſta epiſtola mihi omnẽ metũ abſterſiſſes. Sad ut omnes frẹnũ momordi: etenim qui te incluſo, omnem ſpem habuerim in te; quid nũc putas? Cupio jam vigiliã meã Brute, tibi tradere, ſed ita, ut ne deſim cõſtãtẹ meẹ. Quod ſcribis te in Italia moraturũ donec tibi literẹ meæ veniãt ſi per hoſtẽ licet, non erratis multa enim Romæ, ſin aduẽtu tuo bellum confici poteſt; nihil ſit antiquiùs. Pecunia, expeditiſſima quæ erat, tibi decreta eſt. Habes amantiſſimum Seruilium: nos non deſumus. Vale viij. Id. Iun.

LI-

LIBER IV.

ARG. Accuſatus à Curione, quod minus ſæpè ſcriberet excuſationem affert, cum officij ſui commemoratione. Deinde dolorem ſuum ex illius abſentia, & ex ejuſdẽ dignitate lætitiam narrat. Tertio loco, ad laudem, & virtutem hortatur. Poſtremò commendat illi ſuã ſenectutem. lib. 1. ep. 1.

M. T. CIC. CURIONI S. P. D. 1.

QUanquam me nomine negligentiæ ſuſpectum tibi eſſe doleo; tamen nõ tàm mihi moleſtũ fuit, accuſari abs te officiũ meum; quàm jucundum, requiri: præſertim cùm in quo accuſabat, culpa vacarẽ: in quo autem deſidera-

re te ſignificabas meas literas; præſefert, perfectum mihi quidẽ, ſed tamen dulcẽ, & optatũ, amorem tuũ. Equidem neminẽ prætermiſi, quẽ quidẽ ad te peruenturũ putarem, cui literas nõ dederim etenim quis eſt tàm in ſcribendo impiger, quàm ego? A te verò bis, terue ad ſummũ, & eas perbreues accepi. Quare, ſi iniquus es in me judex; condemnabo eodem ego te crimine; ſin me id facere noles, te mihi æquum præbere debebis. Sed de literis hactenus, non enim vereor, ne nõ ſcribendo te expleam: præſertim ſie in eo genere ſtudium meum non aſpernabere. Ego te abſuiſſe tamdiù à nobis, & doleo quod carui fructu jucundiſſimæ cõſuetudinis tuę & lætor, quod abſens omnia cũ maxima dignitate es cõſecu-

ſecutus, quodq; in omnibus tuis rebus,mei optaris fortuna reſpondit.Breue eſt,quod me tibi præcipere meus incredibilis in te amor cogit. Tāta eſt expectatio, vel animi;vel ingenij tui; vt ego te obſecrare,obtentariq;nõ dubitem,ſic ad nos confirmatus reuertare,ut quã expectationẽ tui concitaſti, hanc ſuſtinere,ac tueri poſſis:& quoniã meã tuorũ erga me meritorũ memoriã nulla unqua delebit obliuio ; te rogo, ut memineris,quãtęcũq;tibi acceſſiones fient,& fortunæ,& dignitatis, eas te non potuiſſe cõſequi, niſi meis puer olim fideliſſimis,atq;amantiſſimis conſilijs paruiſſes.Quare hoc animo in nos eſſe debebis,ut ætas noſtra, jã ingraueſcens in amore, atque in adoleſcẽtia tua conquieſcat. Vale.

Digitized by Google

ARG. Domitiũ interitu amicorum dolentem rogat, ut, cum Reip. jam ſatisfecerit, incolumitati ſuæ conſult. l. 6. ep. ult.

CIC. DOMITIO. S. D. 2.

NOn ea res me deteruit quò minus poſtea quã in Italiã veniſti, literas ad te mitterẽ, quod tu ad me nullas miſeras: ſed quia, necquid tibi polliceret, ipſe agens rebus õnibus nec quid ſuaderem, cùm mihimetipſi conſilium deeſſet; nec quid conſolationis afferrẽ in tantis malis reperiebam. Hęc quanquã nihilo meliora ſunt nunc etiam, atq; etiã multo deſperatiora: tamen inanes eſſe meas literas, quam nulla, malui. Ego ſi te intelligerẽ plus conatum eſſe ſuſcipere, Reip causa, muneris, quam tantũ præſtare potuiſſes; tamen, quibuſcumq; rebus poſſẽ, ad

eam

eam conditionē te viuendi, quæ daretur, quęq; eſſet hortarer. Sed cùm conſilij tui, benè, fortitèrq; ſuſcepti, eum tibi finem ſtatueris, quem ipſa fortuna terminum noſtrarum contentionum eſſe voluiſſet; oro, obteſtorq; te, pro noſtra vetere conjunctione, ac neceſſitudine, proq; sūma in te beneuolentia, & tua in me pari; te ut nobis parenti, coniugi, tuiſq: omnibus, quibus es, fuiſtiq; ſemper cariſſimus, ſaluum conſerues: incolumitati tuę, tuorum; qui ex te pendet, conſulas: quę didiciſti; quęq; ab adoleſcentia pulcherrimà à ſapientiſſimis viris tradita, memoria, & ſcientia comprehendiſti, ijs hoc tempore utare, quos cōjunctos ſumma beneuolētia, plurimiſque officijs amiſiſti; eorum deſiderium, ſi nō ęquo

animo, at ſorti feras. Ego quid poſſim, neſcio; vel potiùs me parùm poſſe ſentio; illud tamē tibi polliceor, me quęcunq; ſaluti, dignitatiq; tuę conducere arbitrabor, tanto ſtudio eſſe facturum, quanto ſemper tu, & ſtudio, & officio in meis rebus fuiſti. Hanc meam voluntatem ad matrē tuam, optimam fœminam, tuiq; amantiſſimam detuli. Si quid ad me ſcripſeris, ita faciam, ut te vello intellexero; ſin tu minùs ſcripſeris, ego tamen omnia, quę tibi utilia eſſe arbitrabor, ſummo ſtudio, diligentaq; curabo. Vale.

ARG. Gratias agit Sulpicio, quòd Aemelium Auianũ liberaliter, honorificèq; tractaſſet, eundemque denuò commendat. Laudat in extremo Seruium filium. lib. 13. ep. 27.

M. T. C. SER. SULPICIO. S. D.

LIcet eodem exemplo ſępiùs tibi hujus generis literas mittam, cùm gratias agã, quod meas commendationes tam diligenter obſerues: quod feci in alijs, & faciã, ut video ſępiùs: ſed tamẽ non parcam operę, & ut vos ſoletis in veſtris formulis, ſic ego in epiſtolis, de eadem re alio modo. C. Avianus igitur Ammonius incredibiles mihi gratias per literas egit, & ſuo; & Æmilij Aviani patroni ſui nomine; nec liberaliùs, nec honorificentiùs potuiſſe tractari, nec ſe præſentem, nec rem familiarem abſentis patroni ſui. Id mihi cum jucundum eſt eorũ cauſa, quos ego tibi, ſumma neceſſitudine, & ſumma conjunctione adductus, commendaveram, quod M. Æmilius unus eſt ex meis familiariſſimis, atq; inti-

inis

mis maximè neceſſarius: homo, & magnis meis beneficijs devinctus, & propè omnium, qui mihi aliquid debere videntur, gratiſſimus, tum multo jucundiùs te eſſe in me tali voluntate, ut plus proſis amicis meis, quam ego præſens fortaſſe prodeſſem, credo, quod magis ego dubitarem, quid illorũ cauſa facerẽ, quam tu, quidmea. Sed hoc non dubito quin exiſtimes, mihi eſſe gratum: illud te rogo, ut illos quoq; gratos homines eſſe putes, quod ita eſſe, tibi promitto, atq; confirmo. Quare velim, quidquid habent negotij, des operam, quod commodo tuo fiat, ut te obtinente Achajam, conficiant. Ego cum tuo Seruio jucundiſſimè, conjunctiſſimèq; vivo, magnamq; cùm ex ingenio ejus, ſingularique ſtudio,

dio,

Digitized by Google

dio, tum ex virtute, & probitate, voluptatem capio. Vale.

ARG. Cæcinam in colligendis Aſiaticæ negotiationis reliquijs commendat. l. 13. ep. 66.

M. C. P. SERVIO. S. D. 4.

ACçcinam, maximè proprium clientem familię veſtræ, non commendarem tibi (cum ſcirem, qua fide in tuos, qua clementia in calamitoſos ſoleres eſſe) niſi me, & patris ejus, quo sũ familiariſſimè uſus, memoria, & hujus fortuna ita moveret; ut hominis, omnibus mecũ ſtudijs, officijſq; conjunctiſſimi mouere debeat. A te hoc omni contentione peto, ſic ut majore cura, majore animi labore petere non poſſim, ut ad ea, quæ tua ſponte ſine cujuſquam commendatione faceres in hominẽ tantum, & talẽ, calamitoſum, aliquã

affe-

afferant cumulum meę literę quò ſtudioſiùs eum, quibuſcumque rebus poſſis, juves. Quod ſi Romæ fuiſſes, etiam ſalutem A. Cæcinæ eſſemus (ut opinio mea fert) per te conſecuti. De qua tamen magnam ſpem habemus, freti clementia Collegę tui. Nunc quando, juſtitiam tuam ſecutus, tutiſſimum ſibi portum Provinciam iſtã eſſe duxit; etiam, atq; etiam te rogo, atq; oro, ut eum, & in reliquijs veteris negociationis colligendis juves, & cęteris rebus tegas; atq, tueare. Hoc mihi gratiùs facere nihil potes. Vale.

ARG. Brevitatem ſuarũ literarum excuſat. Piſonis generi officia in ſe laudat; dolet Terentiæ vicem; rogat, ve ſuam dotem proijciat, & ut valetudini ſervat. lib. 14 ep. 2.

M. CIC. TERENTIÆ, ET

Tul.

Tulliolę, & Cic. ſuis. S.D.§.

NOli putare, me ad quẽquam lõgiores epiſtolas ſcribere, niſi ſi quis ad me plura ſcripſit, cui puto reſcribi oportere, nec enim habeo quod ſcribam: nec hoc tempore quidquã difficiliùs facio. Ad te verò, & ad noſtrã Tulliolam, nõ queo ſine plurimis lacrymis ſcribere. Vos enim video eſſe miſerrimas; quas ego beatiſſimas ſemper eſſe volui; id; prędſtare habui & niſi tam timidi fuiſſemus; prędſtitiſſem. Piſonem noſtrũ merito ejus; amo plurimum. Eum, ut potui, per literas cohortatus sũ, gratiaſq; egi, ut debui. In novis Tribunis pl. intelligo ſpem te habere; id erit firmum, ſi Pompeij voluntas erit: ſed Craſsũ tamẽ metuo. A te quidem omnia fieri fortiſſimè, & amantiſſimè

mè video nec miror; ſed mę-
reo caſum ejuſmodi, ut tãtis
tuis miſerijs mee ſubleuen-
tur. Nam ad me P. Valerius.
homo officioſus, ſcripſit (id
quod ego maximo cum fletu
legi) quemadmodũ à Veſtę
ad tabulam Valeriam ducta
eſſes. Hem, mea lux, meum
deſiderium, unde omnes ope
petere ſolebant, te nunc mea
Terentia, ſic vexari, ſic jace-
re in lacrymis, & ſordibus,
idq; fieri mea culpa, qui cęte-
ros ſervaui, ut nos periremus
Quod de domo ſcribis, hoc
eſt de area; ego verò tum de-
nique mihi videbor reſtitu-
tus, ſi illa nobis erit reſtitu-
ta. Verùm hęc non ſunt in
noſtramanu. Illud doleo; quę
impenſa facienda eſt, & in
ejus partẽ te miſeram, & deſ-
poliatam venire. Quod ſi cõ-
ficitur negotium, omnia cõ-
ſe-

ſequemur: ſin eadē nos fortuna premet; etiam ne reliquias tuas miſera proijcies? obſecro te, mea vita, quod ad ſumptum attinet, ſin alios qui poſſunt, ſi modò volunt, ſuſtinere, & valetudinē iſtā infirmā, ſi me amas noli vexare. Nam mihi ante oculos dies, nocteſq; verſaris, omnes labores te excipere video; timeo, ut ſuſtineas, ſed video in te eſſe omnia. Quare, ut id, quod ſperas, & quod agis cōſequamur ſervi valetudini. Ego, ad quos ſcribam, neſcio: niſi aut ad eos, qui ad me ſcribunt, aut ad eos, de quibus ad me vos aliquid ſcribitis. Longiùs, quoniam ita vobis placet, non diſcedam: ſed velim quam ſępiſſimè literas mittatis: pręſertim, ſi quid eſt firmius, quod ſperemus. Valete, mea deſi-

de-

deria valete. Dat. ad iij. Non. Octob. Theſſalonicę..

ARG. Commendat ſtudioſiſſimi Trebatium Iuriſconſultum Cæſari Galliarũ Præfectō. lib. 7. ep. 5.

M. T. CIC. C. CÆSARI IMP. S. 6.

VIde, quã mihi perſuaſerim, te me eſſe alterum, non modò in ijs rebus, quę ad me ipſum; ſed etiam in ijs, quę ad meos pertinent C. Trebatium cogitaram, quocumque exirem; mecum ducere, ut eum meis omnibus ſtudijs, & beneficijs quã ornatiſſimum domum reducerem. Sed poſtea quam, & Pompeij commoratio diuturnior erat, quam putaram & mea quędã tibi nõ ignora dubitatio, aut impedire profectionem meam videbatur, aut certè tardare, vide, quid

quid mihi ſumpſerim; cœpi velle, ea Trebatium expectare à te, quę ſperaſſet à me, neq; mehercule minùs ei prolixè de tua volũtate promiſi, quã eram ſolitus de mea polliceri. Caſus verò mirificus quidã interuenit, quaſi vel teſtis opinionis meę, vel ſponſor humanitatis tuę. Nã cùm de hoc ipſo Trebatio cum Balbo noſtro loquerer accuratiùs domi meę literę mihi dantur à te, quibus in extremis ſcriptum erat. *M. FVRIVM, quem mihi commendat, vel Regem Gallæ faciam, vel Lepiæ Legatum: ſi vis tu ad me aliũ mitte, quem ornem.* Suſtulimus manus, & ego, & Balbus: tanta fuit opportunitas, ut illud neſcio quid nõ fortuitum, ſed divinum videretur. Mitto igitur ad te Trebatiũ, atq; ita mitto,

to, ut initio mea ſponte poſt autem invitatu tuo mittendum duxerim. Hunc, mi Cæſar, ſic velim omni tua comitare complectare, ut omnia, quæ per me poſſis adduci, ut in meos conferre velis, in unum hunc cõferas. De quo tibi homine hoc ſpondeo (nõ illo vetere verbo meo, quod cum ad te de Milone ſcripſiſſem, jure luſiſti, ſed more Romano, quomodo homines inepti loquuntur) probiorem hominem, meliorem virum prudentiorem eſſe neminem. Accidit etiam quod familiam ducit, in jure ciuili ſingularis memoria, ſũma ſciẽtia. Huic ego neq; Tribunarum, neq; Præfecturam, neq; ullius beneficij certum nomen peto: beneuolentiam tuam, & liberalitatem peto; neque impedio quò minus, ſi

tibi

tibi ita placuerit,etiam hiſce eum ornes glorioſę inſignibus. Totum deniq; hominem tibi trado,de manu(ut ajunt in manũ tuam iſtam, & victoria, & fide pręſtantem ſumus enim putidiuſculi quã per te vix licet;verum,ut video licebit. Cura ut valeas; & me ut amas, ama.

ARG. Deplorat Tulliolæ mortem, & in Dolabellę ſermonibus plurimũ ſibi ait ſolatij futuram, lib. 9. ep. 11.

CIC. DOLABELLÆ, SUÆ S. D. 7.

VEl meo ipſius interitu mallẽ literas meas deſiderares, quam eo caſu quo ſum graviſſimè afflictus quẽ ferrem certè moderatius, ſi te haberẽ; nam & oratio tua prudens, & amor erga me ſingularis, multum leuaret. Sed quoniã breui tempore,

ut opinio noſtra eſt, te ſum virſurus; ita me affectum offendes ut multũ à te poſſim juvari, non quod ita ſim fractus, ut aut hominẽ me eſſe oblitus ſim, aut fortunę ſuccumbendum putem: ſed tamen hilaritas illa noſtra, & ſuavitas, quę te pręter cæteros delactabat; erepta mihi omnis eſt firmitatem tamen, & conſtantiam, ſi modò fuit aliquando in nobis eandem cognoſces, quam reliquiſti. Quod ſcribis pręlia te mea cauſa ſuſtinere: non tam id laboro, ut, ſi qui mihi obtręctent, à te refutentur, quam intelligi cupio (quod certè intelligitur) me a te amari, quod ut facias, te etiam, atq; etiam rogo. Ignoſcaſq; brevitati mearum literarum: nã & celeriter una futuros nos arbitror, & nondũ ſatis con-
fir-

firmatus sũ ad ſcribedũ. Val.

ARG. Inuebitur in Antonij immoderatam potentiam, & Plancum, Tranſalpinam, Galliam adminiſtrãtem, hortatur ut in Rempub. omni cogitatione ſtudioq; incumbat. Poſtremò agit gratias de Furnio honorificè tractato. lib. 10. ep. 1.

CIC. PLANCO IMP. COS. DES. S. D. 8.

ET abſfui, proficiſcens in Græciam; & poſteaquã de medio curſu, Reipub. ſum voce reuocatus: numquam per M. Antonium quietus fui cujus tanta eſt non inſolentia (nam id quidem vulgare vitium eſt) ſed immanitas; non modo, ut vocem, ſed ut ne vultum quidem, liberum poſſe fere cuiuſquam. Itaq; mihi maximæ curæ eſt, non mea quidem vita, cui ſatisfeci, vel ætate, vel factis, vel (ſi

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

quid etiam hoc ad rem pertinet)gloria, ſed me patria ſollicitat,in primiſq;mi Plance,expectatio Conſulatus tui quæ ita longa eſt, ut optandum ſit, ut poſſimus ad id tempus Reip. ſpiritum ducere. Quæ poteſt enim ſpes eſſe in ea Rep. in qua hominis impotẽtiſſimi, atque intemperantiſſimi armis oppreſſa ſunt omnia,& in qua nec Senatus,nec Populus vim habet ullam, nec leges ullæ ſunt, nec judicia, nec omninò ſimulacrũ aliquod, aut veſtigium ciuitatis? Sed, quando acta omnia mitti ad te arbitrabar;nihil erat,quod ſingulis de rebus ſcriberem. Illud autem erat amoris mei, quẽ à tua pueritia ſuſceptũ non ſeruaui ſolùm,ſed etiam auxi:monere te,atq;hortari, ut in Rem. omni cogitatione

cu-

curaq; incumberes. Quæ ſi ad tuum tempus perducitur, facilius gubernatio eſt, ut perducatur autem, magnæ tum diligentiæ eſt, tùm etiã fortunæ. Sed, & te aliquãdo antea (ut ſpero) habebimus; & præterquamquod Reip. conſulere debemus; tamen tuę dignitati ita fauemus, ut omne noſtrum conſilium, ſtudium, officium, operam, laborem, diligentiam, ad amplitudinem tuam conferamus: ita facillimè, & Reipub. quę mihi cariſſima eſt, & amicitię noſtrę, quam ſanctiſſimè nobis colendam puto, me intelligo ſatisfacturum. Furnium noſtrum tanti à te fieri, quantum ipſius humanitas, & dignitas poſtulat; nec miror, & gaudio: teque hoc exiſtimare volo, quidquid in eum judicij, officijq; contuleris:

leris; id ita me accipere, ut in meipſum te putem contuliſſe. Vale.

ARG. Comendat Meſcinij Achaia negotia ex fratris hæreditate. lib. 13. ep. 26.

CIC. SER SULPIC. S. D. 9.

LUcius Meſcinius ea mecum neceſſitudine conjunctus eſt, quod mihi Quæſtor fuit: ſed hanc cauſam, quã ego, ut à maioribus accepi, ſemper grauem duxi, fecit virtute, & humanitate ſua juſtiorem. Itaque eo ſic utor: ut nec familiariùs ullo, nec libentiùs. Is, quanquam confidere videbatur, te ſua cauſa, quę honeſtè poſſes, libenter eſſe facturum; magnũ tamen eſſe ſperauit apud te meas quoque literas pondus habituras. Id cùm ipſe ita judicabat; tùm pro familiari cõſuetudine ſæpè ex me audie-

dierat, quam ſuauis eſſet inter nos, & quanta cõiunctio Peto igitur à te, tanto ſcilicet ſtudio, quanto intelligis debere me petere pro homine tam mihi neceſſario, & tam familiari; ut ejus negotia, quę ſunt in Achaja, ex eo, quòd hęres eſtM Mindio fratri ſuo, quiElide negotiatus eſt, explices, & expedias: tum jure, & poteſtate, quam habes, tum etiam auctoritate, & conſilio tuo. Sic enim pręſcripſimus ijs, quibus ea negotia mãdauimus: ut omnibus in rebus quæ, in aliquam controuerſiam vocarentur, te arbitro, & (quod commodo tuo fieri poſſet) te diſceptatore uterentur. Id ut honoris mei cauſa ſuſcipias, vehementer te etiam, atque etiam rogo. Illud pręterea, ſi non alienum àtua dignitate

putabis eſſe, feceris mihi pergratum; ſi qui difficiliores erunt, ut rem ſine controuerſia conſici nolint, ſi eos, quãdo cum Senatore res eſt Romam rejeceris. Quod quo minore dubitatione facere poſſis, literas ad te à M. Lepido Conſule, non quę te aliquid juberent, (neque enim id tue dignitatiseſſe arbitramur) ſed quodammodo quaſi commẽdatitias ſumpſimus: Scriberem, quàm id beneficium benè apud Meſcinium poſiturus eſſes, niſi, & te ſcire confiderem, & mihi peterem. Sic enim velim exiſtimes; non minus me de illius re laborare, quàm ipſum de ſua: ſed cùm illum ſtudeo quam facillimè, ad ſuũ pervenire; tum illud laboro, ut non minimũ hac mea commendatione ſe conſecutum

ar-

arbitretur. Vale.

ARG. Narrat officium ſuũ commendat M. Bollanũ: petit, ut ſibi ſeruum ſuum Dioniſiũ reſtituendum curet. l. 13 ep. 77

M. CIC. P. SULPITIO IMP. S. D. 10.

CUm his temporibus nõ ſanè in Senatũ ventilarem: tamen, ut tuas literas legi, non exiſtimaui me, ſaluo jure noſtræ veteris amicitiæ, multorumq; inter nos officiorum, facere poſſe, ut honori tuo deeſſem. Itaque adfui, ſupplicationemq; tibi libenter decreui; nec reliquo tempore ullo, aut rei, aut eXiſtimationi, aut dignitatis tuę deero; atque, ut hoc tui neceſſarij ſciant, hoc me animo erga te eſſe: velim facias eos per litteras certiores: ut, ſi quid tibi opus ſit, ne dubitent mihi jure ſuo denũcia-

re. M. Bollanum virum, bonum, & fortem, & omnibus rebus ornatū meumq; veterem amicum, tibi magnoperè commendo. Pergratum mihi feceris, ſi curaris, ut is intelligat, hanc commendacionem ſibi magno adiumēto fuiſſe Ipſum virum optimum, gratiſſimumq; cognoſces, promittoque tibi, te ex ejus amicitia magnā voluptatem eſſe capturum. Præterea à te peto maiorem in modum pro noſtra amicitia, & pro tuo perpetuo in me ſtudio; ut in hac re etiam elabores. Dionyſius ſeruus meus, qui meam biblitothecam multorum nummorum tractaui, cùm multos libros ſurripuiſſet, nec ſe impunè laturum putaret, aufugit, is eſt in Prouincia tua. Eum, & M. Bollāus familiaris meus,
&

& multi alij Naronç viderunt; ſed cum ſe à me manumiſſum eſſe diceret, crediderunt. Hunc tu ſi mihi reſtituendum curaris, non poſsũ dicere, quam mihi gratum futurum ſit: res ipſa parua, ſed animi mei dolormagnus eſt. Ubi ſit, & quid fieri poſſit. Bollanus te docebit: ego, ſi hominem per te recuperare, ſummo me à te beneficio affectum arbitrabor. Vale.

ARG. Quæritur exul Cicero quod ſua culpa, & ipſe omnes ſui maximas in miſerias inciderint; deinde ad varia capita reſpondet: lib. 14. ep. 31.

M. T. CIC. TERENTIÆ SVÆ, ET TULLIÆ, ET CIC. S. D. II.

ACcepi ab Ariſtocrito tres epiſtolas, quas ego lacrymis propè deleui Conficior enim mœrore mea Te-

rentia, nec me meę miſerię magis excruciant, quam tuę veſtreq; Ego autem hoc miſereor ſum, quam tu que es miſerrima, quod ipſa calamitas communis eſt utriuſque noſtrum: ſed culpa mea propria eſt. Meum fuit officium vel legatione vitare periculum, vel diligentia, & copijs reſiſtere, vel cadere fortiter hoc miſeriùs, turpiùs, indigniùs nobis nihil fuit. Quare cũ dolore conficior, tum etiam pudore: pudet enim me uxori mee optime, ſuauiſſimis, liberis, virtutẽ, & diligẽtiam non pręſtitiſſe. Nam mihi ante oculos dies, noctesque verſatur ſqualor veſter, & mœror, & infirmitas valetudinis tuę, ſpes autem ſalutis perennis oſtenditur; inimici sũt multi, inuiditur penè õnes; eijcere nos, magnum

gnum fuit; excludere facilè eſt. Sed tamen, quamdiù vos eritis in ſpe, non deficiam, ne omnia, mea culpa cecidiſſe, videantur. Ut tutò ſim, quod laboras; id mihi nũc faciliimum eſt, quem etiam inimici volunt viuere in his tantis miſerijs, ego tamen faciam quę precipis. Amicis, quibus voluiſti, egi gratias: & eas literas Dexippio dedi; meq; de eorum officio ſcripſi à te certiorem eſſe factum. Piſonem noſtrum mirifico eſſe ſtudio in nos, & officio, & ego perſpicio, & omnes prędicant Dij faxint, ut tali genero mihi pręſenti tecum ſimul, & cum liberis noſtris, frui licat. Nunc ſpes reliqua eſt in nouis Tribunis pleb & in primis quidem diebus: nã ſi inueterauerint, actũ eſt: ea re ad te ſtatim Ariſtocritum

 mi-

miſi, ut ad me continùo initia rerum, & ratione totius negotij poſſes ſcribere. Etſi Dexippo quoq; ita imperaui, ſtatim ut recurreret, & ad fratrem miſi, ut crebro tabellarios mitteret. Nam ego eo nomine ſum Dyrrachij hoc tempora, ut quam celerrimè, quid agatur audiam, & ſim tuto. Ciuitas enim hæc ſemper à me defenſa eſt. Cùm inimici noſtri venire dicentur, tùm in Epirum ibo. Quod ſcribis te, ſi velim ad me venturum; ego verò, cum ſciam, magnã partem iſtius oneris abs te ſuſtineri, te iſtic eſſe volo: ſi perficitis quod agitis me ad vos venire oportet: ſin autem ſed mihi opus eſt, reliqua ſcribere. Ex primis, aut ad ſummum ſecundis literis tuis, conſtituere poteremus quid nobis faciendum ſit.

ſit. Tu modo ad me velim omnia diligētiſſimè perſcribas: etſi magis jam rem, quā literas debeo expectare. Cura, ut vales, & ita tibi perſuadeas, mihi te carius nihil eſſe, nec unquam fuiſſe. Vale mea Terentia, quam ego videre videor: itaque debilior, lacrymis. Vale. Prid. Kal. Decemb. Dyrrachij.

ARG. Scribit ſe ad illum mittere librum ſuum. De perfecto Oratore; laudat in Sabina gente fidem, & probitatem, petit ab eo creberrimas literas. lib. 15. epiſt. 20.

C.C. TREBONIO.S. D. 12.

ORatorem meum (ſic enim inſcripſi) Sabino tuo commendaui. Natio me hominis impuli, ut ei rectè putarem, niſi fortè candidatorum licentia, hic quoque uſus hoc ſubito cognomen

ar-

arripuit: etſi modeſtus ejus vultus, ſermoq; conſtans habere quiddam à Curibus videbatur. Sed de Sabino ſatis. Tu, mi Treboni, quando ad amorem meum aliquantulũ diſcendes addidiſti, quò tolerãtiùs feramus igniculum deſiderij tui, crebris nos literis appellato, atque ita, ſi idem fiet à nobis: quanquam duæ cauſæ ſunt, cur tu frequentior in iſto officio eſſe debeas quam nos: primùm, quod olim ſolebant, qui Romæ erant, ad provinciales amicos de Rep. ſcribere, nunc tu nobis ſcribas oportet: res enim publica iſtic eſt, deinde quod nos aliis officijs tibi abſenti ſatisfacere poſſumus, tu nobis, niſi literis, non video qua re alia ſatisfacere poſſis. Sed cætera ſcribes ad nos, poſtea. Nunc hæc primò

cu-

cupio cognoſcere: iter tutum cujuſmodi ſit, ubi Brutum noſtrum videris, quamdiù ſimul fueris, deinde cum proceſſeris longiùs de bellicis rebus, de toto negotio, ut exiſtimare poſſimus, quo ſtatu ſimus. Ego tantũ me ſcireputabo, quantu m ex tuis literis habebo cognitum. Cura, ut valeas, meq; ames amore illo tuo ſingulari. Vale

ARG. Nauigationis deſcriptio, & ad curandam valetudinem, beneuolentia plena cohortatio. lib. 16. epiſt. 9.

TULL. ET CIC. TIRONI SUO, S. P. D. 13.

NOs à te, ut ſcis, diſceſſimus ad jv. Non: Nouemb. Leucadem venimus ad viij. Id. Nouemb. Ad vij Actium. Ibi, propter tempeſtatem. Ad vj. Id morati ſumus Inde ad v. Idus, Coreyram bel-

belliſſimè nauigauimus. Corcyræ fuimus uſq; ad xvj. Kal Decemb. tempeſtatibus retenti Ad xv. Kal. Dec. à portu Corcyræorum ad Caſſiopem ſtadia 120. proceſſimus. Ibi retenti ventis ſumus uſq; ad jx Id. Kal. Interea qui cupidè profecti ſunt, multi naufragia fecerunt. Nos eo die cœnati ſoluimus. Inde, Auſtro leniſſimo, cœlo ſereno, nocte illa, & die poſtero, in Italiam ad Hydruntem ludibūdi peruenimus: eodemque vento poſtridie (id erat ad vij. Kal. Dec.) horã quarta Brundiſium venimus; eodemq; tempore ſimul nobiſcum in oppidum introijt Terentia, quæ te facit plurimi. Ad v. Kal. Dec. ſeruus Cn. Plancij Brundiſij tandẽ aliquado mihi à te expectatiſſimas literas reddidit, datas

tas Idib. Nou. quæ me moleſtia valde leuarunt: utinam omninò liberaſſent. Sed tamen Aſclapo Medicus planè confirmat, propediente valentem fore. Nunc quidem ego te hortor, ut omnem diligentiam adhibeas cõualeſcẽdum. Tuam prudentiam, temperãtiam, amorem, erga me noui; ſcio, te õnia facturum, ut nobiſcum quamprimũ ſis; ſed tamen ita velim, ut ne quid properes. Symphoniam Lyſonis velim vitaſſes, ne in quartam hebdomadam incidere Sed, quãdo pudori tuo maluiſti obſequi, quã valetudini; reliqua cura. Curio miſi, ut Medico honor haberentur, & tibi dare, quod opus eſſet me, cui juſſiſſet curaturum. Equum, & mulũ Brundiſij tibi reliqui. Romę vereor, ne ex Kal. Iã. ma-

magni tumultus ſint: nos agemus omnia modicè. Reliquum eſt, ut te hoc rogẽ, & à te petam ne temere nauiges; ſolent nautæ feſtinare, quæſtus ſui cauſa. Cautus ſis mi Tiro, mare magnum, & difficile tibi reſtat; ſi poteris cum Meſcinio cautè is ſolet nauigare; ſin minùs, cum honeſto aliquo homine, cuius auctoritate nauicularius moveatur. In hoc omnem diligentiam, ſi abhibueris, teq; nobis incolumen preſtiteris; omnia à te habebo. Etiã, atq; etiã noſter Tyro vale. Medico, Curio, Lyſoni: de te ſcripſi diligentiſſimè: Vale, ſalue.

ARG. Rogat, ut præter valetudinem nihil curet. addit de aduentu ſuo ad Vrbem, de ſtatu Reipub. ciuilibus diſcordijs perturbato, de triumpho ſuo, de præfectura campana. l. 16. ep. 10

TUL-

TULLIUS, ET CICERO TERENTIA, TVLLIAQ. Q. TIRONI. S. D. 14.

ET ſi opportunitatem o-
peræ tuæ omnibus locis
leſidero tamẽ non tam mea
ıuam tua cauſa, doleo te nõ
alere. Sed quando in quar-
anam conuerſa vis eſt mor-
oi (ſic enim ſcribit Curius)
pero, te diligentia adhibita
tiam firmiorem fore. Modo
ıc id, quod humanitatis tuæ
ſt, ne quid aliud cures hoc
empore, niſi ut quam com-
ıodiſſimè conualeſcas. Non
gnoro, quantum ex deſide-
o labores: ſed erunt omnia
cilia, ſi valebis. Feſtinare te
olo, ne nauſeæ moleſtiam
ſcipias æger, & periculosè
eme nauiges. Ego ad Ur-
m acceſſi, prid. Non. Ian.
buiam mihi ſic eſt prodi-

tum

tũ,ut nihil fieri potuerit honoratius.Sed incidi in ipſam flammam civilis diſcordiæ, vel potiùs belli, cui cum cuperem mederi,& ut arbitror poſſem; cupiditates certorũ hominũ(nam ex utraq; parte ſunt,qui pugnare cupiũt) impedimento mihi fuerunt. Omninò, & ipſe Cæſar,amicus noſter,minaces ad Senatum, & acerbas literas miſerat,& erat adhuc impudens, qui exercitum, & prouinciã inuito Senatu teneret,& Curio meus illum incitabat. Antonius quidem noſter, & Q. Caſſius nullã vi expulſi, ad Cæſarem cum Curione profecti erant, poſteaquam Senatus,Conſulibus, Prætoribus,Tribunis pleb.& nobis quiProcõſules ſumus, negotium dederat, ut curaremus, ne quid Reſpub. detrimenti

ca-

caperet. Nunquã maiore in periculo ciuitas fuit; nunquam improbi ciues habuerunt paratiorem ducem. Omnino, ex hec quoq; parte diligentiſſimè bellum comparatur. Id fit auctoritate, & ſtudio Pompeij noſtri, qui Cæſarem ſerò cępit timere. Nobis inter has turbas, Senatus tamen frequẽs flagitauit triumphum, ſed Lentulus Cos. quõ maius ſuũ beneficium faceret, ſimulatq; expediſſet, quæ eſſent neceſſaria de Rep. dixit ſe relaturum, Nos agimus nihil cupidè; eoq; eſt noſtra pluris auctoritas. Italię regiones deſcriptæ ſunt quam quiſque partem tueretur. Nos Capuam ſumpſimus. Hac te ſcire volui. Tu etiam, atq; etiam cura ut valeas, literaſque ad me mittas quotieſcunq; hebebis

cui-

cui des. Etiam, atque etiam vale. Datum prid. Id. Ian.

ARG. Exorditur ab officij commemoratione, deinde, quid de reditu Ligarij opinetur, ſubiungit, lib. 6 ep. 14.

CIC. LIGARIO. S. D. 15.

ME ſcito omnem meũ laborem, omnẽ operam, curam, ſtudium in tua ſalute conſumere: nam, cum te ſemper maximè dilexi; tum fratrum tuorum, quos æquè, atq; te ſumma beneuolẽtia ſum complexus ſingularis pietas, amorq; fraternus nullum me patitru officii erga te, ſtudij que munus, aut tempus prætermittere. Sed quę faciam, fecerimq; pro te, ex illorum te literis quam ex meis malo cognoſcere. Quid autem ſperem, aut cõfidam, & exploratum habeã de ſalute tua; id tibi à me de-

cla-

clarari volo. Nam, ſi quiſquã eſt timidus in magnis periculoſiſque rebus, ſemperque magis adverſos rerum exitus metuens, quam ſperans ſecundos, is ego ſum; & ſi hoc vitium eſt eo me nõ carere confiteor. Ego idem, tamen, cum ad vj. Kal. Intercalares priores rogatu fratrũ tuorum veniſſem mane ad Cæſarem, atque omnem adeundi, & conueniendi illius indignitatem, & moleſtiam pertuliſſem; cum fratres, & propinqui tui iacerent ad pedes, & ego eſſem locutus quę cauſa, quæ tuum tempus poſtulabat: non ſolùm ex oratione Cæſares, quæ ſanè mollis, & liberalis fuit, ſed etiam ex oculis, & vultu, & multis præterea ſignis, quæ faciliùs perſpicere potui, quam ſcribere; hanc in opinionem diſceſſi;

ſceſſi; ut mihi tua ſalus dubia non eſſet. Quamobrem fac animo magno, fortiq; ſis, & ſi turpidiſſima ſapienter ferebas, tranquilliora lætè feras. Ego tamen tuis rebus ſic adero, ut difficillimis, neq. Cæſari ſolum, ſed etiam amicis ejus omnibus quos mihi amiciſſimos eſſe cognoui, pro te, ſicut adhuc feci, libentiſſimè ſupplicabo. Vale.

ARG. Ad conſolandum Toranium, præterita colligat: & quid ipſe fecerit quaſi exemplum ad imitandum proponit, lib. 6. epiſt. 21.

CIC. TORANIO. S D. 16.

ET ſi cum hæc ad te ſcriberē? aut appropinquare exitus hujus calamitoſiſſimi belli, aut jam aliquid actum, & confectum videbatur; tamen quotidie commemorabam, tę unum in tanto exer-

xercitu mihi fuiſſe aſſenſo-
em, & me tibi ſoloſq; nos
idiſſe, quantum eſſet in eo
ello mali, in quo ſpe pacis
xcluſa, ipſa victoria futura
ſet acerbiſſima, quæ aut in-
ritum allatura eſſet, ſi vi-
us; aut, ſi viciſſes ſervitu-
m. Itaq; ego, quem tum for-
s illi viri, & ſapientes, Do-
itii, & Lentuli, timidū eſ-
dicebant (& eram planè;
mebam enim ne evenirent
quæ acciderunt) idem
unc nihil, timeo, & ad om-
em eventum paratus ſum.
um aliquid videbatur ca-
ri poſſe, tū id negligi do-
bā, nunc verò, everſis om-
bus rebus, cū conſilio pro-
i nihil poſſit: una ratio vi-
tur, quidquid evenerit, fer-
moderatè: præſertim cum
nnium rerum mors ſit ex-
mum, & mihi ſim cōſcius

me quoad licuerit dignitati Reipub. conſuluiſſe, & hac amiſſa, ſalutem retinere voluiſſe. Hæc ſcripſi, non ut de me ipſe dicerem; ſed ut tu, qui cõjunctiſſima fuiſti mecum, & ſententia, & voluntate, eadẽ cogitares. Magna enim conſolatio eſt, cum recordare, etiam ſi ſecus acciderit, te tamen rectè, verèque ſenſiſſe. Atque utinam liceat aliquãdo aliquo Reip. ſtatu nos frui, interque nos conferre ſollicitudines noſtras, quas pertulimus tum, cum timidi putabamus, quia dicebamus, ea futura, quæ facta ſunt. De tuis rebus nihil eſſe quod timeas, preter univerſę Reip. interitum, tibi confirmo. De me autem ſic velim judices: quantũ ego poſſim, me tibi ſaluti tuæ, liberiſque tuis, ſummo cum ſtudio preſtò

ſtò ſemper futurum. Vale.

ARG. Plancũ ad ſuſcipiẽdam, tuendamq; Rempub. gloriæ ſtimulis incitat. l. 10. ep. 5.

CIC. PLANCO IMP. COS. DES. S. D. 17.

Binas à te accepi literas, eodẽ exemplo, quod ipſum argumeto mihi fuit diligentiæ tuæ: intellexi enim, te laborare, ut ad me tuæ expectatiſſimę literę perferrentur. Ex quibus cępi fructum duplicem, mihiq; in comparatione difficilem ad judicãdum, amorẽ ne erga me tuũ an animum in Remp. pluris æſtimandum putarẽ. Eſt omnino patriæ caritas, meo quidem judicio, maxima; ſed amor, voluntatiſq; conjunctio; plus certè habet ſuavitatis. Itaq; commemoratio tua paternæ neceſſitudinis, benevolentiæq; ejus, quam erga

me à pueritia contuliſſes, cęterarumq; rerum, quæ ad eã ſententiam pertinebat, incredilem mihi lætitiam attulerat, rursùs declaratio animi tui, quem haberes de Rep. quemq; habiturus eſſe, mihi erat jucũdiſſima; eòque major erat hæc lætitia, quod ad illa ſuperiora accedebant. Itaque te non hortor ſolum, mi Plance, ſed planè etiam oro (quod feci ijs literis, quibus tu humaniſſimè reſpondiſti) ut tota mẽte, omnique animi impetu, in Remp. incumbas. Nihil eſt, quod tibi majori fructui, gloriæq; eſſe poſſit: *Nec quidquã ex omnibus rebus humanis eſt præclarius, aut præſtantius, quàm de Repub. bene mereri*: adhuc enim patitur tua ſumma humanitas, & ſapiẽtia, me quod ſentiam, libere dicere. For-

tuna

tuna ſuffragante, videris res maximas conſecutus; quod quanquam ſine virtute non potuiſſes; tamen ex maxima parte ea, quæ es adeptus, fortunæ, temporibuſq; tribuuntur. His temporibus difficillimis Reip. quicquid ſubueneris, id erit totum, & propriè tuũ. Incredibile eſt omnium civium, latronibus exceptis, odium in Antonium. Magna ſpes in te, & in tuo exercitu magna expectatio; cujus, per Deos, gratiæ, glorięque caue tempus amittas. Sic moneo, ut filium; ſic faveo, ut mihi; ſic hortor, ut & pro patria, & amiciſſimũ. Val

ARG. Suũ declarat Vrbis deſiderium, & pantheras ait nõ poſſe càpi, quas Cœlius Aedilis petierat, ut in ſuis ludis populo oſtenderet, lib. 2. ep. 11.

Digitized by Google

CIC. IMP. S. D. COELIO ÆDILI CUR. 18.

PUtares ne unquam accidere poſſe, ut mihi verba deeſſent; neque ſolũ iſta veſtra oratoria, ſed hæc etiam levia noſtratia? Deſunt autem propter hanc cauſam: quod mirificè ſum ſolicitus, quid nam de provincijs decernatur. Mirum me deſideriũ tenet Urbis, incredibile meorũ, atque in primis tui; ſatietas autẽ provinciæ, vel quia videmur eam famam conſecuti; ut non tam acceſſio quærenda, qvam fortuna metuenda ſit; vel quia totũ negotium non eſt dignum viribus noſtris, qui majora in Rep. onera ſuſtinere, & poſſimus, & ſoleamus: vel quia belli magnus timor impendet: quod videmus effugere, ſi ad conſtitutum diem de-

decedimus. De Pantheris per eos, qui venari ſolẽt, agitur mãdato meo diligenter. Sed mira paucitas eſt, & quæ sũt ajunt quæri, quid nihil cuiquam inſidiarũ in mea provincia, niſi ſibi fiat: itaq; conſtituiſſe dicuntur, in Cariam ex noſtra provincia decedere. Sed tamen ſedulò fit, & in primis à Pathiſco. Quidquid erit tibi erit; ſed, quid planè eſſet, neſciebamus. Mihi mehercule magnæ curæ eſt Ædilitas tua, ipſa dies me admonebat; ſcripſi enim hęc ipſis megalenſibus. Tũ velim ad me de õni Reipub. ſtatu quàm diligentiſſimè perſcribas: ea enim certiſſima putabo, quæ ex te cognovero. V.

ARG. Gratiſſimas fuiſſe Plãci literas, maximèque opportunas ſignificat; eique auctor eſt, ut in rebus tam ſubitis conſi-

liũ Senatus ne expectet, ipſe à ſeſe conſilium capiat. l. 10. e. 16.

CIC. PLANCO S. D. 19.

NIhil poſt hominũ memoriã glorioſiùs, nihil gratius, ne tempore quidem ipſe opportunius accidere vidi, quam tuas, Plance literas Reditæ sũt enim frequenti Senatu Cornuto: cũ is, frigidas ſantè, & inconſtãtes, recitaſſet literas Lepidi. Sub eas ſtatim recitatæ ſunt tuæ non ſine magnis quidẽ clamoribus, eum enim rebus ipſis eſſent & ſtudijs, beneficijſque in Remp. gratiſſimæ, tum erãt graviſſimis verbis, & ſententijs perſcriptæ. Flagitare Senatus inſtitis Cornutum, ut referiet ſtatim de tuis literis: ille ſe conſiderare ait velle; cum ei magnum conviciũ fieret cuncto à Senatu, quinque Tribuni pleb.

re-

retulerunt. Seruus rogatus, rem diſtulit. Ego eam ſentẽtiam dixi, cui ſunt aſſenſi ad unum; ea quæ fuerit, ex S.C. cognoſces. Tu quamquam conſilio non eges, vel abundas potiùs; tamẽ hoc animo eſſe debes, ut nihil hùc reijcias: ne ve in rebus tam ſubitis, tàmque anguſtis à Senatu cõſilium petendum putes ipſe tibi ſis Senatus; quocũque te ratio Reip. ducet, ſequare; cures, ut ante factum aliquod à te egregiũ audiamus, quam futurum putarimus. Illud tibi promitto, quidquid erit à te factum, id Senatum non modo, ut fideliter, ſed etiam, ut ſapienter factum comprobaturũ. Val.

ARG. Exul deflet ſuã, ſuorumque calamitatem, ejuſque culpam confert in amicorum conſilia; vici venditionem pror-

ſus improbat: alia quadam ſcribit .l. 14. ep. 1.

CIC. TERENTIÆ, ET TULL. ET CICERONI SUIS. S. D. 20.

ET literis multorum, & ſermone omniũ perfertur ad me, incredibilem tuã virtutem,& fortitudinem eſſe,teq; nec animi,nec corporis laboribus defatigari. Me miſerum! Te iſta virtute,fide,probitate,humanitate, in tantas ærumnas propter me incidiſſe! Tulliolamque noſtram ex quo parte tãtas voluptates capiebat:ex eo tantos percipere luctus! Nam quid ego de Cicerone dicam? qui, cum primum ſapere cępit,acerbiſſimos dolores,miſeriaſque percepit: quæ ſi ut tu ſcribis, fato facta putarẽ; ferrem paulò facilius: ſed õnia ſunt meą culpa commiſſa:

ſa:qui ab ijs me amari putabam,qui invidebant:eos non ſequebar,qui petebant.Quod ſi noſtris cõſilijs uſi eſſemus neque apud nos tantùm valuiſſe ſermo , aut ſtultorum amicorũ, aut improborum : beatiſſimi viueremus. Nunc, quãdo ſperare nos amici jubẽt;dabo operam,ne mea valetudo tuo labori deſit . Res quanta ſit intelligo,quantoque fuerit faciliùs manere domi,quam redire:ſed tamẽ ſi omnes Tribunos pl. habemus,ſi Lentulũ tàm ſtudioſum , quam videtur ; ſi verò etiam Pompejum , & Cæſarem;non eſt deſperandũ; de familia, quo modo placuiſſe amicis ſcribis, faciemus. De loco nunc quidem jam abijt peſtilentia;ſed quamdiù fuit non me attigit. Plancus,homo officioſiſſimus , me cupit

eſſet ſecum, & adhuc retinet. Ego volebã loco magis deſerto eſſe in Epiro, quo neq; Hypſo veniret, neq; milites; ſed adhuc Plãcus me retinet ſperat poſſe fieri, ut mecum in Italiam decedat. Quem ego diem ſi videro, & ſi in veſtrum complexũ venero; ac ſi & vos, & meipſum recuperaro; ſatis magnũ mihi fructum videbor præcipiſſe. & viſiræ pietatis, & meæ. Piſonis humanitas, virtus, amor in omnes nos tantus eſt; ut nihil ſupra poſſit. Utinam ea res ei voluptati ſit: gloriç quidem video fore. De Q. Fratre nihil ego te accuſavi: ſed vos. cùm præſertim tam pauci ſitis, volui eſſe quàm coniunctiſſimus. Quibus me voluiſti agere gratias, egi, & me à te certiorem factum eſſe ſcripſi. Quod ad me mea

Te-

Terentia ſcribis, te vicum vendituram, quid obſecro te (me miſerum?) quid futurũ eſt? &, ſi nos premet eadem fortuna, quid puero miſero fiet? non queo reliqua ſcribere (tanta vis lachiymarum eſt) ne te in eundem fletum adducam. Tantum ſcribo, ſi erunt in officio amici, pecunia non deerit, ſi non erunt, tu efficere tua pecunia non poteris. Per fortunas miſeras noſtras vide, ne puerum perditum perdamus: cui ſi aliquid erit, ne egeat: mediocri virtute opus eſt, & mediocri fortuna, ut cętera conſequamus. Fac valeas, & ad me tabellarios mittas, ut ſciam, quid agatur, & vos quid agatis. Mihi omninò jam brevis expectatio eſt. Tulliolæ, & Ciceroni ſalutẽ dic. Valete, Datũ ante diem vj. Kalend. Dec.

Dec. Dyrrachii. Dyrrachium veni, quod & libera ciuitas eſt, & in me officioſa, & proxima Italiæ. Sed ſi offendet me loci celebritas, alio me conferam, & ad te ſcribam.

ARGUMENTUM.

Argumentum hujus epiſtolę multiplex eſt, quia reſpondet ad varia capita literarum Terentiæ. lib. 14. epiſt. 4.

M. TULL. TERENTIÆ, TULLIOLÆ, ET CIC. SUIS. S. D. 21.

EGo minùs ſępè ad vos do literas, quàm poſſum: propterea quod cum omnia mihi tẽpora ſunt miſera, tũ verò, cum aut ſcribo ad vos, aut veſtras literas lego, conficior lachrymis ſic, ut ferre non poſſim. Quod utinam minus vitæ cupidus fuiſſem certè nihil, aut non multũ in vita mali vidiſſemus, quod ſi nos

nos ad aliquam alicujus cõmodi aliquando recuperãdi ſpem fortuna reſervavit; minùs eſt erratum à nobis, ſin hæc mala fixa ſunt, ego verò te quamprimùm, mea vita, cupio videre, & in tuo complexu amori, quando, neque Dii, quos tu caſtiſſimè coluiſti, neque homines, quos ego ſervavi ſemper, nobis gratiam retulerunt. Nos brundiſii apud M. Lenium Flaccũ dies 23. fuimus, virũ optimum, qui periculum fortunarum, & capitis ſui pro mea ſalute neglexit, neque legis improbiſſimæ pęna deductus eſt, quò minùs hoſpitii, & amicitiæ jus, officiumq; præſtaret. Huic utinam aliquãdo gratiam referre poſſimus: habebimus quidem ſemper. Brundiſio profecti ſumus ad xj. Kal. Majas, per Macedoniam

niam Cyzicum petebamus. O me perditum, ò me afflictum! quid nunc rogẽ te, ut venias, mulierem ægram, & corpore, & animo confectã? non regẽ? ſine te igitur ſim? Opinor, ſic agam. Si eſt ſpes noſtri, reditus eam confirmes, & re adiuves, ſin, ut ego metuo, tranſactum eſt; quoquo modo potes, ad me fac venias. Unum hoc ſcito ſi te habebo, non mihi videbor planè periiſſe. Sed quid de Tulliola mea fiet? jã id vos videte, mihi deeſt conſiliũ. Sed certè quo modo ſe res habebit; illius miſellæ, & matrimonio, & famæ ſerviendum eſt. Quid Cicero meus, quid aget? Iſte verò ſit in ſinu ſemper, & complexu meo Non queo tam plura ſcribere impedit mœreor. Tu quid geris neſcio; utrum aliquid

ti-

timeas: an quod metuo planè ſis ſpoliata. Piſonem, ut ſcribis, ſpero fore ſemper noſtrũ. Dei familia liberata nihil eſt, quod te moveat. Primum tuis ita promiſſum eſt, te facturam eſſe, ut quiſq; eſſet meritus. Eſt autem in officio adhuc Orpheus: præterea magnopere nemo certorum ſervorũ ea cauſa eſt; ut, ſi res à nobis abeſſet, liberti noſtri eſſent, ſi obtinere potuiſſent; ſin ad nos pertinerent, ſervirent, præterquam oppido pauci, ſed hæc minora ſunt. Tu quod me hortaris, ut animo ſim magno, & ſpem habeã recuperãdę ſalutis id velim ſit ejuſmodi, ut rectè ſperare poſſimus. Nunc miſer quãdo tuas jam literas accipiã? quis ad me perferret: quas ego expectaſſem Brundiſii, ſi eſſet

li-

licitum per nautas, qui tempeſtatem prætermittere noluerunt. Quod reliquum eſt, ſuſtenta termea Terentia, ut potes honeſtiſſimè viximus; floruimus: non vitium noſtrum, ſed virtus noſtra nos afflixit: peccatum eſt nullũ niſi quod non unam animã cum ornamentis amiſſimus. Sed ſi hoc fuit liberis noſtris gratiùs, nos vivere cætera, quamquã ferenda non ſunt, feramus. Atque ego, qui te confirmo, ipſe me non poſſum Clodium Phileterum, quod valetudine oculorum impendiebatur, hominem fidelem remiſi. Saluſtius officio vincet omnes ſpes. Peſcẽnius eſt perbeneuolus nobis, quem ſemper ſpero tui fore obſervantem. Sica dixerat ſe mecum fore: ſed Brundiſio diſceſſit. Cura, quoad

po-

potes, ut valeas, & ſic exiſtimes, vehemẽtius me tua miſeria quam mea cõmoveri. Mea Terẽtia, fideliſſima, atq; optima uxor, & mea cariſſima Tulliola, & ſpes reliqua noſtra Cic. valete. Prid. Kal. Majas. Brundiſio.

ARG. Commendat ſummo ſtudio T. Annium Milionẽ ad petitionem Conſulatus; &, ut impetret quod vult, nihil omittit, quod in genere commendatio requiri poſſit. lib 2. ep. 6.

M. T. CIC. C. CURIONI
S. P. D. 22.

NOndum erat auditum, te ad Italiam adventare; cum Sext. Villium, Milonis mei familiarem, cum his ad te literis miſi. Sed tamen, cum appropinquare tuus adventus putaretur, & te jam ex Aſia Romam verſus profectum eſſe conſtare; magnitu-

tudo rei fecit, ut non vereremus, ne nimis cito mitteremus, cum has ad te quāprimū perferri, literas magnopere vellemus. Ego ſi mea in te eſſent officia ſolum, Curio tanta quanta magis à te ipſo prędicari, quàm à me ponderari ſolent; verecundus à te, ſi qua magna res mihi petēda eſſet, contenderem. *Grave eſt enim homini pudenti, petere aliquid magnum ab eo, de quo ſe benè meritum putet, ne id, quod petat, exigere magis, quā rogare, & in mercedis potiùs, quam beneficii loco, numerare videatur.* Sed quia tua in me vel nota omnibus, vel ipſa novitate memorū temporū clariſſima, & maxima beneficia extiterunt. *Eſtq; animi ingenui, cui multum debeas eidem plurimum velle debere:* non dubitavi id à te per literas

ras perere, quod mihi omniũ eſſer maximum, maximeque neceſſarium Neq; enim ſum veritus, ne ſuſtinere tua in me vel innumerabilia beneficia non poſſem; cum preſertim conſiderem, nullam eſſe gratiam tantam, quã non animus meus, vel in accipiẽdo capere, vel in remunerando, cumulandoque illuſtrare poſſit. Ego omnia ſtudia, omnẽ operam, curam, induſtriam, cognitionem, mentẽ denique omnem, in Milonis Conſulatu fixi, & locavi, ſtatuique in eo me non officii ſolum fructus, ſed etiam pietatis laudem debere quęrere Neq; verò cuiquam ſalutem, ac fortunas ſuas, tantæ curæ fuiſſem unquam, puto: quãte mihi ſit honor ejus, in quo omnia poſita eſſe decrevi. Huic te unũ tanto adiumẽ-

to

to eſſe, ſi volueris, poſſe intelligo; ut nihil ſit præterea nobis requirendum. Habemus hæc omnia bonorũ ſtudia cõciliatum ex Tribunatu, propter noſtram (ut ſpero te intelligere) cauſam; uulgi ac multitudinis, propter magnificentiã munerum, liberalitatẽq; naturæ juventuis & gratioſorum in ſuffragijs, propter ipſius excellentem in eo genere vel gratiã, vel diligentiam: noſtram ſuffragationem, ſi minus potẽtem ac approbatam; tamen, & juſtam, & debitam, & propterea fortaſſe etiã gratioſam. Dux nobis & auctor opus eſt & corum ventorum, quos propoſui, moderator quidam & quaſi gubernator. Qui ſi ex omnibus unus optandus eſſet, quem tecum conferre poſſemus, non haberemus.

Qua-

Quamobrem, ſi memorem, ſi gratum, bonum virum, vel ex hoc ipſo, quod tam vehementer de Milone laborem, exiſtimare potes; ſi dignum denique tuis beneficis judicas, hoc à te peto, ut ſubvenias huic meæ ſolicitudini; ut huic meæ laudi, vel (ut veriùs dicam) propè ſaluti, tuum ſtudium dices. De ipſo T. Annio tantum tibi polliceor, te majoris animi, gravitatis; conſtantiæ, benevolentiæ erga te, ſi complecti hominem volueris habiturũ eſſe neminem. Mihi verò tantum decoris, tantum dignitatis adiunxeris, ut eundem te facilè agnoſcã fuiſſe in laude mea, qui fueris in ſalute. Ego ni te videre ſcirem, cum hæc ad te ſcriberem quantum officij ſuſtinerem, quantopere mihi eſſet

in hac petitione Milonis omni non modo contentione, ſed etiã dimicatione elaborandum plura ſcriberẽ. Nunc tibi omnẽ rem, atq; cauſam, meq; totum cõmendo; Iatq. trado. Unum hoc ſic habeto, ſi à te hanc rem impetrato, me penè plus tibi, quam ipſi Miloni debiturũ. Non enim mihi tã mea ſalus cara fuit, in qua pręcipuè ſum ab illo adiutus, quam pietas erit in referenda gratia jucunda. Eã autem unius tui ſtudio me eſſequi poſſe confido. Vale.

ARG. Hanc ſcripſit in Cilicia, cum eſſet Procõſ. Gratulatur Curioni de Tribunatu pleb. Hortatur ad boni ciuis officiũ. De Sacerdotio Curionis quiddam interſerit. Poſtremò rogat ne quid ſibi temporis prorogari ad Provinciæ adminiſtrationem patiatur. lib. 2. ep. 7.

CIC.

CIC. PROCOS. C. CVRIONI TRIBUNO PLEB. S. D. 23.

SEra gratulatio reprehendi non ſolet;præſertim ſi nulla negligẽtia prętermiſſa eſt longè enim abſum, audio ſero. Sed & tibi gratulor; & , ut ſempiternę laudi tibi ſit iſte Tribunatus , exopto , teq; hortor, ut omnia gubernes , & moderere prudentia tua , ne te auferant aliorum conſilia . Nemo eſt , qui tibi ſapientiùs ſuadere poſſit te ipſo : nunquam labere , ſi te audies . Non ſcribo hoc temere, cui ſcribam, video: novi animum , novi conſilium tuũ. Non vereor, ne quid timidè, ne quid ſtultè facias ſi ea, deſcendes, quę ipſe recta eſſe ſenties, quod in id Reip. tempus nõ incideris, ſed venerit(judicio enim tuo non

caſu in ipſum diſcrimẽ rerũ contuliſti, Tribunatum tuũ) profecto vides, quanta vis in Rep. temporum ſit, quantæ varietates rerum, quam incerti exitus, quam flexibiles hominum voluntates: quid inſidiarum quid vanitatis in vita, nõ dubito quin cogites. Sed amabo te, cura, & cogita nihil novi, ſed illud idem, quod initio ſcripſi tecum loquere, te adibe in conſilium, te audi, tibi obtempera. Alteri, qui melium dare conſiliũ poſſit, quam tu nõ facilè inveniri poteſt: tibi vero ipſi certè nemo melius dabit, Dij immortales! cur ego non adſum vel ſpectator laudũ tuarum; vel particeps, vel ſocius vel miniſter conſiliorũ? Tametſi hoc minimè tibi deeſt: ſed tamen efficeret magnitudo, & vis amoris mei, conſi-

lio

lio te,ut poſſem juvare.Scri-
bã ad te plura alias : paucis
enim diebus eram miſſurus
domeſticos tabellarios ; ut,
quoniam ſanè feliciter, & ex
mea ſententia Remp. geſſi-
mus,unius literis,totiùsq́ſta-
tis res geſtas ad Senatũ per-
ſcriberẽ. De Sacerdotio tuo
quantam curã adhibuerim,
quãq. difficili in re,atq; cau-
ſa: cognoſces ex ijs literis,
quasThraſoni liberto tuo de
di. Te, mi Curio,pro tua in-
credibili in me beneuolentia
meaq; itẽ in te ſingulari,ro-
go,atq; oro,ne patiare, mihi
quicquam ad hanc provin-
cialem moleſtiam temporis
prorogari. Præſens tecum
egi, cum te Tribunum pleb.
isto anno fore non putarem;
idemq;petivi ſæpè per literas,
ſed tu quaſi à Senatore nobi-
liſſimo, & adoleſcente gra-

tioſiſſimo; nūc à Tribuno pl. & à Curione Trib. non ut decernatur aliquid novi, quod ſolet eſſe difficiliùs; ſed ut ne quid novi decernatur; & ut S. C. & leges defendas: eaque mihi conditio maneat qua profectus ſum. Hoc te vehementer etiam, atque etiam rogo. Vale.

ARG. Gratulatur Cælio, quod ſuperaris cõpetitoribus, Ædilis Curulis deſignatus ſit. l. 2. e. 9.

M. T. C. PROCOS. M. COEL. RUFO ÆDILI CUR. DES. S. D. 24

PRimum tibi, ut debeo, gratulor, lætorque cum præſenti, tum etiam ſperata tua dignitate, ſervis, non negligentia mea, ſed ignorantia rerum omnium. In his enim ſum locis, quo & propter longinquitatem, & propter latrocinia, tardiſſimè omnia

nia perferuntur. Et cum gratulor, tùm verò quibus verbis tibi gratias agam, nō reperio, quod ita factum ſit ut dederis nobis quemadmodū ſcripſeras ad me, quem ſemper ridere poſſemus. Itaque, cum primum audivi; ego ille ipſe factus ſum (ſcis quem dicam) legiq; omnes illos adoleſcentes, quos ille jactiat, difficile eſt loqui. Te auem contemplans abſentem, x quaſi tecum coram loqueer. *Non deponam, quantam eeris rem, neq; quantum faciùs feceris* : quod quia præter pinionem mihi acciderat, eferebam me ad illud. *Increibile hoc factu objicitur: repē verò inceſſi omnibus lættijs.* n quo cū objurgarer, quod imio gaudio penè deſiderē? a me deſcendebam. *Ego voptatē animi nimiam.* Quid

quæris?dum illum rideo.penè ſum factus ille. Sed hæc pluribus multaque alia,&de te,& ad te, cum primum ero aliquid otij nactus. Te verò, mi Rufe, diligo, quem mihi fortuna dedit amplificatorem dignitatis meæ,ultorem non modo inimicorum, ſed etiam invidorum meorũ, ut eos partim ſcelerum ſuorum partim etiam ineptiarũ pęniteret. Vale.

ARG. Expectari à ſe ſcribit L. Clodiũ cum Apij mandatis mutuam benevolentiam,ejuſq; cauſas commemorat. lib. 3. ep. 4.

M. T. C. PROCOS. APPIO PULCH. IMP. S. D. 25.

PRidie Non. Iun. cum eſſem Brũdiſij,literas tuas accepi, in quibus erat ſcriptũ te L Clodio mãdaſſe,quę illum mecum loqui velles. Eũ ſanè expectabam, ut ea, quæ à

à te afferret, quamprimum cognoſcerem. Meum ſtudiũ erga te, & officium, tametſi multis jam rebus ſpero tibi eſſe cognitum, tamen in ijs maximè declarabo, quibus plurimum ſignificare potuero, tuam mihi exiſtimationem, & dignitatem cariſſimã eſſe. Mihi, & Qu. Fabius Virgilianus, & C. Flaccus L. F. & diligẽtiſſimè M. Octaujus Cn. F. demonſtravit, me à te plurimi fieri, quod egomet multis argumentis jam antea judicarem, maximèque illo libro augurali, quem ad me amantiſſimè ſcriptum, ſuaviſſimum miſiſti. Mea in te omnia ſumma neceſſitudinis officia conſtabunt. Nam cum te ipſum, ex quo tẽpore tu me diligere cœpiſti, quotidie pluris feci, tum acceſſerunt etiam conjunctiones

neceſſariorum tuorum. Duos enim duarum ætatum pluri- mi facio. Con. Pompejum, ſiliȩ tuæ ſocerum, & M. Brutum generũ tuum. Collegij quoque conjunctio, præſertim tam honorificè à te approbata: nõ mediocre vinculum mihi quidem attuliſſe videtur ad voluntates noſtras copulandas. Sed ſi Clodium convenero, ex illius ſermone ad te ſcribam plura & ipſe operam dabo, ut te quamprimum videm. Quod ſcribis, tibi manendi cauſam eam fuiſſe, ut me convenires id mihi, ne mentiar gratum eſt. Vale.

ARG. Cum eſſet Appio ſucceſſor in Ciliciæ adminiſtratione creatur, rogat eum, ut provinciã ſibi quam maxime aptam, explicatãq. tradat, quo ſit ei facilior adminiſtrandi ratio lib. 3. ep. 2.

M.T.C. PROCOS. APPIO PULCRO IMP. S. D. 26.

CUm& contra voluntatem meam, & præter opinionem accidiſſet, ut mihi cum imperio in provinciam proficiſci neceſſe eſſet; in multis,& varijs moleſtijs, cogitationibuſque meis, hęc una conſolatio occurrebat, quod neq; tibi amicior,quā ego ſum quiſquā poſſet ſuccedere;neq. ego ab ullo provinciā acciperet, qui mallet eam mihi quā maximè aptam,explicatamque tradere. Quod ſi tu quoq; eandem de mea voluntate erga te ſpem habeas, ea te profectò nūqā fallet. A te maximopere,pro noſtra ſumma coniunctione, itaq; ſingulari humanitate, etiam,atq;etiam peto& quæso, ut quibuſcumq;rebus poteris (poteris autem plurimis)

mis) proſpicias, & conſulas rationibus meis. Vides mihi ex S. C. provinciam eſſe habendam: ſi eam (quo ad ejus facere potueris) quam expeditiſſimam mihi tradideris; facilior erit mihi quaſi decurſus mei temporis. Quid in eo genere efficere poſſis, tui conſilij eſt; ergo te, quod tibi veniat in mentem, mea intereſſe, valdè rogo. Pluribus verbis ad te ſcriberem, ſi aut tua humanitas longiorē orationem expectaret; aut id fieri, noſtra amicitia pateretur, aut res verba deſideraret ac nō pro ſe ipſa loqueretur Hoc velim tibi perſuades, ſi rationibus meis proviſum à te eſſe intellexero; magnam te ex eo, & perpetuam voluptatem eſſe capturum! Vale.

ARG. Diſputat, utrum manendum ſit in Italiam, an ad Pom-

Pompejum in Græciam navigandum, quorum alterum utilius, alterum honeſtius ait eſſe. Concludit, difficilem eſſe deliberationem, ſe tamen diſceſſionem magis probare. lib. 4. ep. 2.

M.T.C. SERVIO SULPICIO. S. D. 27.

AD iij. Kal. Majas, cũ eſſem in Cumano, accepi tuas litteras quibus lectis, cognovi, nõ ſatis prudenter feciſſe Philotimum, qui cum abs te mandata haberet, ut ſcribis, de omnibus rebus, ipſe ad me non veniſſet, literas tuas miſiſſet, quas intellexi breviores fuiſſe, quod cum perlaturum putaſſes. Sed tamen poſtquam literas tuas legi, poſthumia tua me convenit, & Servius noſter. His placuit, ut tu in Cumanũ venires, quod etiam mecum ut ad te ſcriberẽ, egerunt. Quod

meum conſilium exquiris: Id eſt tale, ut capere faciliùs ipſe poſſim, quam alteri dare Quid enim eſt, quod audeã ſuadere, tibi homini ſumma auctoritate, ſummaq; prudẽtia? Si quid rectiſſimum ſit, quęrimus perſpicuum eſt: ſi quid maximè expediat, obſcurũ. Sin hi ſumus, qui profecto eſſe debemus, ut nihil arbitremus expedire, niſi quod rectum, honeſtumque ſit: nõ poteſt eſſe dubium, quid faciendum nobis ſit. Quod exiſtimas, meã cauſam conjunctam eſſe cum tua; certè ſimilis in utroq; noſtrum, cum optimè ſentiremus, error fuit nam omnia utriſq; conſilia ad concordiam ſpectaverunt Qua cum ipſi Cæſari nihil eſſe utilius; gratiam quoque nos inire ab eo, defendenda pace, arbitrabamur. Quantũ

nos

nos fefellerit, & quē in locū res deducta ſit, vides; neq; ſolum ea perſpicis, quæ geruntur, quæq; jam geſta ſunt: ſed etiam, qui curſus rerum, qui exitus futurus ſit. Ergo, aut probare oportet ea, quę fiunt aut intereſſe, etiam ſi non probes: quarum altera mihi turpis, altera etiam periculoſa ratio videtur. Reſtat, ut deſcedendum putem, in quo reliqua videtur eſſe liberatio, quod conſilium in diſceſſu, quæ loca ſequamur. Omnino cum miſerior res nunquam accidit, tum ne deliberatio quidē difficilior; nihil enim conſtitui poteſt, quod non incurrat in magnā aliquam difficultatem. Tu, ſi vi-lebitur, ita cenſeo facias; ut i habes jam ſtatutum, quid ibi agendum putes, in quo on ſit conjunctum conſiliū

tuum

tuũ cum meo, ſuperſedeas ab hoc labore itineris, ſin autẽ eſt quod mecum communicare velis, ego te expectabo. Tu, quod tuo commodo fiat quamprimum velim venias, ſicut intellexi, & Servio, & Poſthumiæ placere. Vale.

ARG. Laudat Plancum de optima voluntate, ſtudioq; juvande Reip. præmiaq; illum à Senatu honorificentiſſima ſperare vult, operamq; in eo ſuam pollicetur, & hortatur, ut egregiè pergat in Rep. tuenda. lib. 10. ep. 10.

CICER. PLANCO IMP. COS. DES. S. 28.

ET ſi ſatis ex Furnio noſtro cognoveram, quæ tua voluntas quod conſiliũ de Rep. eſſet tamẽ, lectis tuis literis, liquidius de toto ſenſu tuo judicavi. Quamobrem quanquã in uno prelio omnis

nis fortuna Reipub. deſceptat (quod quidem, cum hæc legeres: jam decretum arbitrabar fore) tamen ipſa fama, quæ de tua volũtate percrebuit, magnam es laudem cõſecutus. Itaque ſi Conſulem Romæ habuiſſemus declaratum eſſet à Senatu cum tuis magis honoribus quam gratus eſſet conatus, & apparatus tuus. Cujus rei non modo non præteriit tempus, ſed ne maturum quidem etiam num meo judicio fuit IS ENIM, denique honos mihi videri ſolet, qui non propter ſpem futuri beneficii: ſed propter magna merita, claris viris defertur, & datur. Quare ſit modo aliqua Reſp. in qua honos elucere poſſit; õnibus; mihi crede, ampliſſimis honoribus abundabis. Is autem, qui verè appellari po-

teſt honos non juvitamentũ ad tempus, ſed perpetuæ virtutis eſt præmium. Quamobrem, mi Plance, incumbe, toto pectore ad laudem: ſubveni patriæ: opitulare Collegę omniũ gentium conſenſum, & incredibilem conſpirationem adjuva Me tuorũ conſiliorum adiutorem, dignitatis fautorem omnibus in rebus tibi amiciſſimum, fideliſſimumq; cognoſces. Ad eas enim cauſas quibus inter nos amore sũmus officiis vetuſtate conjuncti, patriæ caritas acceſſit, eaque effecit, ut tuam vitam anteferrem meę. jv Kal. April. Vale.

ARG. Reſpondet Sulpicio congreſſum petenti. Scripta eſt autẽ epiſtola cum Cæſar, pulſo ex Italia Pompeio, bellum contra Pompeii legato in Hiſpaniam pararet lib. 4. ep. 1.

M,

M. T. C. SERVIO SULPICIO. S. P. D. 29.

CAjus Trebatius familiaris meus, ad me ſcripſit te ex ſe quæſiſſe, quibus in locis eſſem: moleſtéq; ferre quod mè propter valetudinem tuam, cum ad Urbem acceſſiſſem non vidiſſes; & hoc tempore velle te mecum ſi proprius acceſſiſſem, de officio utriuſq, noſtrum communicare. Utinam ſervi ſalvis rebus (ſic enim eſt dicendum) colloqui potuiſſemus inter nos; profecto aliquid opis occidenti Reip. tuliſſemus. Cognoveram enim jam abſens, te hęc mala multo ãte providentem, defenſorem pacis, & in conſulatu tuo, & poſt conſulatum fuiſſe. Ego autem, cum conſilium tuum probarem, & idem ipſe ſentirem nihil proficiebam: ſerò enim

enim venerã, ſolus eram: nidis eſſe videbar in cauſa: incideram in hominũ pugnandi cupiditorũ inſanias, Nunc quoniam nihil jam videmur poſſe opitulari Reip. ſi quis eſt, in quo nobiſmetipſi cõſulere poſſimus, nõ ut aliqud ex priſtino ſtatu noſtro retineamus, ſed ut quã honeſtiſſimè lugeamus; nemo eſt õnium, qui cum potiùs mihi, quam tecum cõmunicandũ putem. Neq; enim clariſſimorum virorum, quorum ſimilẽs eſſe debemus exẽpla, neq; doctiſſimorum, quos ſemper coluiſti, præcepta te fugiunt. Atq. ipſe antea ad te ſcripſiſſem, te fruſtra in Senatũ, ſive potius in conventum Senatorum eſſe venturũ ni veritus eſſem; ne ejus animum offenderem, qui à me, ut te imitarer; petebat. Cui quidẽ

ego

ego, cum me rogaret ut adeſſem in Senatu eadem õnia quæ à te de pace, & de Hiſpanis dicta ſunt, oſtendi me eſſe dicturũ. Rem vides quomodo ſehabeat, orbem terrarum, imperiis diſtributis, ardere bello; Urbem ſine legibus, ſine jndiciis, ſine jure, ſine fide, relictam direptioni & incẽdiis. Itatq; mihi venire in mentem nihil poteſt, nõ modò quod ſperem, ſed vix jam quod audem optare. Sin autẽ tibi homini prudẽtiſſimo videtur utile eſſe, nos colloqui, quanquam longius etiã cogitabam ab Urbe diſcedere (cujus jam etiam nomen invitus audio) tamen propius accedam. Trebatio mandavi, ut, ſi quid tu eũ velles ad me mittere, nec recuſaret, idque ut facias velim, aut ſi quem tuorum fideliũ voles, ad me mit-

mittas, ne aut tibi exire ex Urbe neceſſe ſit, aut mihi accedere. Ego tibi tantum tribuo, quantum mihi fortaſſe arrogo, ut explocatum habea quicquid nos communi ſententia ſtatuerimus, id omnes homines probaturos, Vale.

ARG. Sulpiciũ, Achaiæ à Cæſare præfectum, conſolatur in dolore, quem ex Reip. calamitate tapiebat. Scripta eſt epiſt. poſt victum Pompeium l. 4. e. 3.

M. T. CIC. SERVIO SVLPICIO S. D. 30.

VEhementer te eſſe ſolicitum, & in comunibus miſeriis præcipuo quodã dolore augi, multi ad nos quotidie deferunt; Quod quamquam minimè miror, & meũ quodãmodo agnoſco: doleo tamen te ſapientia pręditum propè ſingulari, non tuis bonis delectari potius, quàm alienis

lienis laborare. Me quidem etſi nemini cõcedo, qui majorem ex pernicie, & peſte Reip. moleſtiam traxerit, tamen multa jam cõſolantur, maximèque conſcientia conſiliorum meorum. Multò enim ante, tanquam ex aliqua ſpecula, proſpexi tempeſtatem futuram: neque id ſolũ mea ſpontè, ſed multò etiam magis monente, & denunciante te. Etſi enim abfui magnam partem Conſulatus tui: tamen, & abſens cognoſcebam quę eſſet tua in hoc peſtifero bello cauendo, & prędicendo ſententia, & ipſe ad fui primis temporibus tui Conſulatus, cum accuratiſſimè monuiſti Senatum, collectis omnibus bellis ciuilibus ut & illa timerent, quę meminiſſent, & ſcirent, cum ſuperiores nõullo tali exemplo

an-

antea in Req. cognito, tam crudeles fuiſſent, quicumque poſtea Remp. oppreſſiſſet armis, multò intolerabiliorem futurum. *Nam quod exemplo fit, id etiam jure fieri putant:* ſed aliquid, atq. adeo multa addunt, & afferunt de ſuo. Quare meminiſſe debes, eos, qui auctoritatem, & conſilium tuum non ſunt ſecuti ſua ſtultitia occidiſſe, cum tua prudentia ſalvi eſſe potuiſſent. Dices: Quid me iſta res conſolatur in tãtis tenebris, & quaſi perpetuis Reip? Eſt omninò vix conſolabilis dolor, tanta eſt omnium rerum amiſſio, & deſperatio recuperandi. Sed tamen, & Cęſar ipſe ita judicat, & omnes ciues ſic exiſtimant, quaſi lumen aliquod, extinctis cęteris, elucere ſanctitatẽ, & prudentiam, & dignitatem tuã,

Hęc

Hęc tibi ad leuandas moleſtias magna eſſe debẽt. Quod autem à tuis abes, ideò leviùs fetendum eſt; quod eodem tempore à multis, ac magnis moleſtiis abes, quas ad te omnes perſcriberem, niſi vererer, ne ea cognoſceres abens, quæ quia non vides, mii videris meliore eſſe conitione,, quàm nos, qui viemus. Hactenus exiſtimo oſtram conſolationem retè adhibitam eſſe; quoad ertior ab homine amiciſſio fieres ijs de rebus, quibus uari poſſent moleſtię tuę. eliqua ſunt in te ipſo, neue mihi ignota, nec minia ſolatia, &(ut quidem ego ntio) multe maxima: quæ go ipſe experiens quotidie c probo, ut ea mihi ſalutem fferre videantur. Te autem initio ætatis memoria te-

neq

neo ſummè omnium doctrinarum ſtudioſum fuiſſe omniaq; quę à ſapientiſſimis ad benè vidēdum tradita eſſent ſummo ſtudio, curaq; didiciſſe; quæ quidem, vel optimis rebus, & uſui, & delectationi eſſe poſſent: his verò temporibus habemus aliud nihil, in quo acquieſcamus. Nihil faciam inſolenter, nec te tali, vel ſcientia, vel naturæ prędituum hortabor, ut ad eas te referas artes, quibus à primis temporibus ætatis, ſtudium tuum dediſti. Tantum dicā, quod te ſpero approbaturum me poſteaquam illi arti, cui ſtuduerā, nihil eſſe loci, neq; in curia, neq; in foro viderim omnem meam curam, atq; operam ad philoſophiam cōtuliſſe. Tuę ſcientię excellenti, ac ſingulari non multò plus, quam noſtrę relictum

eſt

eſt loci. Quare non equidem te moneo, ſed mihi tta perſuaſi, te quoq; in ijſdem verſari rebus, quæ etiam ſi minus prodeſſent, animum tamen à ſollicitudine abducerent. Servius quidem tuus in omnibus ingẽuis artibus, in primique in hac, in qua ego me ſcripſi acquieſcere, ita verſatur, ut excellat: à me verò ſic diligitur, ut tibi uni concedam, præterea nemini; mihiq; ab eo gratia refertur, in quo ille exiſtimat, quòd facilè appareat; cùm me colat, & obſervet, tibi quoq; in eo ſe facere gratiſſimum. Val

ARG. Petit, ut de ſuis rebus geſtis quam honorificentiſſimè decernendum curet, ſuamq. illi etiam cæteris in rebus exiſtimationẽ commendat. l. 15. e. 13.

M. CIC. IMP. L. PAULLO COS. S. D. 31.

Digitized by Google

MAxime mihi fuit optatum, Romę eſſe tecũ multas ob cauſas: ſed præcipuè, ut & in petẽdo, & in gerendo Conſulatu, meum tibi debitum ſtudium perſpicere poſſes. Ac petitionis quidem tuæ ratio mihi ſemper fuit explorara, ſed tamen navare operam volebam. In Conſulatu verò cupio equidem te minus habere negocii: ſed moleſtè fero, me Conſulem tuum ſtudium. adoleſcentis perſpexiſſe, te meum, cum id ætatis ſim, perſpicere non poſſe. Sed ita, fato neſcio quo contigiſſe arbitror, ut tibi ad me ornandum ſemper detur facultas: mihi ad remunerandum nihil ſuppetat, præter voluntatem. Ornaſti Conſulatum, ornaſti reditum meũ. Incidit meum tempus rerũ gerendarũ in ipſum Conſula-

la-

latum tuum. Itaq; cùm & tua ſumma amplitudo, & dignitas, & meus magnus honos, magnaq; exiſtimatio poſtulare videatur, ut à te pluribus verbis contendam, ac petam, ut quam honorificentiſſimū S.C. de meis rebus geſtis faciendū cures; nō audeo vehementer à te contendere, ne aut ipſe tuę perpetuæ cōſuetudinis erga me oblitus eſſe videar, aut te oblitum autem. Quare, ut te velle arbitror, ita faciam: atq; ab eo, quem omnes gentes ſciunt de me optimè meritum, breviter petam. Si alij Conſules eſſent, ad te potiſſimū, Paulle, mitterem, ut eos mihi quam amiciſſimos redderes; nunc cū tua ſumma poteſtas ſummaque auctoritas, notaq; omnibus noſtra neceſſitudo ſit; vehementer te rogo, ut &

MAximè mihi fuit optatum, Romę eſſe tecũ multas ob cauſas: ſed præcipuè, ut & in petẽdo, & in gerendo Conſulatu, meum tibi debitum ſtudium perſpicere poſſes. Ac petitionis quidem tuæ ratio mihi ſemper fuit explorara, ſed tamen navare operam volebam. In Conſulatu verò cupio equidem te minus habere negocii: ſed moleſtè fero, me Conſulem [illegible]m ſtudium [illegible] ntis [illegible]

atum tuum. Itaq; cùm & tua ſumma amplitudo, & dignitas, & meus magnus honos, magnaq; exiſtimatio poſtulare videatur, ut à te pluribus verbis contendam, ac petam, ut quam honorificentiſſimũ S.C. de meis rebus geſtis faciendũ cures; nõ audeo vehementer à te contendere, ne aut ipſe tuę perpetuæ cõſuetudinis erga me oblitus eſſe videar, aut te oblitum em. Quare, ut te velle ar- ...: atq; ab eo, ... tes ſciunt ... tum, bre- ... Conſules ... ũ, Paul- ... os mihi ... dderes ... poteſta ... nota ... eſſitu

quàm honorificentiſſimè eu-
res decernendum de meis re-
bus geſtis,&quam celerrimè
dignas res eſſe, & honore,&
gratulatione cognoſces ex
iis literis, quas ad te, & ad
Collegam,&Senatum publi-
cè miſi, omniumq; mearum
reliquarum rerum, maximè-
que exiſtimationis meę pro-
curationẽ ſuſceptam velim
habeas, in primiſq. tibi curæ
ſit, quod abs te ſuperioribus
quoq: literis petivi, ne mihi
tempus prorogetur. Cupio te
Conſulẽvidere,omniaq;quæ
ſpero,abſens,tum etiam præ-
ſens,teConſule,aſſequi. Vale

*ARG. Cupidum ſe eſſe ſigni-
ficat Meſcinii videndi; eumq.
...tatur,ut acerbitatem tem-
...literarum ſtudio, opti.
...onſcientiæ recordatio-
...et. lib.5.ep.21.*

...D. L. Meſcinio. 22.

Gra-

GRatæ mihi tuæ literæ fuerunt, ex quibus intellexi, quod etiam ſine literis arbitrabar, te ſumma cupiditate affectum eſſe videndi mei. Quod ego ita libenter accipio, ut tamen tibi non concedam, nam tecum eſſe, ita mihi omnia, quæ opto contingant, ut vehemẽter velim. Etenim cùm eſſet maior, & virorum, & civium bonorum, & jucũdorum hominum, & amãtium mei copia; tamen erat nemo, qui cum eſſem libentiùs, quam tecum, & pauci, quibuſcum æquè libenter, ſi hoc verò tẽpore, cum alii interierint, alii abſint, alii mutati voluntate ſint, unum medius fidius tecum diem lebentiùs poſuerim, quam hoc omne tempus cum pleriſq; eorũ, quibuſcum uno neceſſario. Noli enim

quàm honorificentiſſimè eueres decernendum de meis rebus geſtis,&quam celerrimè dignas res eſſe, & honore,& gratulatione cognoſces ex iis literis, quas ad te, & ad Collegam,&Senatum publicè miſi, omniumq; mearum reliquarum rerum, maximèque exiſtimationis meę procurationẽ ſuſceptam velim habeas, in primiſq. tibi curæ ſit, quod abs te ſuperioribus quoq:literis petivi, ne mihi tempus prorogetur. Cupio te Conſulẽvidere,omniaq;quæ ſpero,abſens,tum etiam præſens,teConſule,aſſequi. Vale

ARG. Cupidum ſe eſſe ſignificat Meſcinii videndi; eumq. hortatur,ut acerbitatem temporum literarum ſtudio, optimæque conſcientiæ recordatione leniget. lib.5.ep.21.

M. T. C. S. D. L. Meſcinio. 22.

Gra-

GRatæ mihi tuæ literæ fuerunt, ex quibus intellexi, quod etiam ſine literis arbitrabar, te ſumma cupiditate affectum eſſe videndi mei. Quod ego ita libenter accipio, ut tamen tibi non concedam, nam tecum eſſe, ita mihi omnia, quæ opto contingant, ut vehemẽter velim. Etenim cùm eſſet maior, & virorum, & civium bonorum, & jucũdorum hominum, & amãtium mei copia; tamen erat nemo, qui cum eſſem libentiùs, quam tecum, & pauci, quibuſcum æquè libenter, ſi hoc verò tẽpore, cum alii interierint, alii abſint, alii mutati voluntate ſint, unum medius fidius tecum diem lebentiùs poſuerim, quam hoc omne tempus cum pleriſq; eorũ, quibuſcum uno neceſſario. Noli enim

 exi-

Digitized by Google

quàm honorificentiſſimè eu-res decernendum de meis re-bus geſtis,&quam celerrimè dignas res eſſe, & honore,& gratulatione cognoſces ex iis literis, quas ad te, & ad Collegam,&Senatum publicè miſi, omniumq; mearum reliquarum rerum, maximèque exiſtimationis meę procurationẽ ſuſceptam velim habeas, in primiſq. tibi curæ ſit, quod abs te ſuperioribus quoq:literis petivi, ne mihi tempus prorogetur. Cupio te Conſulẽvidere,omniaq;quæ ſpero,abſens,tum etiam præſens,teConſule,aſſequi. Vale

ARG. Cupidum ſe eſſe ſignificat Meſcinii videndi; eumq. hortatur,ut acerbitatem tem-[...]um literarum ſtudio, opti-[...]e conſcientiæ recordatio-[...]tiget. lib.5.ep.21.

[...]. S. D. L. Meſcinio.22.

Gra-

GRatæ mihi tuæ literæ fuerunt, ex quibus intellexi, quod etiam ſine literis arbitrabar, te ſumma cupiditate affectum eſſe videndi mei. Quod ego ita libenter accipio, ut tamen tibi non concedam, nam tecum eſſe, ita mihi omnia, quæ opto contingant, ut vehemẽter velim. Etenim cùm eſſet maior, & virorum, & civium bonorum, & jucũdorum hominum, & amãtium mei copia; tamen erat nemo, qui cum eſſem libentiùs, quam tecum, & pauci, quibuſcum æquè libenter, ſi hoc verò tẽpore, cum alii interierint, alii abſint, alii mutati voluntate ſint, unum medius fidius tecum diem lebentiùs poſuerim, quam hoc omne tempus cum pleriſq; eorũ, quibuſcum vivo neceſſario. Noli enim

MAximè mihi fuit optatnm, Romę eſſe tecū multas ob cauſas : ſed præcipuè, ut & in petēdo, & in gerendo Conſulatu, meum tibi debitum ſtudium perſpicere poſſes. Ac petitionis quidem tuæ ratio mihi ſemper fuit explorara, ſed tamen navare operam volebam. In Conſulatu verò cupio equidem te minus habere negocii : ſed moleſtè fero, me Conſulem tuum ſtudium. adoleſcentis perſpexiſſe, te meum, cum id ætatis ſim, perſpicere non poſſe. Sed ita, fato neſcio quo contigiſſe arbitror, ut tibi ad me ornandum ſemper detur facultas: mihi ad remunerandum nihil ſuppetat, præter voluntatem. Ornaſti Conſulatum, ornaſti reditum meum. Incidit meum tempus rerum gerendarū in ipſum Conſulatum

la-

latum tuum.Itaq;cùm& tua
ſumma amplitudo, & digni-
tas, & meus magnus honos,
magnaq;exiſtìmatio poſtula
re videatur, ut à te pluribus
verbis contendam,ac petam,
ut quam honorificentiſſimũ
S.C. de meis rebus geſtis fa-
ciendũ cures;nõ audeo ve-
hementer à te contendere,
ne aut ipſe tuę perpetuæ cõ-
ſuetudinis erga me oblitus
eſſe videar, aut te oblitum
autem. Quare,ut te velle ar-
bitror,ita faciam: atq; ab eo,
quem omnes gentes ſciunt
de me optimè meritum, bre-
viter petam. Si alij Conſules
eſſent, ad te potiſſimũ, Paul-
e, mitterem, ut eos mihi
quam amiciſſimos redderes;
nunc cũ tua ſumma poteſtas
ſũmaque auctoritas, notaq;
omnibus noſtra neceſſitudo
ſit;vehementer te rogo, ut &

quàm honorificentiſſimè eu-res decernendum de meis re-bus geſtis,&quam celerrimè dignas res eſſe, & honore,& gratulatione cognoſces ex iis literis, quas ad te, & ad Collegam,&Senatum publicè miſi, omniumq; mearum reliquarum rerum, maximèque exiſtimationis meę procurationẽ ſuſceptam velim habeas, in primiſq. tibi curæ ſit, quod abs te ſuperioribus quoq:literis petivi, ne mihi tempus prorogetur. Cupio te Conſulẽvidere,omniaq;quæ ſpero,abſens,tum etiam præſens,teConſule,aſſequi. Vale

ARG. Cupidum ſe eſſe significat Meſcinii videndi; eumq. hortatur,ut acerbitatem temporum literarum ſtudio, optimæque conſcientiæ recordatione mitiget. lib.5.ep.21.

M. C. S. D. L. Meſcinio.22.

Gra-

GRatæ mihi tuæ literæ fuerunt, ex quibus intellexi, quod etiam ſine literis arbitrabar, te ſumma cupiditate affectum eſſe videndi mei. Quod ego ita libenter accipio, ut tamen tibi non concedam, nam tecum eſſe, ita mihi omnia, quæ opo contingant, ut vehemẽter velim. Etenim cùm eſſet naior, & virorum, & civium onorum, & jucũdorum hominum, & amãtium mei coia; tamen erat nemo, qui um eſſem libentiùs, quam ecum, & pauci, quibuſcum què libenter, ſi hoc verò tẽore, cum alii interierint, alii ſint, alii mutati voluntate nt, unum medius fidius teum diem lebentiùs poſuem, quam hoc omne tempus pleriſq; eorũ, quibuſcum uo neceſſario. Noli enim

existimare, mihi non ſolitudinem jucũdiorem eſſe, quæ tamen ipſa uti non licet, quã ſermones eorũ, qui frequentant domum meam, excepto uno, aut ad ſummum altero. Itaque utor eodem perfugio, quo tibi utendum cenſeo, literulis noſtris: preterea etiã conſcientia conſiliorũ meorum. Ego enim is ſum, quemadmodum tu facillimè potes existimare, qui nihil unquam mea potiùs, quã meorum civium cauſa fecerim: cui niſi jnuidiſſet is, quẽ tu nũquam amaſti (me enim amabis) & ipſe leuatus eſſet, & õnes boni. Ego ſum, qui nullius vim plus valere volui quam honeſtũ otium: idemq; cùm illa ipſa arma, quæ ſemper timueram, plus poſſe ſenſi, quàm illum cõſenſum bonorum, quem ego idem effe-
ce-

ceram: quamvis tuta conditione pacem accipere malui, quàm viribus cum valẽtiore pugnare. Sed & hæc, & multa alia coram breui tempore licebit. Neq; me tamen ulla res alia Romæ tenet, niſi expectatio rerum Africanarum: videtur enim mihi res in propinquum adducta diſcrimen. Puto autem mea nõ nihil intereſſe(quẽquam idipſum quid interſit, non ſanè intelligo) veruntamen, quid. quid illinc nunciatum ſit, nõ longè abeſſe à conſiliis amicorum. Eſt enim res ipſa jam in eum locum adducta, ut quanquam multum interſit inter eorũ cauſas, qui dimicant, tamen inter victorias non multum interfuturum putẽ. Sed planè animus, qui dubiis rebus forſitan fuerit infirmior, deſperatis confir-

matus eſt multũ : quem etiã ſuperiores tuæ literæ confirmarunt, ex quibus intellexi, quam fortiter injunriam fer. res, juvitq.me,tibi cum ſummam humanitatẽ , tum etiã tuas literas profuiſſe . Verũ enim ſcribã teneriore mihi animo videbare,ſicut omnes fere qui vita ingenua,in beata civitate,& liberã viximus Sed& illa ſecunda moderatè tulimus , ſic hanc non ſolũ aduerſam , ſed etiã funditus everſam furtunam fortiter ferre debemus , ut hoc ſaltẽ in maximis malis boni conſequamur;ut mortem:quàm etiam beati contemnere debebamus , propterea quòd nullum ſenſum eſſet habitura,nunc ſic affecti,non modo contemnere audeamus , ſed etiam optare. Tu, ſi me diligis, fruere iſto otio , tibique per-

perſuade, *PRÆTER CVLPAM, ac PECCATVM, quo* ſemper carviſti, & carebis, *homini accidere nihil poſſe, quod ſit horribile, aut pertimeſcendum.* Ego, ſi videbitur rectè fieri poſſe, ad te veniam brevi. Si quid acciderit, ut mutandum conſilium ſit, te cortiorem faciam ſtatim. Tu ita fac cupidus mei videndi ſis; ut iſtic te ne moveas tam infirma valetudine niſi ex me prius quæſieris per literes, quid te velim facere. Me velim, ut facis diligas; valetulinique tuæ, & tranquillitai animi ſervias, Vale.

ARG. Dolabellam laudibus xtollit, quia columnam in foo Cæſari, quaſi Deo, erectam verierat. Vide lib XIV. ad Atticum lib. 9. epiſt. 14.

.. Dolabellæ Coſ. S. D. 33.

T ſi contentus eram, mi

Dolabella; tua gloria, ſatiſq; ex ea magnam lætitiam, voluptatemq; capiebam, tamen nō poſſum non confiteri, cumulari me maximo gaudio quod vulgò hominum opinio facium me aſcribat tuis laudibus. Neminem conveni (convenio autem quotidie plurimos: ſunt enim permulti optimi viri, qui valetndinis cauſa in hæc loca conveniant, prætetea ex municipiis frequētes neceſſarii mei) qui omnes, cùm te ſummis laudibus ad cælum extulerūt, mihi cōtinuò maximas gratias agant: Negant enim ſe dubitare, quin tu, meis prçceptis, & conſiliis obtemperans, præſtantiſſimum te Ciuem, & ſingularem Conſulem præbeas. Quibus ego quamquam veriſſimè; poſſū reſpondere; te, quæ facis, tuo

ju-

judicio, & tua ſpontè facere, nec cujuſquam egere conſilio: tamen, neq; planè aſſentior ne imminuam laudem tuam, ſi omnis à meis conſiliis profecta videatur, neque valdènego, ſum enim audior etiam, quam ſatiseſt gloriæ. Eſt tamen non alienum à dignitate tua, quòd ipſi Agamemnoni Regum regi fuit honeſtum, habere aliquẽ in cõſiliis capiendis Neſtorem: mihi verò glorioſum, te juvenem Conſulem florere laudibus, quaſi alumnum diſciplinæ meæ L. quidem Cæſar, cùm ad eum ægrotum Neapolim veniſſem: quanquam erat oppreſſus totius corporis doloribus tamen antequã me planè ſalutavit. O mi Cicero, inquit, gratulor tibi, cùm tantum vales apud Dolabellam, quantùm ſi ego a-

pud ſororis filium valerem; jam ſalvi eſſe poſſemus. Dolabella verò tuę, & gratulor, & gratias ago, quem quidem poſt te Conſulem, ſolum poſſumus verè Conſulem dicere: Deinde multa de facto, ac de re geſta; tũ nihil magnificentius, nihil præclarius actum unquã nihil Reip. ſalutarius, atque hæc una vox omnium eſt. A te autem peto, ut me hanc quaſi fallam hæreditatem alienæ gloriæ ſinas cernere; meque aliqua ex parte in ſocietatem tuarum laudũ venire patiare. Quanquam, mi Dolabella (hæc enim jocatus ſum) libẽtiùs omnes meas, ſi modo sũt aliquæ meę laudes, ad te transfuderim, quam aliquã partem exhauſerim ex tuis. Nam cum te ſemper tantùm dilexerim, quãtùm tu intel-

ligere

ligere potuiſti; tum his tuis factis ſic incenſus ſum, ut nihil unquam in amore fuerit ardentiùs. *NIHIL eſt enim (mihi credi) virtute formoſiùs, nihil pulchriùs, nihil amabiliùs*. Semper amavi, ut ſcis M. Brutũ propter ejus ſummum ingenium, ſuaviſſimos mores, ſingularem probitatem, atq; conſtantiam: tamen Idib. Mart. tãtum acceſſit ad amorem, ut mirarer locum fuiſſe augendi in eo quod mihi jampridem cumulatũ eſſe videbatur. Quis erat qui putaret, ad eum amorem, quẽ erga te habebam, poſſe aliquid accepere? tantum acceſſit; ut mihi nũc deniq; amare videar, antea dilexiſſe. Quare quid eſt, quod ego te horter, ut dignitati, & gloriæ ſervias proponam tibi claros viros, quod facere ſolent, qui hor-

tan-

tantur? Neminem habeo clariorem, quam te ipſum; te imitere oportet, tecum ipſe certes. Nec licet quidem tibi jam, tantis rebus geſtis, non tui ſimilē eſſe; quod cum ita ſit, hortatio non eſt neceſſaria; gratulatione magis utēdum ſit. Contigis enim tibi, quod haud ſcio, ā nemini, ut ſūma ſeveritas animaduerſionis non modo nō invidioſa, ſed etiam popularis eſſet, & cum bonis omnibus, tum infimo cuiq; gratiſſima. Hoc ſi tibi fortuna quadā cōtigiſſet, gratularer felicitati tuæ, ſed cōtigit magnitudine: tū animi, tum etiā ingenii, atq; conſilii. Legi enim cōcionē tuā, nihil illa ſapientiūs, ita pedetentim, & gradatim, tū acceſſus à te ad cauſā facti, tū receſſus; ut res ipſa maturitatem tibi animaduertendi
onı-

omnium cōſenſu daret. Liberaſti igitur, & Urbem periculo, & civitatem metu; neq. ſolum ad tempus maximā utilitatem attuliſti, ſed etiā ad exemplū Quo facto intelligere debes in te poſitam eſſe Remp. tibiq. non modo tuēdos, ſed etiam ornandos eſſe illos viros, à quibus initium libertatis profectum eſt, ſed his de rebus coram plura propediem, ut ſpero. Tu, quoniam Remp. noſq. conſeruas, fac, ut diligentiſſimè teipſū mi Dolabella, cuſtodias. Vale

ARG. Interfecto Cæſare, Brutus in Macedoniam, Caſſius in Syriam, ad exercitus comparandos, ſe ceſſerant. Huic ſcribit Cic. Lepidum, quod ſe cum Antonio coniunxerat, hoſtem eſſe indicatum. & omninò rem poſcere, ut Caſſius cum exercitu in Italiam venias. l. 12. e. 10

CIC.

CIC. C. CASSIO S. D. 34.

LEpidus tuus affinis, meus familiaris, Pri. Ka. Quinctil. ſententiis omnibus hoſtis à Senatu judicatus eſt, cæteriq. qui una cum illo a Rep. defecerũt, quibus tamen ad ſanitatem redeundi ante Kal. Sept. poteſtas facta eſt. Fortis ſanè Senatus; ſed magna ſpes ſubſidii tui. Bellum quidem, cum hæc ſcribebam; ſanè magnum erat ſcelere, & levitate Lepidi. Nos de Dolabella quotidie, quę volumus, audimus, ſed adhuc ſine capite, ſine autore, rumore nũcio. Quod cum ita eſſet, tamẽ literis tuis, quas Non. Maii ex caſtris datas acceperamus, ita perſuaſũ erat civitati, ut illum jam oppreſſum omnes arbitraretur; te autẽ in Italiam venire cum exercitu; ut ſi hæc ex ſententia confecta eſ-

eſſent, conſilio, atq; auctoritate tua; ſinquid fortè titubatũ eſſet; ut ſit in bello, exercitu tuo niteremur. Quem quidẽ ego exercitum, quibuſcumq; potero rebus ornabo; cuius rei tum tempus erit, cũ quid opis Reip laturus exercitus ſit; aut quid jam tulerit, notũ eſſe cęperit. Nam adhuc tantum cõatus audiuntur, optimi illi veri quidem, & præclariſſimi: ſed geſta res expectatnr, quã quidem aut jam eſſe aliquam, aut appropinquare confido. Tua virtute, & magnitudine animi nihil eſt nobiliùs, itaq, optamus, ut quamprimùm te in Italia uideamns Remp. nos habere arbitrabimus, ſi vos habebimus. Præclarè viceramus, niſi ſpoliatum, inermẽ, fugientẽ Lepidus recepiſſet Antoniũ Itaq; nunquã tanto oeio civi-

vitati Antonius fuit, quanto eſt Lepidus: ille enim ex turbulenta Rep. hic ex pace, & victoria bellum excitauit. Huic oppoſitos Conſules deſignatos habemus; in quibus eſt quidem magna illa ſpes, ſed anceps cura, propter incertos exitus præliorũ Perſuade tibi igitur in te, & in Bruto tuo eſſe omnia, vos expectari; Btutum quidem jam jamq; Quod ſi, ut ſpero, victis hoſtibus noſtris veneritis; tamen auctoritate veſtra Reſp. exurget, & in aliquo ſtatu tolerabili cõſiſtet. Sũt enim per multa, quibus erit medendũ, etiãſi Reſp. ſatis eſſe videbitur ſceleribus hoſtiũ liberata V.

ARG. Rogat, ut ſui abſentis deſideriũ crebis, & longis epiſtolis leniat. Enumerat Treboni ergo ſe officia: exponit de Clauo ũmortuo quid ſẽtiat. l. 15 e. 21

M.

M.C.C.Trebonio. S.P.D. 55

ET epiſtolam tuã legi libenter,& librũ libẽtiſſimè. Sed tamẽ in ea voluptate hunc cępi dolorem, quod cum incendiſſes cupiditatem nam cõſuetudinis augendę noſtræ (nam ad amorẽ quidem nihil poterat accedere) tũ diſcedit à nobis,meq;tanto deſiderio afficis,ut una mihi conſolationem relinquas; fore ut utriuſq; noſtrum abſentis deſiderium crebris, & lõgis epiſtolis leniatur.Quod ego non modo de me tibi ſpondere poſſum;ſed de te etiam mihi, nullã enim apud me reliquiſti dubitationem quãtum me amares. Nam ut illa omittam,que civitate teſte feciſti, cũ mecum inimicitas communicaſti,cum me concionibus tuis defendiſti, cum Quæſtor in mea,atq; in pu-

publica cauſa Conſulũ partes ſuſcepiſti cum Tribũ.pl. Queſtor nõ paruiſti,cui tuus præſertim collega pareret,ut hæc recentia quæ meminero ſemper obliviſcar;quę tua ſolicitudo de me in armis,quæ lætitia in reditu,quę cura, qui dolor,cũ ad te curæ,&dolores mei perferrentur (Brundiſiũ deniq: te ad me venturũ fuiſſe,niſi ſubito in Hiſpaniam miſſus eſſes, ut hæc igitur omittam,quę mihi tãti æſtimanda ſunt,quanti vitam ęſtimo,& ſalutem meã. Libes iſte,quem mihi miſiſti quantam habet declarationẽ amoris tui?Prmum,quod tibi facetur videtur, quidquid ego dixi, quod aliis fortaſſe non item. Deinde quod illa, ſive faceta ſunt,ſimoſic,ſiunt narrãte te,venuſtiſſima, quin etiã antequam ad me veniatur

tur, riſus omnis pænè conſumitur. Quod ſi in his ſcribēdis nihil aliud, niſi quod neceſſe fuit, de uno me tandiu cogitaviſſes, ferreus eſſem, ſi te nō amarem. Cùm verò ea quæ ſcriptura perſecutus es, ſine ſummo amore cogitare non potueris; nō poſſum exiſtimare plus quemquā à ſeipſo, quā me à te amari. Cui quidem ego amori, utinam cæteris rebus poſſem amore certè reſpondebo, quo tamen ipſo tibi cōfido facturum ſatis Nunc ad epiſtolam venio cui copiosè & ſuaviter ſcriptæ nihil eſt, quod multa reſpondeam Primum enim ego llas Caluo literas miſi non plus quàm has, quas nūc legis, exiſtimans exituras. Aliter enim ſcribimus, quod eos ſolos, quibus mittimus: aliter quod multos lecturos putamus

[illegible]us; deinde ingenium ejus
melioribus extuli laudibus,
quã tu id verè potuiſſe fieri
putasPrimũ quod ita judica-
bã acutè movebatur: genus
quodam ſequebatur, in quo
judicio lapſus, quo valebat,
tamẽ aſſequebatur,quodpro-
baret.Multæ erant,&recõditę
literæ, vis nõ erat,ad eã igi-
tur hortabar.In excitãdo au-
tem,&in acuendo plurimum
valet, ſi laudes eum, quẽ co-
hortere. Habes de Caluo ju-
dicium, & conſilium meum;
cõſiliũ, quòd hortandi cauſa
laudavi;judiciũ, quod de in-
geneo ejus valdè exiſtimavi
bene.Reliquum eſt, ut tuam
profectionem amore proſe-
quar, reditum ſpe expectem,
abſentem memoria colam,
omne deſiderium literis mit-
tendis,accipiendiſq;expleam.
Tu velim,tua in me ſtudia,
& of-

officia multum tecum recordere Quę cũ tibi liceat, mihi nefas ſit obliviſci, non modo virum bonum me exiſtimabis, verum etiam te à me amari plurimum judicabis V.

ARG. Scribit ſe iturũ ad Varro nẽ homines reprehẽſuros, Baiis futuri ſiat; ſe tamẽ eorũ inſcit jã negligere, & in ſtudiis cum Varrone victurum. l. 9. e. 1

CIC. S. D. VARRONI. 36.

ET ſi quid ſcriberem, non habebã; tamen Caninio ad te eundi non potui nihil dare. Quid ergo potiſſimum ſcribam? quod te velle puto; citò me ad te eſſe venturum, Etſi vide quęſo satis ne rectũ ſit, nos hoc tanto incẽdio civitatis in iſtis locis eſſe dabimus ſermonẽ iis, qui neſciũt nobis, quocunque in loco ſumus, eundem cultum, eundẽ victum eſſe. Quid refert? tamen

men in ſermonem incidēus
Valde in credo, laborandum
eſt, ne, cùm omnes in omni
genere, & ſcelerere, & flagitio-
rum volutentur; noſtra no-
biſcū, aut inter nos neceſſa-
rio vituperetur. Ego vero ne-
glecta barbarorū inſcitia, te
perſequar, quamvis enim hęc
ſint miſera, quæ ſunt miſer-
rima; tamen artes noſtrę, ne-
ſcio quomodo nūc uberiores
fructus ferre videntur, quam
olim fecebāt, ſiue quia nulla
nūc in re alia acquieſcimus,
ſiue quod grauitas morbi fa
cit, ut medicinæ egeamus,
eaq; nūc apppareat, cuius vim
nō ſētiebamus cū valebamus
ſed quid ego hęc ad te, cuius
dominaſcūtur? *Glaucis Ath*
uas, nihil ſcilicet niſi ut re
ſcribens aliquid, me expe
ctares, ſic igitur facies. Vale

ROMÆ, Apud Zenobium
& Plachum. 1699. *Sup. perm*

BIBLIOTECA ROMA

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google